

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.
W I PÓŁROCZU 2016 ROKU

SIERPIEŃ 2016

SPIS TREŚCI

I.	GOSPODARKA POLSKA W I POŁOWIE 2016 ROKU.....	4
1.	SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA ORAZ SYTUACJA NA RYNKU PIENIĘŻNYM I WALUTOWYM.....	4
2.	RYNEK KAPITAŁOWY	4
3.	SEKTOR BANKOWY	6
II.	SCHEMAT ORGANIZACYJNY GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	7
III.	STRUKTURA ORGANIZACYJNA GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	9
IV.	PODSTAWOWE DANE BILANSOWE I WYNIKI FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	9
1.	SYNTETYCZNE ZESTAWIENIE PODSTAWOWYCH DANYCH FINANSOWYCH GRUPY	9
2.	WYNIKI FINANSOWE GRUPY W I PÓŁROCZU 2016 ROKU.....	9
V.	DZIAŁALNOŚĆ GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A. W I PÓŁROCZU 2016 ROKU	15
1.	KREDYTY I INNE ZAANGAŻOWANIA OBCIĄŻONE RYZYKIEM.....	15
2.	FUNDUSZE ZEWNĘTRZNE	18
3.	SEGMENT BANKOWOŚCI INSTYTUCJONALNEJ	18
4.	SEGMENT BANKOWOŚCI DETALICZNEJ.....	25
5.	ZMIANY W ZAKRESIE TECHNOLOGII INFORMATYCZNYCH	29
6.	ZAANGAŻOWANIA KAPITAŁOWE GRUPY	30
7.	INNE INFORMACJE O GRUPIE	31
VI.	ISTOTNE CZYNNIKI RYZYKA ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	32
1.	ISTOTNE CZYNNIKI RYZYKA I ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z OTOCZENIEM GRUPY	32
2.	ISTOTNE CZYNNIKI RYZYKA I ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z GRUPĄ I JEJ DZIAŁALNOŚCIĄ	37
VII.	PERSPEKTYWY ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	38
1.	OGÓLNE CELE ROZWOJU GRUPY	38
VIII.	INFORMACJE INWESTORSKIE	39
1.	STRUKTURA AKCJONARIATU I NOTOWANIA AKCJI BANKU NA GPW.....	39
2.	DYWIDENDA	40
3.	RATING.....	41
4.	RELACJE INWESTORSKIE W BANKU	41
IX.	ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO W GRUPIE	41
1.	DOBRE PRAKTYKI W BANKU.....	41
2.	DOBRE PRAKTYKI W DOMU MAKLERSKIM BANKU HANDLOWEGO S.A. I HANDLOWY LEASING SPÓŁKA Z O.O.	43
3.	WŁADZE BANKU	44
4.	INNE ZASADY	45
X.	INNE INFORMACJE O WŁADZACH BANKU I ZASADY ZARZĄDZANIA.....	45
1.	INFORMACJE O ŁĄCZNEJ LICZBIE AKCJI BANKU BĘDĄCYCH W POSIADANIU CZŁONKÓW ZARZĄDU ORAZ CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ	45
2.	INFORMACJE O WSZELKICH UMOWACH ZAWARTYCH MIĘDZY BANKIEM, A CZŁONKAMI ZARZĄDU, PRZEWIDUJĄCYCH REKOMPENSATĘ W PRZYPADKU ICH REZYGNACJI LUB ZWOLNIENIA Z ZAJMOWANEGO STANOWISKA BEZ WAŻNEJ PRZYCZYNY LUB GDY ICH ODWOŁANIE LUB ZWOLNIENIE NASTĘPUJE Z POWODU POŁĄCZENIA BANKU PRZEZ PRZEJĘCIE	45
3.	ZASADY ZARZĄDZANIA.....	46
XI.	OŚWIADCZENIA ZARZĄDU BANKU.....	46

I. Gospodarka polska w I połowie 2016 roku

1. Sytuacja makroekonomiczna oraz sytuacja na rynku pieniężnym i walutowym

Motorem wzrostu gospodarczego w I połowie roku, który najprawdopodobniej utrzymał się nieco powyżej 3% pozostaje głównie popyt krajowy, a w tym przede wszystkim konsumpcja prywatna. Jednocześnie nakłady na środki trwałe w ujęciu rocznym najprawdopodobniej spadły w całym półroczu, ale kontrybucja akumulacji brutto prawdopodobnie pozostała dodatnia. Kontrybucja eksportu netto w przeciwieństwie do 2015 roku jest ujemna. Miesięczne dane z gospodarki sygnalizują lekkie ożywienie wzrostu PKB w II kwartale 2016 roku po zaskakującym spowolnieniu w I kwartale do 3% r./r. z 4,3% r./r. w IV kwartale 2015 roku.

Produkcja przemysłowa spowolniła w I połowie roku do 4,1% r./r. z 5,1% w II połowie 2015 roku wobec 4,9% w całym 2015 roku. Jednocześnie znacznie bardziej spowolnił eksport w okresie styczeń-maj do 1,3% z 7,9% r./r. w II połowie i 8,5% w całym ubiegłym roku. Spowolnił także import do 1,6% r./r. z 5,7% w II połowie 2015 roku i 4,9% w całym roku. Jednocześnie jednak wyrównany sezonowo indeks PMI utrzymał się w okresie kwiecień-czerwiec na poziomie zbliżonym do zanotowanego w II połowie ubiegłego roku, nieznacznie powyżej 52 pkt. Z kolei wzrost produkcji przemysłowej przyspieszył w II kwartale w stosunku do I-ego co wpisuje się w scenariusz odreagowania aktywności gospodarczej po słabym pierwszym kwartale. Słabe wyniki wciąż notuje produkcja budowlana, która w I połowie roku spadła o 12,2% r./r. wobec spadku o 0,4% w II połowie 2015 roku oraz wobec wzrostu o 0,7% w całym 2015 roku. Znaczny spadek produkcji budowlanej, związany m.in. z mniejszym napływem środków unijnych w tym roku, znalazł odzwierciedlenie w spadku inwestycji w I kwartale i będzie miał negatywny wpływ na wyniki nakładów na środki trwałe także w kolejnych kwartałach.

Głównym motorem wzrostu pozostaje konsumpcja prywatna, która w I kwartale przyspieszyła do 3,2% r./r. a w II kwartale była najprawdopodobniej wyższa. Głównym fundamentalnym czynnikiem, który pozytywnie wpływa na konsumpcję jest dobra sytuacja na rynku pracy. Wzrost wynagrodzeń przyspieszył w I połowie roku do 4,2% r./r. z 3,5% w II połowie i całym 2015 roku, a w czerwcu osiągnął poziom 5,3%, najwyższy poziom od początku 2012 roku. Z kolei wzrost zatrudnienia przyspieszył do 2,7% r./r. z 1,1% w II połowie i w całym 2015 roku. Przy uwzględnieniu utrzymującej się deflacji przełożyło się to na przyspieszenie realnego wzrostu funduszu płac do 8% z 5,4% w II połowie ub.r. i 5,6% w 2015 roku. Dobre dane z rynku pracy stopniowo przekładają się na dane o sprzedaży detalicznej, która w ujęciu realnym przyspieszyła do 4,8% r./r. z 4,1% w II połowie 2015 roku i 4,2% w całym 2015 roku. Ponadto stopa bezrobocia stopniowo się obniża, a w czerwcu 2016 roku osiągnęła najniższy historycznie poziom 8,8%, zanotowany także w październiku 2008 roku. Pozytywnie na perspektywy konsumpcji oddziałuje program 500+.

W I połowie 2016 roku średnia inflacja obniżyła się do -0,9% r./r. z -0,6% r./r. w II połowie 2015 roku, ale znalazła się na podobnym poziomie jak w całym 2015 roku. Wzrost cen utrzymał się na niskim poziomie za sprawą niskich cen ropy i żywności, ale także niskich odczytów inflacji bazowej.

Mimo utrzymującej się głębokiej deflacji Rada Polityki Pieniężnej (RPP) utrzymała stopę referencyjną NBP na niezmiennym poziomie, tj. 1,50%. W trakcie pierwszych trzech miesięcy roku upłynęła kadencja 8 spośród 9 członków Rady i w ich miejsce zostali powołani nowi członkowie. Nowa Rada sygnalizuje podobnie jak Rada w poprzednim składzie, że nie ma obecnie potrzeby dokonywać korekt w polityce pieniężnej.

W I połowie roku doszło do osłabienia złotego wobec euro oraz nieznacznego umocnienia wobec dolara. Kurs EUR/PLN wzrósł do poziomu 4,38 z 4,26 na koniec ubiegłego roku. Z kolei kurs USD/PLN spadł odpowiednio do poziomu 3,92 z 3,90. Złoty pozostał w trendzie spadkowym wobec euro i oscylował w przedziale 4,20-4,50 przekraczając chwilowo górny poziom na początku roku oraz w czerwcu po wyniku głosowania nad wyjściem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej. Jednocześnie w I połowie roku doszło do osłabienia dolara wobec euro, co przyczyniło się do lepszego zachowania złotego wobec dolara.

Na rynku długu w I połowie roku doszło do wzrostu rentowności na krótkim końcu i spadku na długim końcu krzywej dochodowości, co doprowadziło do jej spłaszczenia. W kierunku niższych rentowności oddziaływały dane o inflacji, które zaskakiwały w dół, spadki rentowności na bazowych rynkach długu, rewizje prognoz wzrostu gospodarczego w dół oraz przejściowo utrzymujące się oczekiwania na obniżkę stóp procentowych w związku z wyborem nowych członków Rady. Słabszy kurs złotego oraz wypowiedzi nowych członków RPP ograniczyły oczekiwania na obniżki stóp i przyczyniły się do wzrostu rentowności krótkoterminowych. Rentowność dwuletnich obligacji na koniec czerwca 2016 roku wyniosła 1,66% wobec 1,62% na koniec 2015 roku. Natomiast rentowność obligacji 10-letnich obniżyła się na koniec czerwca do 2,91% z 2,94% na koniec 2015 roku. Na koniec marca 2016 roku stawka trzymiesięcznej stopy WIBOR wyniosła 1,67% wobec 1,72% na koniec 2015 roku.

2. Rynek kapitałowy

Pierwsze trzy miesiące I półrocza na rynku akcji cechowały pozytywne nastroje na GPW, były one wspierane przez odbicie cen na rynku surowców, złagodzenie polityki monetarnej przez FED, a także bardzo dobre odczyty danych makroekonomicznych. Z kolei drugi kwartał przyniósł znaczące pogorszenie koniunktury m.in. wskutek zaskakującego wyniku referendum dotyczącego obecności Wielkiej Brytanii w UE, obaw związanych z planem zmian w funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, a także niepewności, co do kształtu ustawy o przewalutowaniu kredytów hipotecznych.

Od początku 2016 roku wszystkie główne indeksy straciły na wartości. Najszerzy indeks rynku WIG zanotował spadek o 3,7%. W największym stopniu zniżył się indeks WIG20 (-5,8%), z kolei indeks mWIG40 (skupiający spółki o średniej kapitalizacji) zanotował spadek o 4,9%. Na tym tle relatywnie dobrze prezentowały się najmniejsze spółki, dla których indeks sWIG80 zmienił swoje notowania zaledwie o -0,3%. Wśród subindeksów sektorowych, sektor spółek chemicznych znacząco stracił o 25,2%. Słabo również zaprezentowały się spółki z sektora telekomunikacyjnego oraz budowlanego, które zniżyły odpowiednio o 16,3% oraz o 12,9%. Wśród indeksów, które poprawiły swoje notowania, na uwagę zasługują spółki surowcowe (wzrost o 7,3% w stosunku do poziomu z końca 2015 roku) oraz informatyczne (wzrost o 6,4%).

I półrocze bieżącego roku przyniosło nieznaczny spadek liczby spółek debiutujących na GPW w stosunku do analogicznego okresu 2015 roku. W tym czasie na głównym parkiecie pojawiło się łącznie 9 nowych podmiotów, w tym 3 w drodze przeniesienia z New Connect (rok wcześniej było ich 10). Niemniej jednak pod względem wartości ofert publicznych, rynek pierwotny okazał się wyraźnie słabszy niż w I półroczu 2015 roku (łącna wartość IPO przekroczyła 365 mln zł, wobec ponad 1,3 mld zł w pierwszych sześciu miesiącach 2015 roku).

Na koniec czerwca na głównym parkiecie GPW notowane były akcje 483 spółek (z czego 430 krajowych), zaś ich łączna kapitalizacja nieznacznie przekraczała 913 mln zł (spadek o prawie 25% w ujęciu rocznym oraz o 16% w porównaniu ze stanem na koniec 2015 roku).

Indeksy rynku akcji według stanu na dzień 30 czerwca 2016 roku

Indeks	30.06.2016 (1)	31.12.2015 (2)	Zmiana (1)/(2)	30.06.2015 (3)	Zmiana (1)/(3)
WIG	44 748,53	46 467,38	(3,7%)	53 328,98	(16,1%)
WIG-PL	45 543,29	47 412,44	(3,9%)	54 697,00	(16,7%)
WIG-div	920,82	958,66	(3,9%)	1 178,57	(21,9%)
WIG20	1 750,69	1 859,15	(5,8%)	2 317,84	(24,5%)
WIG20TR	2 911,51	3 054,29	(4,7%)	3 742,78	(22,2%)
WIG30	1 955,69	2 075,51	(5,8%)	2 540,32	(23,0%)
mWIG40	3 393,01	3 567,05	(4,9%)	3 685,49	(7,9%)
sWIG80	13 177,86	13 211,23	(0,3%)	12 901,55	2,1%
Subindeksy sektorowe					
WIG-Banki	5 687,18	6 086,60	(6,6%)	7 397,98	(23,1%)
WIG-Budownictwo	2 548,61	2 926,28	(12,9%)	2 666,88	(4,4%)
WIG-Chemia	12 311,84	16 458,51	(25,2%)	14 197,29	(13,3%)
WIG-Deweloperzy	1 603,35	1 513,35	5,9%	1 369,31	17,1%
WIG-Energia	2 682,73	2 928,40	(8,4%)	4 162,55	(35,6%)
WIG-Informatyka	1 714,45	1 611,73	6,4%	1 639,99	4,5%
WIG-Media	4 156,73	3 942,07	5,4%	4 204,91	(1,1%)
WIG-Paliwa	4 696,12	4 468,32	5,1%	5 036,24	(6,8%)
WIG-Spożywczy	3 614,07	3 420,99	5,6%	2 945,16	22,7%
WIG-Surowce	2 099,64	1 956,85	7,3%	3 182,74	(34,0%)
WIG-Telekomunikacja	676,23	807,99	(16,3%)	968,10	(30,1%)

Źródło: GPW, Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. („DMBH”)

Wartość obrotu akcjami i obligacjami oraz wolumeny obrotów instrumentami pochodnymi na GPW w I półroczu 2016 roku

	I półrocze 2016	Zmiana (%) 1H16/2H15	II półrocze 2015	Zmiana (%) r/r	I półrocze 2015
Akcje (mln zł)*	179 581	(19,4%)	222 684	(21,2%)	227 890
Obligacje (mln zł)	1 163	11,6%	1 042	51,8%	766
Kontrakty terminowe (tys. szt.)	7 499	(0,2%)	7 517	(6,5%)	8 017
Opcje (tys. szt.)	352	(25,9%)	475	(12,2%)	401

* dane bez wezwań

Źródło: GPW, DMBH

Krajowy rynek akcji wciąż pozostawał pod presją spadających obrotów. W I półroczu 2016 roku aktywność inwestorów w tym segmencie spadła wyraźnie o 19,4% w ujęciu półrocznym oraz 21,2% r/r osiągając poziom 179,6 mld zł.

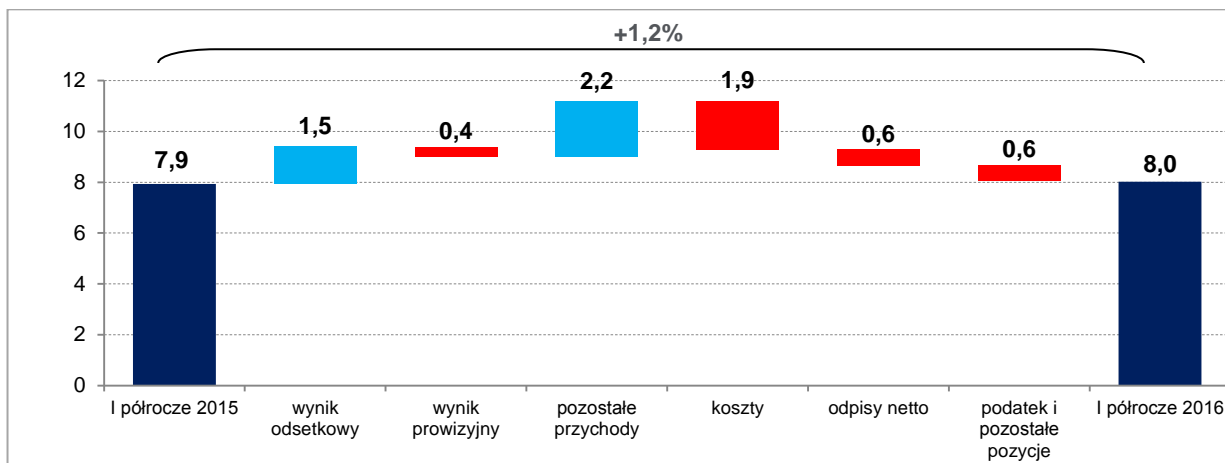
W I półroczu wartość obrotów na rynku obligacji wyniosła 1,16 mld zł, co oznacza wzrost o 11,6% w stosunku do II półrocza 2015 oraz o 51,8% w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku.

W pierwszych sześciu miesiącach wolumen obrotu kontraktami terminowymi skurczył się o 6,5% r/r do 7,5 mln sztuk. Poziom ten jest zbliżony do obrotu zanotowanego w poprzedzającym półroczu.

Na rynku opcji wolumen obrotu wyniósł 352 tys. sztuk, wykazując tendencję spadkową zarówno w ujęciu rocznym (-12,2%) jak i w stosunku do II półrocza ubiegłego roku (-25,9%).

3. Sektor bankowy

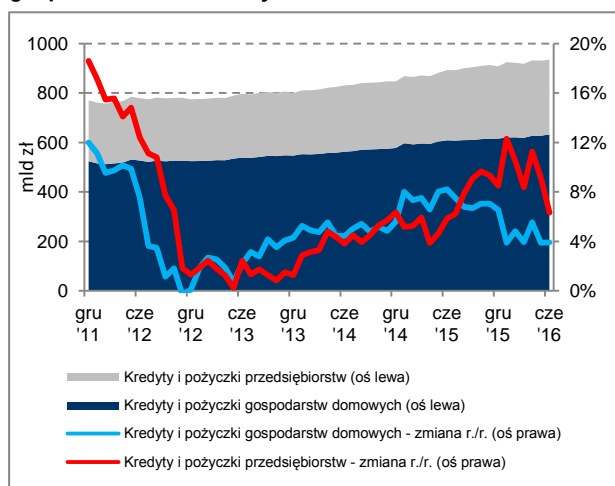
Wynik netto sektora bankowego (mld zł)

Źródło: NBP, obliczenia własne

Zgodnie z danymi NBP zysk netto sektora bankowego w I półroczu 2016 roku wzrósł nieznacznie w porównaniu do I półrocza zeszłego roku (+1,2% r./r., 97 mln zł) do poziomu 8,0 mld zł. Jednym z dwóch najważniejszych czynników, jakie wpłynęły na poprawę wyników, był wzrost wyniku odsetkowego o 8,6% r./r. (+1,5 mld zł). Z kolei wynik z tytułu opłat i prowizji spadł poniżej zeszłorocznego poziomu o 5,9% r./r. (-396 mln zł). Wynik z pozostałej działalności bankowej był drugim czynnikiem poprawy rezultatu za I półrocze, rosnąc aż o 45,5% r./r. (+2,2 mld zł). Jest to efekt przede wszystkim rozliczonej w czerwcu transakcji przejęcia Visa Europe przez Visa Inc., z której sektor bankowy odniósł wysokie przychody o charakterze jednorazowym. W rezultacie całkowite przychody sektora bankowego wzrosły o 3,3 mld zł do poziomu 31,8 mld zł. Negatywny wpływ na wynik netto sektora bankowego miał wysoki wzrost kosztów o 12,5% r./r. (+1,9 mld zł), co wynika z wprowadzonego w lutym br. podatku bankowego. Skutkiem wymienionych zmian efektywność sektora mierzona wskaźnikiem kosztów do przychodów uległa pogorszeniu. Wskaźnik wzrósł z 53,6% w I połowie 2015 roku do 54,1% w I połowie 2016 roku. Odpisy netto na utratę wartości wzrosły o 18,2% r./r. (+649 mln zł), pomimo poprawy jakości portfela kredytowego określonej poprzez wskaźnik NPL (o 0,7 p.p. r./r. do poziomu 7,3% w sektorze niefinansowym). Najistotniejszą poprawę jakości zanotowano dla portfela kredytów korporacyjnych, dla których wskaźnik kredytów zagrożonych utratą wartości (NPL) obniżył się w ciągu roku o 1,3 p.p. do poziomu 9,6% na koniec czerwca 2016 roku. Polepszenie wskaźnika dokonało się zarówno w obszarze kredytów udzielonych dużym przedsiębiorstwom (-1,5 p.p. r./r. do poziomu 7,3%), jak i kredytów dla przedsiębiorstw małych i średnich (-1,1 p.p. r./r. do poziomu 11,3%). W portfelu kredytów udzielonych gospodarstwom domowym wskaźnik NPL również uległ poprawie, jednak w znacznie mniejszej skali, niż w wypadku przedsiębiorstw (-0,4 p.p. do poziomu 6,2%). Poprawę odnotowano przede wszystkim w obszarze kredytów hipotecznych (-0,5 p.p. do poziomu 2,9%) podczas gdy kredyty konsumpcyjne pozostały na prawie niezmiennym poziomie (12,2%).

Kredyty i pożyczki udzielone przedsiębiorstwom oraz gospodarstwom domowym

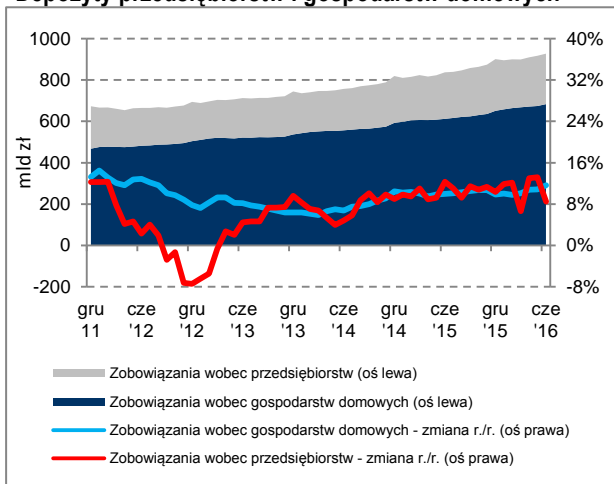

Źródło: NBP, obliczenia własne

Dynamika kredytów sektora niefinansowego ulegała w ostatnim półroczu stopniowemu osłabieniu osiągając na koniec czerwca 2016 roku poziom 6,1% r./r. (+51,5 mld zł). Wartość kredytów udzielonych przedsiębiorstwom wzrosła o 6,3% r./r. dochodząc w połowie bieżącego roku do poziomu 301,9 mld zł. Biorąc pod uwagę przeznaczenie kredytów zaciąganych przez przedsiębiorstwa, najwyższą dynamikę odnotowano dla kredytów inwestycyjnych (+9,9% r./r.), silny wzrost był też zauważalny dla kredytów finansujących zakup nieruchomości (+7,5% r./r. na koniec I połowie 2016 roku). Natomiast w ujęciu okresu na jaki zaciągane były kredyty najwyższą dynamikę miały kredyty długoterminowe, udzielone na okres powyżej pięciu lat (+8,5% r./r.), a wolumeny kredytów krótkoterminowych, udzielonych na okres poniżej roku i średnioterminowe na okres od roku do pięciu lat wzrosły odpowiednio o 5,0% r./r. i 5,5% r./r.

W kategorii kredytów gospodarstw domowych również odnotowano wzrosty wolumenów (3,9% r./r., +23,9 mld zł do poziomu 632,6 mld zł). Dynamika kredytów konsumpcyjnych znacząco przyspieszyła w ciągu ostatniego półrocza do 8,1% r./r., +11,4 mld zł. Odwrotną tendencję zaobserwowano

w kategorii kredytów przeznaczonych za zakup nieruchomości, których dynamika znacząco spadła do poziomu 2,7% r./r., +10,2 mld zł. na koniec czerwca 2016 r. Wolumen kredytów na nieruchomości osiągnął poziom 393,8 mld zł. Spowolnienie akcji kredytowej w zakresie finansowania nieruchomości wynika przede wszystkim ze znacznego spadku wolumenu kredytów udzielonych w walutach obcych (-5,1% r./r., -9,0 mld zł). Kredyty hipoteczne gospodarstw domowych wyrażone w walucie krajowej wzrosły na koniec czerwca 2016 r. o 9,2% r./r. to jest 19,2 mld zł.

Depozyty przedsiębiorstw i gospodarstw domowych

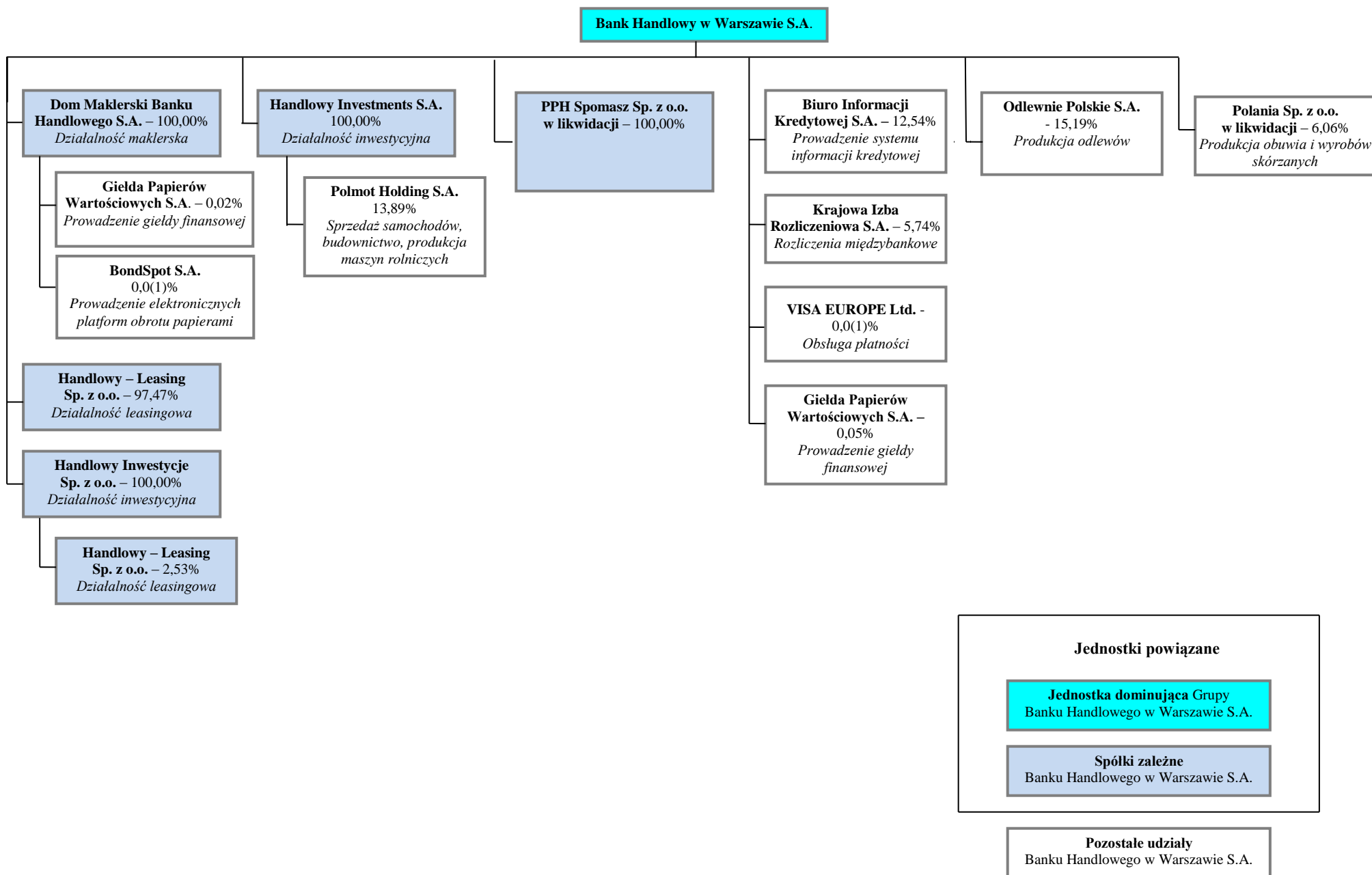
Źródło: NBP, obliczenia własne

Depozyty przedsiębiorstw wzrosły o 8,5% r./r. (+19,0 mld zł, do poziomu 244,0 mld zł). Wzrost ten dokonał się głównie za sprawą utrzymującej się na wysokim poziomie dynamiki depozytów bieżących (+14,0% r./r. do poziomu 144,9 mld zł). Depozyty terminowe wzrosły o 1,3% r./r. (wzrost wolumenu do poziomu 99,1 mld zł), na koniec pierwszego półrocza.

Depozyty gospodarstw domowych również odnotowały znaczący wzrost wolumenu. Ich saldo wzrosło o 11,6% r./r. (+71,3 mld zł, do poziomu 683,2 mld zł). Podobnie jak w przypadku depozytów od przedsiębiorstw za wzrost były odpowiedzialne głównie depozyty bieżące (wzrost o 15,7% r./r., +50,0 mld zł, do poziomu 369,1 mld zł) i w mniejszym stopniu depozyty terminowe, których wolumen wzrósł o 7,3% r./r. (+21,3 mld zł, do poziomu 314,2 mld zł).

II. Schemat organizacyjny Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Na poniższym schemacie przedstawiono strukturę grupy Banku Handlowego w Warszawie S.A. („Bank”) według stanu na 30 czerwca 2016 roku według udziałów w kapitałach spółek.

III. Struktura organizacyjna Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Grupa Kapitałowa Banku Handlowego w Warszawie S.A. („Grupa”) obejmuje jednostkę dominującą oraz jednostki zależne:

JEDNOSTKI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A. KONSOLIDOWANE METODĄ PEŁNĄ

Nazwa jednostki	Przedmiot działalności	Charakter powiązania kapitałowego	Procent posiadanego kapitału	Zastosowana metoda konsolidacji / wyceny	Kapitał własny (tys. zł) 30.06.2016
Bank Handlowy w Warszawie S.A.*	bankowość	jednostka dominująca	-	-	6 501 807
Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. („DMBH”)	działalność maklerska	jednostka zależna	100,00%	konsolidacja pełna	100 364
Handlowy - Leasing Sp. z o.o.	działalność leasingowa	jednostka zależna	100,00%**	konsolidacja pełna	35 316
Handlowy Investments S.A.	działalność inwestycyjna	jednostka zależna	100,00%	konsolidacja pełna	18 868
PPH Spomasz Sp. z o.o. w likwidacji	nie prowadzi działalności	jednostka zależna	100,00%	konsolidacja pełna	Jednostka postawiona w stan likwidacji

* Kapitał własny Banku Handlowego w Warszawie S.A. zgodnie ze sprawozdaniem z sytuacji finansowej Banku za I półrocze 2016 roku.

**Z uwzględnieniem udziałów pośrednich.

JEDNOSTKI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A. NIEOBJĘTE KONSOLIDACJĄ

Nazwa jednostki	Przedmiot działalności	Charakter powiązania kapitałowego	Procent posiadanego kapitału	Zastosowana metoda konsolidacji / wyceny	Kapitał własny (tys. zł) 30.06.2016
Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.	działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	100,00%	wycena metodą praw własności	10 912

IV. Podstawowe dane bilansowe i wyniki finansowe Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

1. Syntetyczne zestawienie podstawowych danych finansowych Grupy

<i>mln zł</i>	30.06.2016	31.12.2015
Suma bilansowa	44 183,3	49 506,8
Kapitał własny	6 558,7	6 850,7
Należności od klientów*	17 866,8	18 975,5
Depozyty klientów*	31 404,3	31 275,5
Wynik finansowy netto	326,3	626,4
Łączny współczynnik wypłacalności	17,0%	17,1%

*Należności i depozyty podmiotów sektora finansowego niebędących bankami, podmiotów sektora niefinansowego, w tym sektora budżetowego.

2. Wyniki finansowe Grupy w I półroczu 2016 roku

Poniższe wyniki finansowe zaprezentowano na podstawie skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za okres 6 miesięcy kończący się 30 czerwca 2016 roku.

2.1 Rachunek zysków i strat

W I półroczu 2016 roku Grupa wypracowała zysk netto w wysokości 326,3 mln zł, co w porównaniu do 367,2 mln zł zysku w I półroczu 2015 roku oznacza spadek o 40,9 mln zł (tj. 11,1%). Zysk brutto w I półroczu 2016 roku wyniósł 408,6 mln zł, tj. był niższy o 50,4 mln zł w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku.

W tym samym okresie przychody Grupy zmniejszyły się o 20,0 mln zł (tj. 1,8%) i osiągnęły poziom 1 068,8 mln zł. Głównym czynnikiem spadku przychodów był niższy wynik na działalności skarbcowej, częściowo skompensowany dzięki zaksięgowaniu rozliczenia transakcji przejęcia VISA Europe Limited przez Visa Inc.

W I półroczu 2016 roku Grupa kontynuowała politykę dyscypliny kosztowej, obniżając koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzację o 10,1 mln zł (tj. 1,6%) do 614,3 mln zł głównie z powodu niższych kosztów ogólnoadministracyjnych.

Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne wyniósł -14,5 mln zł wobec -5,5 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku, w wyniku większego poziomu odpisów w Bankowości Detalicznej.

Wybrane pozycje z rachunku zysków i strat

w tys. zł	I półrocze		Zmiana	
	2016	2015	tys. zł	%
Wynik z tytułu odsetek	499 721	496 786	2 935	0,6%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	281 753	310 032	(28 279)	(9,1%)
Przychody z tytułu dywidend	7 334	7 177	157	2,2%
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	145 236	157 626	(12 390)	(7,9%)
Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych dostępnych do sprzedaży	20 925	118 800	(97 875)	(82,4%)
Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	93 907	-	93 907	-
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	7 561	910	6 651	730,9%
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	12 319	(2 567)	14 886	-
Razem przychody	1 068 756	1 088 764	(20 008)	(1,8%)
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacja, w tym:	(614 288)	(624 375)	10 087	(1,6%)
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	(578 394)	(589 262)	10 868	(1,8%)
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(35 894)	(35 113)	(781)	2,2%
Wynik z tytułu zbycia pozostałych aktywów	87	72	15	20,8%
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	(14 492)	(5 484)	(9 008)	164,3%
Udział w zyskach (stratach) netto podmiotów wycenianych metodą praw własności	78	48	30	62,5%
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(31 512)	-	(31 512)	-
Zysk brutto	408 629	459 025	(50 396)	(11,0%)
Podatek dochodowy	(82 280)	(91 808)	9 528	(10,4%)
Zysk netto	326 349	367 217	(40 868)	(11,1%)

2.1.1 Przychody

Wynik z tytułu odsetek w I półroczu 2016 roku wyniósł 499,7 mln zł wobec 496,8 mln zł w analogicznym okresie 2015 roku, co oznacza wzrost o 2,9 mln zł (tj. 0,6%), pomimo panującego środowiska niskich stóp procentowych.

Przychody z tytułu odsetek w I półroczu 2016 roku wzrosły o 24,0 mln zł (tj. 4,0%), w porównaniu do analogicznego okresu 2015 roku i wyniosły 623,6 mln zł. Przychody z tytułu należności od klientów, stanowiące główne źródło przychodów odsetkowych, osiągnęły poziom 403,0 mln zł i były wyższe o 15,4 mln zł (tj. 4,0%), w stosunku do I półrocza 2015 roku, dzięki wzrostowi wolumenu kredytów. Istotny wzrost przychodów odsetkowych odnotowano także dla portfela dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży o 35,7 mln zł (tj. 27,3%), związany ze wzrostem wolumenu tych instrumentów. Równocześnie zanotowano spadek przychodów odsetkowych z tytułu dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu o 16,7 mln zł (tj. 32,7%).

Koszty z tytułu odsetek w I półroczu 2016 roku wzrosły o 21,0 mln zł (tj. 20,4%), w porównaniu do analogicznego okresu 2015 roku i wyniosły 123,9 mln zł. Głównym powodem wzrostu były wyższe koszty odsetek od zobowiązań wobec banków o 13,0 mln zł (tj. 89,5%) oraz od instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń o 8,5 mln zł (tj. 215,0%). Jednocześnie odnotowano spadek kosztów odsetkowych od zobowiązań wobec podmiotów sektora niefinansowego o 3,5 mln zł (tj. 6,0%), w związku z niższym średnim oprocentowaniem depozytów przy równoczesnym wzroście ich wolumenu.

Wynik z tytułu opłat i prowizji w I półroczu 2016 roku wyniósł 281,8 mln zł wobec 310,0 mln zł w analogicznym okresie 2015 roku – spadek o 28,3 mln zł (tj. 9,1%). Był to przede wszystkim efekt niższego wyniku z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych i inwestycyjnych, w konsekwencji osłabienia nastrojów rynkowych. W obszarze związanym z kartami płatniczymi i kredytowymi nastąpił spadek wyniku prowizyjnego, w związku ze zwiększonymi kosztami akwizycji kart kredytowych.

Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji w I półroczu 2016 roku wyniósł 145,2 mln zł wobec 157,6 mln zł w analogicznym okresie 2015 roku – spadek o 12,4 mln zł (tj. 7,9%), w związku z niekorzystnymi zmianami w otoczeniu rynkowym w działalności międzybankowej.

Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych w I półroczu 2016 roku wyniósł 20,9 mln zł i był niższy o 97,9 mln zł (tj. 82,4%) w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku.

Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży w I półroczu 2016 roku wyniósł 93,9 mln zł z powodu zaksięgowania rozliczenia transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc. Szczegółowe informacje dotyczące tej transakcji znajdują się w Nocie 22 w Skróconym Śródrocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych w I półroczu 2016 roku wyniósł 12,3 mln zł i był wyższy o 14,9 mln zł w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku, w związku ze zdarzeniami jednorazowymi, tj. zwrot z tytułu podatku VAT oraz uwolnieniem rezerwy na sprawy sporne.

2.1.2 Koszty

W I półroczu 2016 roku koszty działania Grupy i ogólnego zarządu oraz amortyzacji wyniosły 614,3 mln zł wobec 624,4 mln zł w analogicznym okresie 2015 roku. Spadek kosztów o 10,1 mln zł (tj. o 1,6%) wynikał głównie z obniżenia kosztów ogólnie administracyjnych o 9,4 mln zł (tj. 3,2%) w efekcie niższych kosztów telekomunikacyjnych i sprzętu komputerowego oraz kosztów usług doradczych, audytorskich, konsultacyjnych oraz innych usług zewnętrznych. Ponadto odnotowano 1,5 mln zł spadek kosztów pracowniczych, w wyniku zmniejszenia zatrudnienia.

2.1.3 Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne

Odpisy i rezerwy netto

w tys. zł	I półrocze		Zmiana	
	2016	2015	tys. zł	%
Wynik odpisów na poniesione niezidentyfikowane straty (IBNR)	(4 630)	8 421	(13 051)	-
Wynik odpisów na należności oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	(11 644)	(15 630)	3 986	(25,5%)
ocenianych indywidualnie	9 813	(8 547)	18 360	-
ocenianych portfelowo	(21 457)	(7 083)	(14 374)	202,9%
Inne	1 782	1 725	57	3,3%
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	(14 492)	(5 484)	(9 008)	164,3%

W I półroczu 2016 roku wynik z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne wyniósł -14,5 mln zł wobec -5,5 mln zł w I półroczu 2015 roku. Segment Bankowości Instytucjonalnej zanotował spadek odpisów o 18,2 mln zł głównie spowodowany wyższym poziomem odwróceń odpisów na kredyty ze zidentyfikowaną utratą wartości ocenianą indywidualnie. Segment Bankowości Detalicznej zanotował wzrost odpisów o 27,2 mln zł wynikający ze zmniejszających się oczekiwań odzysków z portfela z utratą wartości wraz ze wzrostem średniego wieku tego portfela.

2.1.4 Podatek od niektórych instytucji finansowych

Zgodnie z Ustawą o podatku od niektórych instytucji finansowych od dnia 1 lutego 2016 r. aktywa banków podlegają opodatkowaniu według stawki miesięcznej 0,0366%. Podstawę opodatkowania stanowią aktywa podmiotu po pomniejszeniu o 4 mld zł oraz o wartość funduszy własnych i skarbowych papierów wartościowych. Łączne obciążenie z tego tytułu rachunku zysków i strat Grupy Kapitałowej Banku Handlowego S.A. za I połowę 2016 roku wynosiło 31,5 mln PLN.

2.1.5 Wskaźniki

Wybrane wskaźniki finansowe

	I półrocze 2016	I półrocze 2015
ROE *	9,4%	12,4%
ROA **	1,2%	1,6%
Koszty/Dochody	57,5%	57,3%
Kredyty podmiotów sektora niefinansowego/Depozyty podmiotów sektora niefinansowego	64%	74%
Kredyty podmiotów sektora niefinansowego/Aktywa ogółem	39%	32%
Wynik z tytułu odsetek/przychody ogółem	47%	46%
Wynik z tytułu prowizji/przychody ogółem	26%	28%

*Iloraz zysku netto i średniego stanu kapitałów własnych (z wyłączeniem zysku netto bieżącego okresu) liczonego na bazie kwartalnej.

**Iloraz zysku netto i średniego stanu sumy bilansowej liczonego na bazie kwartalnej.

Zatrudnienie w Grupie

w etatach	I półrocze 2016	I półrocze 2015	Zmiana	
			etaty	%
Średnie zatrudnienie w okresie	3 870	4 193	(323)	(7,7%)
Stan zatrudnienia na koniec okresu	3 775	4 186	(411)	(9,8%)

2.2 Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Według stanu na dzień 30 czerwca 2016 roku suma bilansowa Grupy wyniosła 44,2 mld zł i była o 10,8% niższa niż na koniec 2015 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2016	31.12.2015	tys. zł	%
AKTYWA				
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	823 965	2 170 237	(1 346 272)	(62,0%)
Należności od banków	773 686	757 103	16 583	2,2%
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	2 289 130	6 987 284	(4 698 154)	(67,2%)
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	1 795	(1 795)	(100,0%)
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	19 754 061	18 351 259	1 402 802	7,6%
Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności	10 499	7 768	2 731	35,2%
Inwestycje kapitałowe dostępne do sprzedaży	21 482	67 744	(46 262)	(68,3%)
Należności od klientów	17 866 828	18 975 471	(1 108 643)	(5,8%)
Rzeczowe aktywa trwałe	343 791	354 080	(10 289)	(2,9%)
Wartości niematerialne	1 366 681	1 371 879	(5 198)	(0,4%)
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	20 634	20 673	(39)	(0,2%)
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	166 085	161 586	4 499	2,8%
Inne aktywa	744 527	277 985	466 542	167,8%
Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia	1 928	1 928	-	-
Aktywa razem	44 183 297	49 506 792	(5 323 495)	(10,8%)
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec banków	2 350 657	6 963 561	(4 612 904)	(66,2%)
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	1 618 492	3 247 523	(1 629 031)	(50,2%)
Pochodne instrumenty zabezpieczające	97 405	112 383	(14 978)	(13,3%)
Zobowiązania wobec klientów	31 501 308	31 586 303	(84 995)	(0,3%)
Rezerwy	11 981	23 494	(11 513)	(49,0%)
Inne zobowiązania	2 044 724	722 872	1 321 852	182,9%
Zobowiązania razem	37 624 567	42 656 136	(5 031 569)	(11,8%)
KAPITAŁ WŁASNY				
Kapitał zakładowy	522 638	522 638	-	-
Kapitał zapasowy	3 003 082	3 001 525	1 557	0,1%
Kapitał z aktualizacji wyceny	(171 058)	(163 613)	(7 445)	4,6%
Pozostałe kapitały rezerwowe	2 884 770	2 869 509	15 261	0,5%
Zyski zatrzymane	319 298	620 597	(301 299)	(48,5%)
Kapitał własny razem	6 558 730	6 850 656	(291 926)	(4,3%)
Zobowiązania i kapitał własny, razem	44 183 297	49 506 792	(5 323 495)	(10,8%)

2.2.1 Aktywa

Należności od klientów brutto

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2016	31.12.2015	tys. zł	%
Niebankowe instytucje finansowe	690 983	2 050 985	(1 360 002)	(66,3%)
Niefinansowe podmioty gospodarcze	11 128 484	11 005 152	123 332	1,1%
Klienci indywidualni	6 579 354	6 436 445	142 909	2,2%
Jednostki budżetowe	58 303	68 291	(9 988)	(14,6%)
Instytucje niekomercyjne	14	4	10	250,0%
Należności od klientów brutto, razem	18 457 138	19 560 877	(1 103 739)	(5,6%)

W I półroczu 2016 roku należności brutto od klientów spadły o 1,1 mld zł (tj. 5,6%) w stosunku do końca 2015 roku i osiągnęły poziom 18,5 mld zł, w wyniku spadku należności z tytułu transakcji reverse repo od podmiotów sektora finansowego (-1,4 mld zł). Z drugiej strony, odnotowano zwiększenie akcji kredytowej dla klientów sektora niefinansowego (+0,3 mld zł, tj. 1,5%). Należności w sektorze niefinansowym wzrosły zarówno po stronie klientów instytucjonalnych (wzrost

portfela należności niefinansowych podmiotów gospodarczych o 0,1 mld zł, tj. 1,1%; wzrost dotyczył głównie klientów bankowości przedsiębiorstw i korporacyjnych), jak i detalicznych (+0,1 mld zł, tj. 2,2%; gdzie odnotowano wzrost kredytów niezabezpieczonych).

Należności od klientów netto

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2016	31.12.2015	tys. zł	%
Należności od podmiotów sektora finansowego	673 718	2 033 715	(1 359 997)	(66,9%)
Należności od podmiotów sektora niefinansowego, z tego:	17 193 110	16 941 756	251 354	1,5%
Klientów instytucjonalnych*	10 910 916	10 769 227	141 689	1,3%
Klientów indywidualnych, z tego:	6 282 194	6 172 529	109 665	1,8%
należności niezabezpieczone	4 983 742	4 872 448	111 294	2,3%
kredyty hipoteczne	1 298 452	1 300 081	(1 629)	(0,1%)
Należności od klientów netto, razem	17 866 828	18 975 471	(1 108 643)	(5,8%)

*Klienci instytucjonalni obejmują przedsiębiorstwa, sektor publiczny, spółki państwowe i prywatne, spółdzielnie, przedsiębiorstwa indywidualne, instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

Portfel dłużnych papierów wartościowych

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2016	31.12.2015	tys. zł	%
Obligacje skarbowe, w tym:	20 156 458	21 121 892	(965 434)	(4,6%)
obligacje zabezpieczone w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	5 052 801	4 657 996	394 805	8,5%
Obligacje banków	171 081	1 888 873	(1 717 792)	(90,9%)
Obligacje emitowane przez podmioty finansowe	90 257	33 054	57 203	173,1%
Dłużne papiery wartościowe, razem	20 417 796	23 043 819	(2 626 023)	(11,4%)

Saldo portfela dłużnych papierów wartościowych obniżyło się w I półroczu 2016 roku o 2,6 mld zł (tj. 11,4%) wobec stanu na koniec 2015 roku, na co wpływ miało przede wszystkim zmniejszenie pozycji w obligacjach banków głównie jako dostępnych do sprzedaży oraz zmniejszenie pozycji w obligacjach skarbowych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu.

2.2.2 Zobowiązania

Zobowiązania wobec klientów

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2016	31.12.2015	tys. zł	%
Depozyty podmiotów sektora finansowego	4 568 184	3 381 132	1 187 052	35,1%
Depozyty podmiotów sektora niefinansowego, z tego:	26 836 159	27 894 409	(1 058 250)	(3,8%)
niefinansowych podmiotów gospodarczych	15 061 898	15 967 016	(905 118)	(5,7%)
instytucji niekomercyjnych	792 493	460 371	332 122	72,1%
klientów indywidualnych	9 468 134	8 742 032	726 102	8,3%
jednostek budżetowych	1 513 634	2 724 990	(1 211 356)	(44,5%)
Pozostałe zobowiązania	96 965	310 762	(213 797)	(68,8%)
Zobowiązania wobec klientów, razem	31 501 308	31 586 303	(84 995)	(0,3%)
Depozyty podmiotów sektora finansowego i niefinansowego, z tego:				
złotowe	23 584 500	24 589 942	(1 005 442)	(4,1%)
walutowe	7 819 843	6 685 599	1 134 244	17,0%
Depozyty podmiotów sektora finansowego i niefinansowego, razem	31 404 343	31 275 541	128 802	0,4%

Zobowiązania wobec klientów utrzymały się na stabilnym poziomie w wyniku jednoczesnego wzrostu depozytów klientów sektora finansowego i spadku depozytów klientów sektora niefinansowego. Spadek ten miał charakter sezonowy i głównie wynikał z niższego salda na rachunkach bieżących jednostek budżetowych w porównaniu do wysokiej bazy końca 2015 roku. Jednocześnie, kolejny kwartał z rzędu, wzrosły depozyty klientów indywidualnych (+0,7 mld zł, tj. 8,3% w stosunku do końca 2015 roku), przy czym wzrost nastąpił w obszarze rachunków bieżących.

2.2.3 Źródła pozyskiwania funduszy i ich wykorzystanie

w tys. zł	30.06.2016	31.12.2015
Fundusze pozyskane		
Fundusze banków	2 350 657	6 963 561
Fundusze klientów	31 501 308	31 586 303
Fundusze własne łącznie z wynikiem finansowym	6 558 730	6 850 656
Pozostałe fundusze	3 772 602	4 106 272

w tys. zł	30.06.2016	31.12.2015
Fundusze pozyskane, razem	44 183 297	49 506 792
Wykorzystanie funduszy		
Należności od banków	773 686	757 103
Należności od klientów	17 866 828	18 975 471
Papiery wartościowe, udziały i inne aktywa finansowe	22 075 172	25 414 055
Pozostałe wykorzystanie	3 467 611	4 360 163
Wykorzystanie funduszy, razem	44 183 297	49 506 792

2.3 Kapitały własne i łączny współczynnik wypłacalności

W porównaniu z końcem 2015 roku wartość kapitałów własnych (bez wyniku finansowego) Grupy na koniec I półrocza 2016 roku nieznacznie wzrosła o 8,1 mln zł (tj. 0,1%).

Kapitały własne*

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2016	31.12.2015	tys. zł	%
Kapitał zakładowy	522 638	522 638	-	-
Kapitał zapasowy	3 003 082	3 001 525	1 557	0,1%
Kapitał rezerwowy	2 360 025	2 349 602	10 423	0,4%
Kapitał z aktualizacji wyceny	(171 058)	(163 613)	(7 445)	4,6%
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	529 000	521 000	8 000	1,5%
Pozostałe kapitały	(11 306)	(6 915)	(4 391)	63,5%
Kapitały własne ogółem	6 232 381	6 224 237	8 144	0,1%

*Kapitały własne bez wyniku finansowego netto

Poziom kapitałów jest w pełni wystarczający do zachowania bezpieczeństwa finansowego instytucji, zgromadzonych w niej depozytów, a także całkowicie zapewniający możliwości rozwoju Grupy.

Poniższa tabela prezentuje dane finansowe do wyliczenia współczynnika wypłacalności na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

Łączny współczynnik wypłacalności*

w tys. zł	30.06.2016	31.12.2015
I Kapitał podstawowy Tier I	4 826 041	4 781 008
II Całkowity wymóg kapitałowy, z tego:	2 269 959	2 238 956
wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego	1 703 720	1 685 320
wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kontrahenta	77 057	78 682
wymóg kapitałowy z tytułu korekty wyceny kredytowej	52 777	34 059
wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	12 274	16 418
suma wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego	117 410	86 544
wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego	306 721	337 933
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	17,0%	17,1%

*Współczynnik wypłacalności obliczony został według zasad określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 („CRR”).

Na dzień 30 czerwca 2016 roku łączny współczynnik wypłacalności Grupy wyniósł 17,0% i był o 0,1 pkt. proc. niższy niż na koniec 2015 roku. Zmiana łącznego współczynnika wypłacalności była spowodowana głównie wzrostem wymogów z tytułu ryzyka kredytowego, korekty wyceny kredytowej i ryzyka pozycji, spadkiem wymogu z tytułu ryzyka operacyjnego oraz wzrostem funduszy własnych.

Bank, zgodnie z postanowieniem Komisji Nadzoru Finansowego, jest stroną postępowania administracyjnego prowadzonego przez KNF, w przedmiocie identyfikacji Banku, jako innej instytucji o znaczeniu systemowym i nałożenia na Bank (na zasadzie skonsolidowanej i indywidualnej) bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym, ustalonego w trybie art. 38 ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w sektorze finansowym.

2.4 Realizacja prognozy wyników na 2016 rok

Bank – jednostka dominująca nie przekazywał do publicznej wiadomości prognozy wyników na 2016 rok.

V. Działalność Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w I półroczu 2016 roku

1. Kredyty i inne zaangażowania obciążone ryzykiem

1.1 Akcja kredytowa

Polityka kredytowa Grupy oparta jest o aktywne zarządzanie portfelowe i precyzyjnie określone rynki docelowe, zaprojektowane w celu ułatwienia analizy ekspozycji oraz ryzyka kredytowego w ramach danej branży działalności klienta. Dodatkowo, poszczególni kredytobiorcy są stale monitorowani w celu możliwie wczesnego wykrycia symptomów pogarszania się zdolności kredytowej oraz wdrożenia działań naprawczych. W I półroczu 2016 roku Grupa kontynuowała prace w celu optymalizacji procesu kredytowego oraz dostosowywania oferty kredytowej Grupy do potrzeb klientów i aktualnej sytuacji rynkowej. Portfel należności od klientów indywidualnych jest zarządzany przy pomocy modeli, które uwzględniają ryzyko i dochodowość poszczególnych grup kredytów w portfelu. W procesie oceny ryzyka kredytowego klientów Bankowości Detalicznej, a w szczególności w ramach oceny punktowej (*scorecard*) wykorzystywane są informacje z Biura Informacji Kredytowej.

Należności kredytowe od klientów brutto

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2016	31.12.2015	tys. zł	%
Należności złotowe	15 617 654	16 492 240	(874 586)	(5,3%)
Należności walutowe	2 839 484	3 068 637	(229 153)	(7,5%)
Razem	18 457 138	19 560 877	(1 103 739)	(5,6%)
Należności od podmiotów sektora niefinansowego	17 766 155	17 509 892	256 263	1,5%
Należności od podmiotów sektora finansowego	690 983	2 050 985	(1 360 002)	(66,3%)
Razem	18 457 138	19 560 877	(1 103 739)	(5,6%)
Niebankowe instytucje finansowe	690 983	2 050 985	(1 360 002)	(66,3%)
Niefinansowe podmioty gospodarcze	11 128 484	11 005 152	123 332	1,1%
Klienci indywidualni	6 579 354	6 436 445	142 909	2,2%
Jednostki budżetowe	58 303	68 291	(9 988)	(14,6%)
Instytucje niekomercyjne	14	4	10	250,0%
Razem	18 457 138	19 560 877	(1 103 739)	(5,6%)

Na dzień 30 czerwca 2016 roku należności kredytowe brutto od klientów wyniosły 18,5 mld zł, co stanowiło spadek o 5,6% w stosunku do 31 grudnia 2015 roku. Spadek był spowodowany zmniejszeniem się należności od podmiotów sektora finansowego o 1,4 mld zł w I półroczu 2016 roku. Największą część portfela kredytowego sektora niebankowego stanowią kredyty udzielone niefinansowym podmiotom gospodarczym, które odnotowały w I półroczu 2016 roku wzrost o 1,1% do poziomu 11,1 mld zł. Należności od klientów indywidualnych wzrosły w porównaniu do końca 2015 roku o 2,2% do poziomu 6,6 mld zł.

Struktura walutowa kredytów na koniec czerwca 2016 roku nie uległa zmianie w porównaniu z końcem 2015 roku. Udział w portfelu kredytów w walutach obcych, na dzień 30 czerwca 2016 roku wyniósł 15%. Podkreślić należy, iż Grupa udziela kredytów głównie złotych, natomiast kredyty w walutach obcych są udzielane klientom instytucjonalnym, którzy zdaniem Grupy, są zdolni absorbować ryzyko walutowe bez znaczącego narażenia swojej kondycji finansowej.

Grupa monitoruje na bieżąco koncentrację ekspozycji kredytowych, starając się uniknąć sytuacji, w której portfel jest uzależniony od niewielkiej liczby klientów. Na koniec czerwca 2016 roku zaangażowanie kredytowe Grupy w podmioty niebankowe nie przekroczyło limitu koncentracji wymaganego przez prawo.

Koncentracja zaangażowań – klienci niebankowi

w tys. zł	30.06.2016			31.12.2015		
	Zaangażowanie bilansowe*	Zaangażowanie z tytułu udzielonych zobowiązań finansowych i gwarancyjnych	Łączne zaangażowanie	Zaangażowanie bilansowe*	Zaangażowanie z tytułu udzielonych zobowiązań finansowych i gwarancyjnych	Łączne zaangażowanie
KLIENT 1	542 010	504 228	1 046 238	360 285	700 722	1 061 007
GRUPA 2	4 643	953 373	958 016	125 146	502 862	628 008
GRUPA 3	132 638	811 168	943 806	120 987	791 637	912 624
KLIENT 4	317 000	433 000	750 000	500 000	250 000	750 000
GRUPA 5	388 382	217 503	605 885	447 882	84 545	532 427
GRUPA 6	3	601 442	601 445	3	601 358	601 361

w tys. zł	30.06.2016			31.12.2015		
	Zaangażowanie bilansowe*	Zaangażowanie z tytułu udzielonych zobowiązań finansowych i gwarancyjnych	Łączne zaangażowanie	Zaangażowanie bilansowe*	Zaangażowanie z tytułu udzielonych zobowiązań finansowych i gwarancyjnych	Łączne zaangażowanie
KLIENT 7	600 000	-	600 000	700 000	-	700 000
GRUPA 8	215 612	321 207	536 819	127 171	250 508	377 679
KLIENT 9	2	510 146	510 148	-	500 078	500 078
KLIENT 10	450 000	-	450 000	450 000	-	450 000
GRUPA 11	-	-	-	419 442	94 426	513 868
Razem	2 650 290	4 352 067	7 002 357	3 250 916	3 776 136	7 027 052

*Nie obejmuje zaangażowań z tytułu posiadanych akcji i innych papierów wartościowych

Koncentracja zaangażowań wobec branż*

Branża gospodarki według PKD	30.06.2016		31.12.2015	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	4 356 239	17,5%	4 416 137	17,8%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2 582 162	10,4%	2 661 946	10,7%
Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	1 823 697	7,3%	1 842 100	7,4%
Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	1 679 401	6,7%	1 413 278	5,7%
Produkcja artykułów spożywczych	1 415 841	5,7%	1 290 045	5,2%
Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	1 247 191	5,0%	848 866	3,4%
Górnictwo rud metali	1 046 238	4,2%	1 061 007	4,3%
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	674 868	2,7%	689 814	2,8%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	661 690	2,7%	640 294	2,6%
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	655 484	2,6%	595 058	2,4%
„10” branż gospodarki	16 142 811	64,8%	15 458 545	62,4%
Pozostałe branże	8 750 970	35,2%	9 332 262	37,6%
Razem	24 893 781	100,0%	24 790 807	100,0%

*Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe brutto wobec klientów instytucjonalnych (w tym banków).

1.2 Jakość portfela kredytowego

Należności Grupy przypisywane są do dwóch portfeli w zależności od istniejącego zagrożenia utraty wartości: portfel należności bez rozpoznanej utraty wartości oraz portfel należności z rozpoznaną utratą wartości. W zależności od stopnia istotności należności i sposobu zarządzania ryzykiem, portfel z rozpoznaną utratą wartości dzielony jest następnie na należności podlegające ocenie indywidualnej lub grupowej.

Należności od klientów w podziale na należności bez rozpoznanej utraty wartości oraz z rozpoznaną utratą wartości

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2016	31.12.2015	tys. zł	%
Należności bez rozpoznanej utraty wartości, w tym:	17 770 078	18 861 253	(1 091 175)	(5,8%)
podmiotów sektora niefinansowego	17 096 228	16 827 402	268 826	1,6%
klientów instytucjonalnych*	10 871 593	10 729 522	142 071	1,3%
klientów indywidualnych	6 224 635	6 097 880	126 755	2,1%
Należności z rozpoznaną utratą wartości, w tym:	613 711	625 591	(11 880)	(1,9%)
podmiotów sektora niefinansowego	596 578	608 457	(11 879)	(2,0%)
klientów instytucjonalnych*	241 859	269 892	(28 033)	(10,4%)
klientów indywidualnych	354 719	338 565	16 154	4,8%
Należności z tytułu zapadłych transakcji instrumentami pochodnymi	73 349	74 033	(684)	(0,9%)
Należności od klientów brutto razem, w tym:	18 457 138	19 560 877	(1 103 739)	(5,6%)
podmiotów sektora niefinansowego	17 692 806	17 435 859	256 947	1,5%
klientów instytucjonalnych*	11 113 452	10 999 414	114 038	1,0%
klientów indywidualnych	6 579 354	6 436 445	142 909	2,2%
Odpisy z tytułu utraty wartości, w tym:	(590 310)	(585 406)	(4 904)	0,8%
na należności z tytułu zapadłych transakcji instrumentami pochodnymi	(66 902)	(67 678)	776	(1,1%)
Należności od klientów netto, razem	17 866 828	18 975 471	(1 108 643)	(5,8%)

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2016	31.12.2015	tys. zł	%
Wskaźnik pokrycia odpisami z tytułu utraty wartości należności z rozpoznaną utratą wartości**	85,3%	82,8%		
klientów instytucjonalnych*	86,4%	87,6%		
klientów indywidualnych	83,8%	78,0%		
Wskaźnik kredytów nieobsługiwanych (NPL)	3,3%	3,2%		

*Klienci instytucjonalni obejmują przedsiębiorstwa, sektor publiczny, spółki państwowe i prywatne, spółdzielnie, przedsiębiorstwa indywidualne, instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

**Wskaźnik liczony z uwzględnieniem utraty wartości IBNR

W I półroczu 2016 roku wskaźnik pokrycia odpisami z tytułu utraty wartości należności z rozpoznaną utratą wartości wzrósł o 2,5 pkt. proc. w porównaniu do końca 2015 roku i wyniósł 85,3%.

W porównaniu do końca 2015 roku udział kredytów nieobsługiwanych utrzymuje się na stałym poziomie i na koniec czerwca 2016 roku stanowił 3,3% portfela należności brutto od klientów.

Na dzień 30 czerwca 2016 roku odpisy z tytułu utraty wartości portfela wynosiły 590 mln zł, co stanowiło nieznaczny wzrost o 4,9 mln zł (tj. o 0,8%) w porównaniu do końca grudnia 2015 roku. Wzrost odpisów z tytułu utraty wartości w stosunku do końca 2015 roku miał miejsce w grupie należności ocenianej portfelowo 23,4 mln zł (tj. 10,4%). W odniesieniu do portfela ocenianego indywidualnie, na dzień 30 czerwca 2016 roku spadek odpisów z tytułu utraty wartości wyniósł 27,1 mln zł (tj. 9,1%) w porównaniu do 31 grudnia 2015 roku.

Odpisy z tytułu utraty wartości na należności kredytowe od klientów

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2016	31.12.2015	tys. zł	%
Odpisy z tytułu utraty wartości na poniesione niezidentyfikowane straty (IBNR)	73 596	64 968	8 628	13,3%
Odpisy z tytułu utraty wartości należności	516 714	520 438	(3 724)	(0,7%)
oceny indywidualnie	269 226	296 332	(27 106)	(9,1%)
oceny portfelowo	247 488	224 106	23 382	10,4%
Razem odpisy z tytułu utraty wartości, razem	590 310	585 406	4 904	0,8%
Wskaźnik pokrycia odpisami z tytułu utraty wartości należności ogółem	3,2%	3,0%		

Zdaniem Zarządu obecny poziom odpisów z tytułu utraty wartości należności właściwie odzwierciedla oczekiwaną utratę wartości portfela, biorąc pod uwagę zdyskontowaną prognozę przepływów związanych ze spłatą należności.

1.3 Zaangażowania z tytułu udzielonych zobowiązań warunkowych

Na dzień 30 czerwca 2016 roku zaangażowanie pozabilansowe Grupy wyniosło 18,5 mld zł, co oznacza wzrost o 0,5 mld zł (tj. 2,5%) w stosunku do końca 2015 roku.

Zobowiązania warunkowe udzielone

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2016	31.12.2015	tys. zł	%
Gwarancje	2 191 485	2 101 477	90 008	4,3%
Akredytywy własne	219 504	160 065	59 439	37,1%
Akredytywy obce potwierdzone	-	335	(335)	(100,0%)
Kredyty przyrzeczone	14 462 756	14 618 126	(155 370)	(1,1%)
Gwarancje emisji papierów wartościowych udzielone innym emitentom	1 291 000	1 138 000	153 000	13,4%
Lokaty do wydania	300 000	-	300 000	-
Pozostałe	33 464	29 531	3 933	13,3%
Razem	18 498 209	18 047 534	450 675	2,5%
Rezerwy na udzielone zobowiązania warunkowe	7 523	10 451	(2 928)	(28,0%)
Wskaźnik pokrycia rezerwami	0,04%	0,06%		

Łączna kwota zabezpieczeń ustanowionych na rachunkach lub aktywach kredytobiorców Banku wyniosła na dzień 30 czerwca 2016 roku 3 722 mln zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2015 roku 3 430 mln zł.

W I półroczu 2016 roku Grupa wystawiła 1 997 tytułów wykonawczych o łącznej wartości 41,2 mln zł, podczas gdy w I półroczu 2015 roku wystawiła 2 788 tytułów egzekucyjnych o łącznej wartości 64,5 mln zł.

Na koniec I półroczu 2016 roku łączna wartość udzielonych przez Bank lub jednostkę od niego zależną poręczeń i gwarancji jednemu podmiotowi lub jednostce od niego zależnej nie przekraczała 10% kapitałów własnych Grupy.

2. Fundusze zewnętrzne

Według stanu na koniec czerwca 2016 roku łączna wartość funduszy zewnętrznych Grupy pozyskanych od banków wyniosła 2,4 mld zł i była o 4,6 mld zł (tj. 66,2%) niższa w porównaniu do końca grudnia 2015 roku. Spadek dotyczył głównie depozytów terminowych.

Łączna wartość funduszy pozyskanych od klientów wyniosła 31,4 mld zł na koniec I półrocza 2016 roku i była nieznacznie wyższa od bazy depozytowej na koniec roku, głównie z powodu wyższego salda depozytów podmiotów sektora finansowego (+ 1,2 mld zł, tj. 35,1%). Ponadto, utrzymany został trend wzrostowy dla portfela depozytów klientów indywidualnych (wzrost o 0,7 mld zł, tj. 8,3% w porównaniu do końca 2015 roku). Z drugiej strony, został zanotowany spadek salda depozytów klientów instytucjonalnych i jednostek budżetowych (w sumie - 1,8 mld zł, tj. 9,3%) z powodu sezonowej wysokiej bazy depozytowej dla tych klientów pod koniec roku.

Fundusze pozyskane od banków

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2016	31.12.2015	tys. zł	%
Rachunki bieżące	1 710 452	681 202	1 029 250	151,1%
Depozyty terminowe	492 844	4 460 693	(3 967 849)	(89,0%)
Kredyty i pożyczki otrzymane	147 358	198 203	(50 845)	(25,7%)
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	-	1 623 456	(1 623 456)	(100,0%)
Inne zobowiązania	3	7	(4)	(57,1%)
Fundusze pozyskane od banków, razem	2 350 657	6 963 561	(4 612 904)	(66,2%)

Fundusze pozyskane od klientów

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2016	31.12.2015	tys. zł	%
Depozyty podmiotów sektora finansowego				
Rachunki bieżące	404 670	226 438	178 232	78,7%
Depozyty terminowe	4 163 514	3 154 694	1 008 820	32,0%
	4 568 184	3 381 132	1 187 052	35,1%
Depozyty podmiotów sektora niefinansowego				
Rachunki bieżące, z tego:	18 479 991	20 194 711	(1 714 720)	(8,5%)
klientów korporacyjnych	9 731 220	10 454 683	(723 463)	(6,9%)
klientów indywidualnych	7 852 497	7 074 422	778 075	11,0%
jednostek budżetowych	896 274	2 665 606	(1 769 332)	(66,4%)
Depozyty terminowe, z tego:	8 356 168	7 699 698	656 470	8,5%
klientów korporacyjnych	6 123 171	5 972 704	150 467	2,5%
klientów indywidualnych	1 615 637	1 667 610	(51 973)	(3,1%)
jednostek budżetowych	617 360	59 384	557 976	939,6%
	26 836 159	27 894 409	(1 058 250)	(3,8%)
Depozyty razem	31 404 343	31 275 541	128 802	0,4%
Pozostałe zobowiązania				
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	-	188 505	(188 505)	(100,0%)
Inne zobowiązania, w tym:	96 965	122 257	(25 292)	(20,7%)
zobowiązania z tytułu kaucji	80 611	99 207	(18 596)	(18,7%)
Pozostałe zobowiązania razem	96 965	310 762	(213 797)	(68,8%)
Zobowiązania wobec klientów, razem	31 501 308	31 586 303	(84 995)	(0,3%)

3. Segment Bankowości Instytucjonalnej

3.1 Podsumowanie wyników segmentu

w tys. zł	I półrocze 2016	I półrocze 2015	Zmiana	
			tys. zł	%
Wynik z tytułu odsetek	220 919	216 478	4 441	2,1%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	133 022	137 556	(4 534)	(3,3%)
Przychody z tytułu dywidend	844	1 462	(618)	(42,3%)

w tys. zł	I półrocze 2016	I półrocze 2015	Zmiana	
			tys. zł	%
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	128 705	142 329	(13 624)	(9,6%)
Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych dostępnych do sprzedaży	20 925	118 800	(97 875)	(82,4%)
Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	27 430	-	27 430	-
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	7 561	910	6 651	730,9%
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	14 180	6 821	7 359	107,9%
Razem przychody	553 586	624 356	(70 770)	(11,3%)
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacja	(262 202)	(270 486)	8 284	(3,1%)
Wynik z tytułu zbycia pozostałych aktywów	87	7	80	-
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	17 135	(1 026)	18 161	-
Udział w zyskach (stratach) netto podmiotów wycenianych metodą praw własności	78	48	30	62,5%
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(22 778)	-	(22 778)	-
Zysk brutto	285 906	352 899	(66 993)	(19,0%)
Koszty/Dochody	47%	43%		

Na kształtowanie się wyniku brutto Segmentu Bankowości Instytucjonalnej w I półroczu 2016 roku w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego wpływ miały w szczególności:

- wzrost wyniku odsetkowego będący przede wszystkim efektem wyższych przychodów od dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (+35,7 mln zł), częściowo skompensowany przez niższe przychody od dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu (-16,7 mln zł). W obszarze działalności klientowskiej, wynik odsetkowy od sektora niefinansowego wzrósł r./r., ale obniżeniu uległ wynik odsetkowy od sektora finansowego;
- spadek wyniku z tytułu opłat i prowizji, głównie w obszarze realizacji zleceń płatniczych;
- spadek wyniku na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji, w związku z niekorzystnymi zmianami w otoczeniu rynkowym w działalności międzybankowej;
- wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych, który w I półroczu 2016 roku wyniósł 20,9 mln zł, co oznacza spadek o 97,9 mln zł (tj. 82,4%);
- wzrost wyniku na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych głównie z tytułu zdarzeń jednorazowych tj. zwrot z tytułu podatku VAT;
- spadek kosztów działania wynikający m. in. z niższych kosztów pracowniczych w wyniku zmniejszenia zatrudnienia;
- spadek odpisów netto na utratę wartości aktywów finansowych (17,1 mln zł odwrócenia odpisów netto w I półroczu 2016 roku wobec odpisu netto w wysokości 1,0 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego) głównie spowodowany wyższym poziomem odwróceń odpisów na kredyty ze zidentyfikowaną utratą wartości ocenianą indywidualnie.

3.2 Bankowość instytucjonalna i inwestycyjna oraz rynki kapitałowe

3.2.1 Bankowość instytucjonalna

W zakresie bankowości instytucjonalnej Bank świadczy kompleksowe usługi finansowe największym polskim przedsiębiorstwom oraz strategicznym przedsiębiorstwom z silnym potencjałem wzrostu, jak również dla największych instytucji finansowych oraz spółek z sektora publicznego.

Na koniec I półrocza 2016 roku liczba klientów instytucjonalnych (obejmująca klientów strategicznych, globalnych i bankowości przedsiębiorstw) wyniosła 6,6 tys., co oznacza spadek o 4% w porównaniu do końca I półrocza 2015 roku, w którym liczba klientów wyniosła 6,9 tys. W ramach bankowości przedsiębiorstw (małe i średnie firmy, duże przedsiębiorstwa i sektor publiczny) Bank obsługiwał na koniec I półrocza 2016 roku 4,2 tys. klientów (co oznacza spadek o 9% w porównaniu do 4,6 tys. klientów obsługiwanych na koniec I półrocza 2015 roku). Główny powód spadku to zamknięcie niewykorzystywanych relacji przez klientów z Bankiem.

Cechą wspólną klientów bankowości instytucjonalnej jest ich zapotrzebowanie na zaawansowane produkty finansowe oraz doradztwo w zakresie usług finansowych. Bank zapewnia w tym obszarze koordynację oferowanych produktów z zakresu bankowości inwestycyjnej, skarbu i zarządzania środkami finansowymi oraz przygotowuje oferty kredytowe różnorodnych form finansowania. Innowacyjność i konkurencyjność w zakresie oferowanych nowoczesnych struktur finansowania jest wynikiem połączenia wiedzy i doświadczenia Banku, a także współpracy w ramach globalnej struktury Citigroup.

Poniższa tabela przedstawia stany aktywów i pasywów w poszczególnych segmentach w ujęciu zarządczym.

Aktywa*

mln zł	30.06.2016	31.12.2015	30.06.2015	Zmiana		Zmiana	
				(1)/(2)		(1)/(3)	
				zł	%	zł	%
	(1)	(2)	(3)				
Przedsiębiorstwa**, w tym:	4 881	4 433	4 672	448	10%	209	4%
Male i średnie firmy	1 851	1 797	1 906	54	3%	(55)	(3%)
Duże przedsiębiorstwa	3 030	2 636	2 767	394	15%	263	10%
Sektor Publiczny	138	95	167	43	45%	(29)	(17%)
Klienci Globalni	2 684	3 370	3 565	(686)	(20%)	(881)	(25%)
Klienci Korporacyjni	3 689	3 379	2 361	310	9%	1 328	56%
Pozostałe***	48	12	50	36	300%	(2)	(4%)
Razem Bankowość Instytucjonalna	11 440	11 289	10 815	151	1%	625	6%

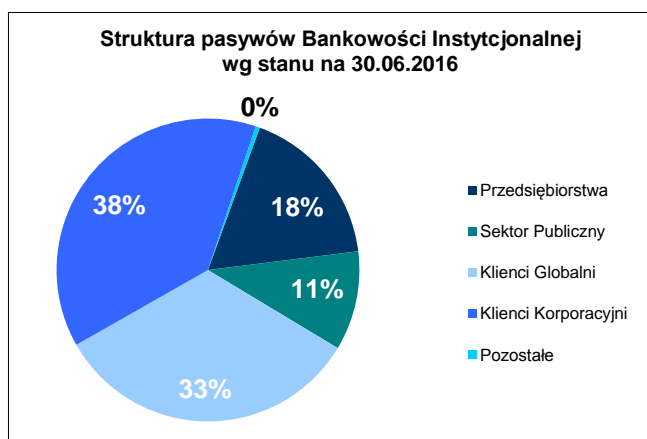
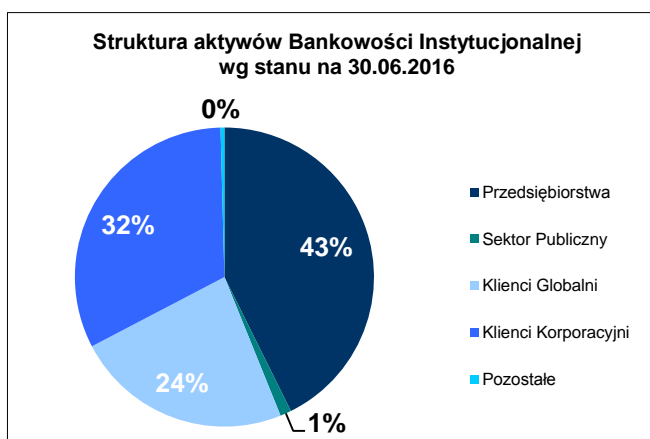
Zobowiązania

mln zł	30.06.2016	31.12.2015	30.06.2015	Zmiana		Zmiana	
				(1)/(2)		(1)/(3)	
				zł	%	zł	%
	(1)	(2)	(3)				
Przedsiębiorstwa**, w tym:	3 708	3 702	3 383	6	0%	325	10%
Male i średnie firmy	2 329	2 605	2 320	(276)	(11%)	9	0%
Duże przedsiębiorstwa	1 379	1 097	1 063	282	26%	316	30%
Sektor Publiczny	2 249	3 181	1 940	(932)	(29%)	309	16%
Klienci Globalni	7 036	9 442	6 105	(2 406)	(25%)	931	15%
Klienci Korporacyjni	8 134	5 368	5 535	2 766	52%	2 599	47%
Pozostałe***	96	197	389	(101)	(51%)	(293)	(75%)
Razem Bankowość Instytucjonalna	21 223	21 890	17 351	(667)	(3%)	3 871	22%

* W 2015 roku nastąpiła zmiana klasyfikacji klientów według segmentów.

** Do segmentu Przedsiębiorstw klasyfikowani są klienci, których obrót roczny wynosi od 8 mln zł do 150 mln zł (Male i średnie przedsiębiorstwa) oraz od 150 mln zł do 1,5 mld zł (Duże przedsiębiorstwa).

*** Pozycja „Pozostałe” obejmuje m.in. klientów objętych restrukturyzacją oraz klientów spółki Handlowy Leasing sp. z o.o., którzy nie są klientami Banku.

Kluczowe transakcje i osiągnięcia w obszarze Bankowości Instytucjonalnej w I półroczu 2016 roku:

- W segmencie Klientów Korporacyjnych i Globalnych:
  - Podpisanie umowy z wiodącym operatorem radiofuzji i radiotelekomunikacji w Polsce wraz z konsorcjum banków, na kwotę 1 734 mld zł, udział Banku w finansowaniu wynosi 190 mln zł;
  - Podpisanie umowy na kredyt odnawialny z jednym z największych producentów surowców chemicznych w Polsce we współpracy z innymi bankami, do kwoty 220 mln euro, udział Banku w finansowaniu to 30 mln euro;
  - Przeprowadzenie czterech transakcji zabezpieczających obligacji długoterminowych dla klienta z Sektora Publicznego;
  - Wydanie 500 kart biznesowych dla jednego z czołowych klientów z branży ubezpieczeniowej;
  - Wygranie przetargu na wydanie 400 kart biznesowych dla jednego z klientów z branży samochodowej oraz rozpoczęcie współpracy w zakresie FX;

- Wygranie przetargu na otwarcie 120 rachunków escrow w ramach obsługi inwestycji jednego z liderów w branży budowlanej;
  - Wygranie i wdrożenie 230 tysięcy transakcji polecenia zapłaty;
  - Nawiązanie nowej relacji oraz podjęcie współpracy w zakresie produktów obsługi rachunku bankowego oraz transakcji FX ze spółką z branży chemicznej, która planuje zainwestować do 100 mln euro w strefie ekonomicznej we Wrocławiu;
  - Nawiązanie nowej relacji oraz podjęcie współpracy w zakresie produktów obsługi rachunku bankowego oraz transakcji FX ze spółką z branży chemicznej, jednego z największych producentów nawozów fosforowych na świecie;
  - Nawiązanie nowej relacji z klientem zajmującym się funduszami inwestycyjnymi, Bank pełni rolę depozytariusza;
  - Nawiązanie nowej relacji z firmą z branży zajmującej się nieruchomościami;
  - Podpisanie umowy na program finansowania dostawców z jednym z liderów rynku produktów szybkozbywalnych (FMCG);
  - Przeniesienie obsługi bankowej z innych banków do Banku dla klienta z grupy Emerging Market Champions z branży samochodowej;
  - Wygranie przetargu na kompleksową obsługę bankową jednego z największych graczy na rynku sprzedaży papierosów;
  - Wygranie przetargu na obsługę jednego z liderów w branży napojów alkoholowych;
  - Wygranie przetargu na obsługę klienta z grupy Emerging Market Champions;
  - Wygranie przetargu na obsługę klienta z branży transportowej.
- W I półroczu 2016 roku Bank zrealizował m.in. następujące transakcje z klientami z segmentu Bankowości Przedsiębiorstw udzielił: kredytu długoterminowego w rachunku bieżącym w kwocie 120 mln zł dla jednego z wiodących producentów płytek ceramicznych, kredytu długoterminowego w kwocie 95 mln zł dla producenta koksu, produktów węglpochodnych oraz gazu koksowniczego, kredytu płatniczego w kwocie 90 mln zł dla jednego z producentów wyrobów płaskich i walcowanych, kredytu w rachunku bieżącym w kwocie 45 mln zł na produkcję wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego, kredytu w rachunku bieżącym w kwocie 30 mln zł na produkcję ceramicznych kafli i płytek, kredytu płatniczego w kwocie 28 mln zł oraz linii PS w kwocie 4 mln zł dla producenta artykułów piśmiennych, kredytu w rachunku bieżącym w kwocie 20 mln zł oraz kredytu długoterminowego w kwocie 9 mln zł na przetwarzanie i konserwowanie mięsa, kredytu płatniczego w kwocie 20 mln zł na sprzedaż hurtową paliw i produktów pochodnych.

Akwizycja klientów: w segmencie Bankowości Przedsiębiorstw Bank pozyskał 185 nowych klientów w I półroczu 2016 roku, w tym 19 Dużych Przedsiębiorstw, 129 Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz 37 podmioty Sektora Publicznego. Bank pozyskał 25 relacji klientowskich w segmencie Klientów Strategicznych i Klientów Globalnych.

3.2.2 Osiągnięcia Sub-Sektora Rynków Finansowych

- W styczniu 2016 roku Bank kolejny rok z rzędu zwyciężył w konkursie Ministerstwa Finansów na pełnienie funkcji Dealera Skarbowych Papierów Wartościowych (DSPW). Bank konsekwentnie, od lat, działa na rzecz promowania polskiego rynku oraz aktywnie wspiera realizację polityki emisyjnej krajowego długu. Wyróżnienie to zostało przyznane Bankowi po raz czwarty, co potwierdza naszą pozycję lidera w tym segmencie rynku.
- W maju 2016 roku Bank otrzymał dwie nagrody przyznawane przez BondSpot S.A. Kolejny rok z rzędu Bank został wyróżniony za największe obroty na rynku kasowym Treasury BondSpot Poland oraz za osiągnięcie pozycji lidera market makingu na Treasury BondSpot Poland w 2015 roku.
- Zgodnie z raportem "Rating&Rynek" przygotowywanym przez agencję Fitch Ratings, Bank posiadał na koniec pierwszego półroczu 2016 15% udziału w rynku jako organizator obligacji i certyfikatów depozytowych dla banków, co daje mu drugą pozycję spośród innych uczestników rynku;
- Platforma Elektroniczna CitiFx Pulse cieszy się niezmiennie zainteresowaniem klientów. Prawie 80 % wszystkich transakcji FX zawierane jest tą drogą. Jest to narzędzie nieustannie rozwijane i rozszerzane o nowe funkcjonalności. W 2016 roku Bank zintegrował usługę SEPA Direct Debit z platformą walutową CitiFX Pulse dzięki czemu klienci mają jeszcze lepszą kontrolę nad procesem płatności i związanej z nią wymianą walutową.
- W pierwszej połowie 2016 roku Bank był aktywny również na rynku dłużnych papierów wartościowych poprzez udział w następujących transakcjach:
  - Zawarcie nowego programu emisji obligacji dla spółki należącej do Skarbu Państwa na kwotę 700 mln zł;
  - Dołączenie do istniejącego programu emisji obligacji spółki leasingowej z grupy kapitałowej Emitenta do kwoty 500 mln zł;
  - Przeprowadzenie emisji konsorcjalnej 5-letnich obligacji w kwocie 1,75 mld zł dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

3.2.3 Bankowość Transakcyjna

Bank jest wiodącą instytucją świadczącą usługi bankowości transakcyjnej w Polsce. Oferta bankowości transakcyjnej obejmuje następujące produkty i usługi:

- Produkty zarządzania środkami finansowymi: depozyty i rachunki bieżące, produkty zarządzania płynnością, bankowość elektroniczna;
- Produkty kartowe;
- Płatności i należności: Polecenie Zapłaty, Speedcollect;
- Produkty gotówkowe;
- Doradztwo unijne;
- Produkty finansowania handlu.

Jednym ze strategicznych kierunków rozwoju Banku jest zacieśnianie współpracy z największymi spółkami w kraju, liderami swoich sektorów, której efektem ma być osiągnięcie przez Citi Handlowy pozycji banku pierwszego wyboru wśród tych klientów. Rozbudowana oferta usług transakcyjnych zapewnia kluczowym klientom Banku kompleksową obsługę: od zarządzania płynnością w grupach kapitałowych, poprzez obsługę płatności i należności do finansowania dostawców i dystrybutorów.

Depozyty i rachunki bieżące

Rachunek bieżący umożliwia klientom dostęp do pełnej palety produktów z oferty Banku. Jednym z najważniejszych elementów realizacji strategii Banku jest koncentracja na pozyskiwaniu i obsłudze rachunków operacyjnych – rachunków bankowych, na które trafia kluczowa część przepływów operacyjnych ich właścicieli.

W I półroczu 2016 roku na skutek aktywizacji dotychczasowych i nowopozyskanych klientów w IV kwartale 2015 roku, Bank odnotował istotny przyrost sald na rachunkach klientów instytucjonalnych. W I półroczu 2016 roku średnie miesięczne salda utrzymywane na rachunkach bieżących w Banku wzrosły o 33% w stosunku do adekwatnego okresu 2015 roku, wzrost sald utrzymywanych na rachunkach złotówkowych wyniósł 34%, a w dolarach amerykańskich 20% w porównaniu do analogicznego okresu 2015 roku.

Środki pieniężne zgromadzone przez klienta na rachunku bieżącym, które nie są wykorzystywane do finansowania bieżącej działalności, mogą zostać ulokowane w depozytach terminowych. W ofercie Banku oprócz depozytów terminowych znajdują się depozyty negocjowane, depozyty automatyczne a także depozyty zablokowane.

Produkty zarządzania płynnością

Struktury zarządzania płynnością są zaawansowanymi instrumentami optymalizującymi przepływ finansów w ramach danej grupy kapitałowej. Bank w pakiecie produktów zarządzania płynnością oferuje możliwość optymalnego zarządzania nadwyżkami w nadpłynnych spółkach i firmach. W swej ofercie Bank posiada następujące rozwiązania zarządzania płynnością:

- cash pool rzeczywisty;
- wirtualna konsolidacja;
- saldo netto.

Wykorzystanie struktur zarządzania płynnością pozwala na redukcję zadłużenia i zmniejszenie kosztów jego obsługi bez ryzyka utraty płynności finansowej.

Bankowość elektroniczna

Istotne informacje dotyczące bankowości elektronicznej w I półroczu 2016 roku:

- Ogólna liczba transakcji przetworzonych elektronicznie przez systemy CitiDirect i CitiDirect EB (CitiDirect Ewolucja Bankowości) w I półroczu 2016 roku wyniosła 12,5 mln;
- Liczba klientów instytucjonalnych aktywnie używających obu systemów kształtuje się na poziomie 4,5 tys.;
- Na koniec I półrocza 2016 roku liczba klientów instytucjonalnych aktywowanych w systemie bankowości internetowej CitiDirect wynosiła 3,3 tys., zaś w CitiDirect EB 3,2 tys.;
- Liczba klientów posiadających dostęp mobilny do obu wymienionych systemów bankowości elektronicznej wyniosła 3,2 tys. na koniec I półrocza 2016 roku. Od stycznia do czerwca 2016 roku klienci wykonali ponad 136 tys. operacji z wykorzystaniem dostępu mobilnego;
- Ilość transakcji wykonywanych przez dedykowaną aplikację na urządzenia typu tablet wyniosła w I półroczu 2016 roku ponad 6,7 tys.

W I półroczu 2016 roku zostały wprowadzone kolejne zmiany i udogodnienia w ofercie bankowości elektronicznej dla klientów instytucjonalnych Banku:

- Rozbudowano możliwości portalu CitiDirect EB poprzez udostępnienie ulepszonych modułów obsługi plików umożliwiające efektywniejszy dostęp do funkcji importu i eksportu plików.

- Konsekwentnie realizowano plan dalszej komercjalizacji rozwiązań mobilnych oferowanych klientom instytucjonalnym, co przełożyło się na wzrost liczby operacji wykonanych z wykorzystaniem tego kanału.
- Chcąc zwrócić szczególną uwagę użytkowników systemów CitiDirect i CitiDirect EB na kwestie związane z bezpieczeństwem w Internecie udostępniono nowy, rozbudowany serwis dotyczący cyberbezpieczeństwa.

Ponadto, Bank kontynuował rozwój platformy finansowania i obsługi handlu - Citi Trade Portal, w której dokonano szeregu usprawnień, wśród których najistotniejszą jest wdrożenie nowej funkcjonalności obsługi Kredytu Handlowego w wariantach zarówno dla Sprzedającego jak i Kupującego.

Karty biznesowe

W obszarze Obciążeniowych i Gwarantowanych Kart Biznes, Bank zanotował w porównaniu do drugiego półrocza 2015 roku, wzrosty liczby oraz wartości dokonywanych transakcji bezgotówkowych odpowiednio o 2% i 4% oraz odpowiednio dla transakcji gotówkowych o 6% i 5% ilości. Jest to efektem konsekwentnie prowadzonej polityki pozyskiwania wysokich wolumenów transakcji oraz aktywizacji portfela obecnych klientów.

Karty przedpłacone

W I półroczu 2016 roku Bank zanotował znaczny wzrost wartości transakcji bezgotówkowych dokonywanych Kartami Przedpłaconymi, w porównaniu do analogicznego okresu 2015 roku. Ilość transakcji bezgotówkowych wzrosła o 10%, przy równoczesnym wzroście wartości transakcji Kartami Przedpłaconymi o 4% r./r. Ponadto Bank zwiększył również ilość wydanych kart w stosunku do I półrocza 2015 roku o 8%.

W I półroczu 2016 roku Bank wdrożył na Kartach Przedpłaconych drugą organizację płatniczą i obecnie wydaje karty przedpłacone w systemie VISA i Mastercard.

Polecenie Zapłaty

Bank umożliwia swoim klientom kompleksową obsługę należności. Jednym z segmentów rynku usług tego typu jest rynek polecenia zapłaty. W I półroczu 2016 roku Bank umocnił pozycję lidera na rynku rozliczając po raz kolejny największą liczbę transakcji jako bank wierzyciela i zwiększając swój udział w rynku do poziomu prawie 50%.

Dodatkowo Citi Handlowy wprowadził innowacyjne rozwiązanie połączenia produktu Polecenia Zapłaty SEPA z platformą wymiany walut Citi FX Pulse. To innowacyjne rozwiązanie na rynku polskim i ważny element wyróżniający ofertę Banku na tle konkurencji. Polecenie Zapłaty SEPA połączone z wymianą walut Citi FX Pulse jest idealnym rozwiązaniem dla firm realizujących cykliczne rozliczenia z kontrahentami ze strefy euro (import, logistyka i transport, opłaty administracyjne i podatki lokalne). Rozwiązanie pozwala m.in. na pełną automatyzację płatności oraz ograniczenie ryzyka opóźnień.

Speed Collect

SpeedCollect to usługa pozwalająca na automatyczne księgowanie należności dla wierzycieli – odbiorców masowych płatności. W I półroczu 2016 roku Bank utrzymał miejsce w ścisłej czołówce polskiego rynku pod względem liczby przetwarzanych wolumenów transakcji. Liczba transakcji utrzymuje się na równie wysokim poziomie, jak w analogicznym okresie 2015 roku.

Przelewy zagraniczne

Bank dysponuje kompleksową i bardzo szeroką ofertą rozliczeń w ponad 130 walutach na całym świecie. Zintegrowane usługi rozliczeniowe obejmują kompilację zdalnych kanałów dostępu i oferty produktowej w zakresie rozliczeń zagranicznych. Odpowiadając na potrzeby klientów, Bank wprowadził ofertę rachunku wielowalutowego, który umożliwia klientom realizację przelewów w walutach egzotycznych w prosty, wygodny i efektywny sposób, bez konieczności otwierania rachunków walutowych i utrzymywania rachunków lokalnych za granicą. Oferta Banku jest, ze względu na zakres dostępnych walut, rozwiązaniem unikalnym na rynku polskim. W I półroczu 2016 roku Bank rozszerzył ofertę rozliczeń walutowych o kolejną walutę – tenge kazachską (KZT). Waluta ta była dotychczas dostępna w ramach Rachunku Wielowalutowego jedynie w opcji przelewów wychodzących. Obecnie, dzięki otwarciu rachunku nostro w JSC Citibank Kazakhstan, istnieje możliwość zarówno wysyłania, jak i odbierania przelewów w tendze kazachskiej.

Doradztwo unijne

W I półroczu 2016 roku Bank budował portfel projektów, które klienci Banku będą realizować z wykorzystaniem środków finansowych Perspektywy Finansowej UE 2014-2020. Uwaga skupiona była zarówno na przedsięwzięciach, które mogą być finansowane z krajowych programów operacyjnych (np. Program Operacyjny Inteligentny Rozwój), jak i Regionalnych Programów Operacyjnych.

W związku z nowym podejściem Komisji Europejskiej i Krajowych Instytucji Zarządzających, zgodnie z którym banki są istotnym partnerem w procesie dystrybucji środków europejskich oraz finansowania inwestycji współfinansowanych w systemie dotacji oraz instrumentów zwrotnych, poszukiwane były możliwości wypełniania przez Bank czynności również w tym zakresie. W związku z powyższym podpisana została umowa o współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w zakresie obsługi Działania 3.2.2 Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój – Kredyt na innowacje technologiczne.

Produkty finansowania handlu

W I półroczu 2016 roku Departament Finansowania Handlu konsekwentnie rozwijał współpracę z klientami Banku głównie w obszarze Programów Finansowania Dostawców, Kredytu Handlowego oraz Gwarancji bankowych. Jednym z kluczowych narzędzi wykorzystywanych w tym celu oraz dającym Bankowi przewagę na rynku, jest jedna z najnowocześniejszych

platform elektronicznych dedykowanych dla wszystkich produktów. Dodatkowo, jednocześnie elastyczne podejście do niestandardowych rozwiązań oraz wysoki poziom obsługi w całym procesie sprzedażowym, pozwoliły na osiągnięcie najwyższego od kilku lat poziomu wolumenów w obszarze gwarancji oraz akredytyw dokumentowych.

Jednocześnie przeprowadzano szereg akcji promocyjnych produktów finansowania handlu, zarówno w obszarze klientów korporacyjnych, jak i z obszaru małych i średnich przedsiębiorstw.

Do najważniejszych transakcji w I półroczu 2016 roku w obszarze finansowania handlu należą:

- Wygranie obsługi gwarancji bankowych dla nowych firm na kwotę limitów 125 mln zł;
- Zwiększenie łącznej kwoty limitów kredytowych w ramach finansowania w schemacie Programów Finansowania Dostawców o kwotę 140 mln zł (branża handlowa i FMCG);
- Rozwój programów finansowych w schemacie Dyskonta Wierzytelności na łączną kwotę 66 mln zł oraz otrzymanie mandatu na zrealizowanie kolejnej dużej transakcji w schemacie dyskonta wierzytelności zagranicznych na kwotę 400 mln zł (branża wydobywcza).

3.2.4 Usługi powiernicze i depozytariusza

Bank zajmuje pozycję lidera na rynku banków depozytariuszy w Polsce. Oferuje zarówno usługi powiernicze dla zagranicznych inwestorów instytucjonalnych, jak i usługi depozytariusza przeznaczone dla krajowych podmiotów finansowych, szczególnie funduszy emerytalnych, inwestycyjnych i kapitałowych funduszy ubezpieczeniowych.

W ramach regulaminowej działalności, na podstawie zezwolenia Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (obecnie Komisja Nadzoru Finansowego), Bank prowadzi rachunki papierów wartościowych, rachunki zbiorcze, dokonuje rozrachunku transakcji w obrocie papierami wartościowymi, zapewnia obsługę wypłat dywidend i odsetek, wycenę portfela aktywów, indywidualne raporty, a także aranżuje reprezentowanie klientów w walnych zgromadzeniach akcjonariuszy spółek publicznych. Ponadto, Bank świadczy usługi prowadzenia rejestru zagranicznych papierów wartościowych, w ramach których pośredniczy w rozrachunku transakcji klientów krajowych na rynkach zagranicznych.

W okresie sprawozdawczym Bank utrzymał pozycję lidera rynku rozrachunku transakcji w obrocie papierami wartościowymi realizowanych na rzecz zdalnych członków GPW i BondSpot S.A. Ponadto, Bank uczestniczył w rozrachunku transakcji zawieranych przez klientów instytucjonalnych na elektronicznej platformie obrotu dłużnymi papierami wartościowymi, działającej pod nazwą „Treasury BondSpot Poland”, zorganizowanej przez spółkę BondSpot S.A.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2016 roku Bank prowadził ponad 10,6 tys. rachunków papierów wartościowych.

W tym samym czasie Bank pełnił obowiązki depozytariusza dla pięciu otwartych funduszy emerytalnych: Metlife OFE, Aviva OFE Aviva BZ WBK, Nationale - Nederlanden OFE, Pekao OFE, Nordea OFE, czterech dobrowolnych funduszy emerytalnych: MetLife DFE, Generali DFE, Nationale - Nederlanden DFE, DFE Pekao oraz pracowniczego funduszu emerytalnego PFE Orange Polska.

Bank pełnił także obowiązki depozytariusza funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez następujące Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych: BZ WBK TFI S.A., PKO TFI S.A., Pioneer Pekao TFI S.A., Legg Mason TFI S.A., Aviva Investors Poland TFI S.A. oraz Templeton Asset Management (Poland) TFI S.A.

3.2.5 Działalność maklerska

Grupa prowadzi działalność maklerską na rynku kapitałowym za pośrednictwem spółki Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. („DMBH”), w której Bank posiada 100-procentowy udział.

W I półroczu 2016 roku DMBH pośredniczył w ramach transakcji sesyjnych w 10,3% obrotów akcjami na rynku wtórnym, utrzymując wciąż pozycję lidera rynku. Wartość transakcji sesyjnych zawartych za pośrednictwem DMBH na rynku akcji na GPW wyniosła 17,5 mld zł i spadła o 22% w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego przy spadku obrotów na GPW o 16,4%. Zmiana w stosunku do poprzedniego półrocza wygląda mniej negatywnie z perspektywy DMBH gdyż wartość transakcji sesyjnych zrealizowanych przez Spółkę zmalała o 15%, podczas gdy spadek wartości obrotów na GPW sięgnął - 15,9%.

Na koniec I półrocza 2016 roku DMBH pełnił funkcję Animatora dla akcji 64 spółek notowanych na giełdzie w Warszawie (w tym 20 z WiG20). Stanowi to 13,25% akcji notowanych na warszawskim parkiecie na rynku podstawowym.

W segmencie klientów detalicznych DMBH odnotowało w I półroczu rekordowo wysokie wyniki, na co wpływ miały przeprowadzone z dużym sukcesem przy współpracy z Bankiem zapisy na certyfikaty inwestycyjne FIZ oraz sprzedaż obligacji skarbowych. W I półroczu 2016 roku obserwowana była również wysoka aktywność klientów detalicznych korzystających z platformy transakcyjnej - CitiFX Stocks, która umożliwia obrót akcjami oraz instrumentami typu ETF notowanymi na największych giełdach zagranicznych oraz instrumentami rynku walutowego na rynku pozagiełdowym (OTC) z wykorzystaniem dźwigni finansowej. Za sprawą coraz popularniejszej wśród klientów CPC usługi doradztwa, przychody z prowizji na rynkach zagranicznych uzupełniły istotnie spadek aktywności klientów na GPW, który ma miejsce od kilku kwartałów.

Liczba rachunków inwestycyjnych prowadzonych przez DMBH na koniec I półrocza 2016 roku wyniosła 11,5 tys. i zwiększyła się o 14% w stosunku do analogicznego okresu w 2015 roku oraz o 9,5% w porównaniu z końcem IV kwartału 2015 roku. Wzrost liczby rachunków wynikał przede wszystkim z systematycznego wzrostu liczby zawieranych umów dla usług rynków zagranicznych oraz forex realizowanych na platformie CitiFX Stocks.

W I półroczu bieżącego roku DMBH, przeprowadził następujące transakcje na rynku kapitałowym:

- Stalprodukt S.A. – DMBH pełnił tu funkcję podmiotu pośredniczącego w procesie zaproszenia do składania ofert sprzedaży akcji w ramach programu skupu akcji własnych przez Stalprodukt S.A., o wartości drugiej transzy programu 89,6 mln zł (luty 2016 roku);

- Stalprodukt S.A. – DMBH pełnił tu funkcję podmiotu pośredniczącego w procesie zaproszenia do składania ofert sprzedaży akcji w ramach Trzeciej Transzy programu skupu akcji własnych przez Stalprodukt S.A., o wartości trzeciej transzy programu 89,6 mln zł (kwiecień 2016 roku);
- DTP S.A. – DMBH pełnił funkcję podmiotu pośredniczącego w wezwaniu do sprzedaży akcji DTP S.A. w którym podmiotem wzywającym był PRAGroup Polska sp z o.o. wartość transakcji to 174,5 mln zł (transakcja rozliczona w kwietniu 2016 roku).

Wybrane dane finansowe na dzień 30.06.2016 roku

Nazwa spółki	Siedziba	Udział Banku	Suma	Kapitał własny	Wynik finansowy
		w kapitale/głosach	bilansowa	30.06.2016	netto za okres
		w WZ	30.06.2016		01.01-30.06.2016
		%	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.	Warszawa	100,00	844 836	100 364	3 873

3.2.6 Działalność leasingowa

W związku z podjętą w marcu 2013 roku decyzją Zarządu Banku o ograniczeniu działalności leasingowej prowadzonej przez Grupę Banku, działalność spółki Handlowy Leasing Sp. z o.o. („Handlowy-Leasing”, „HL”) została ograniczona wyłącznie do realizacji umów leasingowych zawartych do dnia 30 kwietnia 2013 roku. Po tej dacie HL nie zawierał nowych umów leasingu. Zadaniem Spółki jest kontynuowanie obsługi umów już istniejących z zachowaniem jakości świadczonych usług oraz zapewnienie ciągłości procesów i efektywności ekonomicznej w prowadzonej działalności.

Produkt leasingowy pozostał w ofercie Banku i jest oferowany w ramach tzw. "otwartej architektury", czyli partnerskiej współpracy Banku z podmiotami spoza Grupy Banku. Obecnie usługi leasingowe świadczone są w ramach umowy o współpracy przez dwóch partnerów: Europejski Fundusz Leasingowy S.A. i CorpoFlota Sp z o.o.

W dniu 2 grudnia 2015 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki Handlowy Leasing Sp. z o.o. podjęło uchwałę o obniżeniu kapitału zakładowego w Spółce z kwoty 123 120 tys. zł do kwoty 16 129 tys. zł, tj. o kwotę 106 991 tys. zł. Po przeprowadzonym postępowaniu konwokacyjnym, w dniu 16 maja 2016 roku Sąd Rejestrowy dokonał zarejestrowania obniżonego kapitału zakładowego Spółki. Zmiana wartości kapitału zakładowego nastąpiła w wyniku obniżenia wartości nominalnej jednego udziału z 20 000 zł do 2 620 zł, tj. o kwotę 17 380 zł, przy czym łączna liczba udziałów Spółki nie zmieniła się i wynosi 6 156.

Spółka Handlowy – Leasing Sp. z o. o. w wyniku zakończonemu i uprawomocnionemu postępowaniu w sprawie przeciwko Skarbowi Państwa o odzyskanie oprocentowania od kwoty podatku VAT za okres 12.2006 do 12.2009 naliczonego do dnia zwrotu (odsetki były należne Spółce z tytułu wcześniej zapłaconego, a w późniejszym okresie otrzymanego podatku VAT w procesie refaktury ubezpieczeń) w dniu 24 maja 2016 roku uzyskała zwrot nadpłaty wraz z oprocentowaniem w łącznej kwocie 5,9 mln zł.

Wybrane dane finansowe na dzień 30.06.2016 roku

Nazwa spółki	Siedziba	Udział Banku w	Suma	Kapitał własny	Wynik finansowy
		kapitale/głosach	bilansowa	30.06.2016	netto za okres
		w WZ	30.06.2016		01.01-30.06.2016
		%	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Handlowy-Leasing Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	53 178	35 316	7 108

4. Segment Bankowości Detalicznej

4.1 Podsumowanie wyników segmentu

w tys. zł	I półrocze 2016	I półrocze 2015	Zmiana	
			tys. zł	%
Wynik z tytułu odsetek	278 802	280 308	(1 506)	(0,5%)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	148 731	172 476	(23 745)	(13,8%)
Przychody z tytułu dywidend	6 490	5 715	775	13,6%
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	16 531	15 297	1 234	8,1%
Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	66 477	-	66 477	-
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	(1 861)	(9 388)	7 527	(80,2%)
Razem przychody	515 170	464 408	50 762	10,9%
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacja	(352 086)	(353 889)	1 803	(0,5%)
Wynik z tytułu zbycia pozostałych aktywów	-	65	(65)	(100,0%)
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	(31 627)	(4 458)	(27 169)	609,4%

w tys. zł	I półrocze 2016	I półrocze 2015	Zmiana	
			tys. zł	%
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(8 734)	-	(8 734)	-
Zysk brutto	122 723	106 126	16 597	15,6%
Koszty/Dochody	68%	76%		

Wynik brutto Segmentu Bankowości Detalicznej w I półroczu 2016 roku w porównaniu z analogicznym okresem 2015 roku kształtowany był głównie przez następujące czynniki:

- spadek przychodów odsetkowych spowodowany obniżeniem oprocentowania kredytów (łącznie o 0,8 pkt. proc. średnio w I półroczu 2016 roku wobec I półrocza 2015 roku) w następstwie zmian rynkowych stóp procentowych, który został częściowo skompensowany wzrostem portfela produktów kredytowych (+5% r./r.) oraz spadkiem kosztów odsetkowych. Zmniejszenie kosztów odsetkowych zostało osiągnięte, mimo istotnego wzrostu salda depozytów (+19% r./r.), jako rezultat obniżenia oprocentowania w związku z dostosowaniem go do rynkowych stóp procentowych (obniżenie oprocentowania dotyczyło głównie rachunków oszczędnościowych oraz lokat) oraz korzystnej zmiany struktury portfela depozytów (zwiększenia udziału depozytów bieżących przy zmniejszeniu depozytów terminowych);
- spadek wyniku prowizyjnego zanotowany na produktach inwestycyjnych (w konsekwencji osłabienia nastrojów rynkowych). Spadek częściowo został zrekompensowany poprzez wdrożenie nowych produktów ubezpieczeniowych zarówno kredytowych, jak i niekredytowych oraz dostosowanie tabeli opłat i prowizji do modelu segmentacji klientów zgodnie ze strategią Banku, tj. preferencyjne warunki wyłącznie dla klientów mających pogłębioną relację z Bankiem (bezpłatne prowadzenie konta, preferencyjny kurs dla przewalutowań oraz bezpłatne doradztwo inwestycyjne);
- wzrost wyniku na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży w efekcie rozliczenia udziałów Visa Europe na rzecz Visa Inc;
- spadek kosztów w wyniku zmniejszenia zatrudnienia, przy czym oszczędności z tego tytułu w znacznej części zostały reinwestowane w technologię i marketing;
- wynik odpisów netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w wysokości -31,6 mln zł wynikający ze zmniejszających się oczekiwań odzysków z portfela z utratą wartości wraz ze wzrostem średniego wieku tego portfela.

4.2 Wybrane dane biznesowe

w tys.	I półrocze 2016	I półrocze 2015	Zmiana	
Liczba klientów indywidualnych	679,5	692,8	(13,3)	(1,9%)
Liczba rachunków bieżących, w tym:	456,2	468,9	(8,3)	(1,8%)
liczba rachunków operacyjnych	282,0	302,1	(20,1)	(6,7%)
Liczba rachunków operacyjnych pozyskanych w danym okresie	27,1	32,7	(5,6)	(17,1%)
Liczba rachunków oszczędnościowych	153,0	163,9	(10,9)	(6,7%)
Liczba kart kredytowych, w tym:	698,0	704,7	(6,7)	(1,0%)
karty co-brandowe	345,2	399,6	(54,4)	(13,6%)
Liczba aktywnych kart kredytowych	631,8	638,6	(6,8)	(1,1%)
Liczba kart debetowych, w tym:	252,6	285,7	(33,1)	(11,6%)
karty PayPass	252,6	270,2	(17,6)	(6,5%)

Należności netto od klientów indywidualnych – ujęcie zarządcze

w tys. zł	30.06.2016	31.12.2015	30.06.2015	Zmiana (1) / (2)		Zmiana (1) / (3)	
	(1)	(2)	(3)	tys. zł	%	tys. zł	%
Należności niezabezpieczone, w tym:	4 983 742	4 872 448	4 702 896	111 294	2,3%	280 846	6,0%
Karty kredytowe	2 239 357	2 173 376	2 084 171	65 981	3,0%	155 186	7,4%
Pożyczki gotówkowe	2 686 545	2 635 759	2 558 121	50 786	1,9%	128 424	5,0%
Pozostałe należności niezabezpieczone	57 840	63 313	60 604	(5 473)	(8,6%)	(2 764)	(4,6%)
Kredyty hipoteczne	1 298 452	1 300 081	1 279 409	(1 629)	(0,1%)	19 043	1,5%
Należności od klientów netto, razem	6 282 194	6 172 529	5 982 305	109 665	1,8%	299 889	5,0%

4.3 Opis osiągnięć biznesowych

Rachunki bankowe

- **Rachunki bieżące**

Łączne saldo na rachunkach wzrosło do 4,7 mld zł, podczas gdy na koniec czerwca 2015 roku wynosiło 3,7 mld zł, pomimo spadku liczby rachunków osobistych. Liczba rachunków osobistych na koniec I półrocza 2016 roku spadła do poziomu 456

tys., podczas gdy na koniec czerwca 2015 roku wynosiła 469 tys. Z tego 269 tys. stanowiły rachunki złotowe, a 187 tys. rachunki prowadzone w walutach obcych.

- **Konta oszczędnościowe**

Liczba kont oszczędnościowych na koniec I półrocza 2016 roku wyniosła 153 tys. Łączne saldo zgromadzonych na nich środków utrzymało się na poziomie 3,0 mld zł pomimo zmniejszonej liczby rachunków (164 tys. kont oszczędnościowych w analogicznym okresie poprzedniego roku).

- **Zmiany w ofercie**

W marcu 2016 roku weszła w życie zmieniona Tabela Opłat i Prowizji. Dla klientów posiadających Konto Osobiste typu CitiKonto podwyższeniu uległy opłaty za transakcje wypłaty kartą debetową w bankomatach innych niż Citi Handlowy, prowadzenie konta oraz przelewy zagraniczne. Wprowadzono również opłaty za rachunki walutowe i sprawdzenie salda w bankomatach innych niż Citi Handlowy.

Wprowadzane zmiany są zgodne ze strategią Banku. Nowy model opłat i prowizji zachęca klientów do pogłębienia relacji z Bankiem, tak aby spełniali kryteria klientów Citi Priority lub Citigold. Podkreślenia wymaga fakt, iż dla klientów z segmentu Gold nie wprowadzono żadnych nowych czy też podwyżek opłat.

W kwietniu 2016 roku w ślad za spadkiem oprocentowania jednomiesięcznych depozytów na polskim rynku międzybankowym (WIBID jednomiesięczny) obniżeniu uległa wysokość premiowego oprocentowania środków zgromadzonych na Koncie Oszczędnościowym w polskich złotych oraz wysokość oprocentowania środków zgromadzonych na Koncie SuperOszczędnościowym w polskich złotych.

W I półroczu 2016 roku Bank premiował otwieranie nowych rachunków z segmentu Citigold oraz Citigold Private Client między innymi poprzez promocyjne oprocentowanie lokat terminowych, bony podarunkowe do realizowania w punktach handlowo - usługowych oraz Program Rekomendacji Citigold.

Karty Kredytowe

Na koniec I półrocza 2016 roku liczba kart kredytowych wyniosła 698 tys.

Saldo zadłużenia na kartach kredytowych na koniec I półrocza 2016 roku wyniosło 2,2 mld zł, tj. było wyższe o 4,8% w stosunku do tego samego okresu w roku poprzednim. W rezultacie Bank wzmocnił pozycję lidera na rynku kart kredytowych pod względem wartości kredytów udzielonych na kartach kredytowych z udziałem rynkowym według danych na koniec czerwca 2016 roku na poziomie 25,3%.

W I półroczu 2016 roku akwizycja kart kredytowych była wyższa o 52% niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

W strukturze akwizycji kart kredytowych w I półroczu 2016 roku dominowała karta Citi Simplicity, z udziałem w akwizycji na poziomie 80%. Wśród kart partnerskich najwyższy udział w sprzedaży miała Karta Kredytowa Citibank World z udziałem w akwizycji na poziomie 12% oraz Karta Kredytowa Citibank PremierMiles z udziałem 4%.

Pożyczki gotówkowe i pożyczki gotówkowe do rachunku karty kredytowej

Saldo pożyczek gotówkowych na koniec czerwca 2016 roku wyniosło 2,7 mld zł i zanotowało wzrost o 4% w stosunku do analogicznego okresu w roku poprzednim. Łączna sprzedaż pożyczek gotówkowych wyniosła w pierwszej połowie 2016 roku 818 mln zł.

W pierwszej połowie 2016 roku Bank kontynuował zmieniony w 2014 roku model sprzedaży pożyczek gotówkowych, koncentrując się na sprzedaży w procesach zdalnych takich jak proces telefoniczny czy za pośrednictwem platformy internetowej Banku oraz prostych procesach sprzedaży bezpośredniej między innymi w nowoczesnych oddziałach Smart.

Produkty hipoteczne

W pierwszej połowie 2016 roku Bank kontynuował strategię bazującą na oferowaniu atrakcyjnych cenowo produktów hipotecznych klientom z segmentów CitiGold i Priority. Saldo portfela kredytów hipotecznych na koniec I półrocza 2016 roku nie zmieniło się od końca 2015 roku utrzymując się na poziomie 1,3 mld zł.

Produkty inwestycyjne i ubezpieczeniowe

Na koniec I półrocza 2016 roku łączna wartość środków zarządzanych w produktach o charakterze inwestycyjnym (w tym w ramach produktów ubezpieczeniowych o charakterze inwestycyjnym, bez inwestycji dwuwalutowych) nabytych przez klientów detalicznych za pośrednictwem Banku była o 10% niższa od wartości na koniec I półrocza 2015 roku. Spadek ten dotyczył głównie funduszy inwestycyjnych otwartych oraz ubezpieczeń o charakterze inwestycyjnym i był spowodowany sytuacją na rynkach finansowych. Wzrost aktywów dotyczył natomiast obligacji strukturyzowanych, a także środków w instrumentach zgromadzonych na rachunkach prowadzonych przez Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. (DMBH).

W ramach współpracy z DMBH, Bank umożliwił klientom dostęp do 20 emisji certyfikatów inwestycyjnych funduszy zamkniętych.

W zakresie produktów strukturyzowanych Bank zrealizował w I półroczu 2016 roku ofertę 46 subskrypcji obligacji strukturyzowanych denominowanych w polskich złotych, dolarach amerykańskich oraz euro.

Bank wdrożył współpracę z TUnŻ Warta S.A. – w kwietniu 2016 roku został wprowadzony do oferty pierwszy produkt - ubezpieczenie terminowe Platynowa Ochrona Plus.

W I półroczu 2016 roku Bank wdrożył do oferty 28 nowych funduszy inwestycyjnych otwartych w ramach poszczególnych klas aktywów: 1 pieniężnej, 8 obligacyjnych, 13 akcyjnych oraz 6 funduszy typu multi-asset.

4.4 Bankowość Internetowa i Mobilna

Bankowość Internetowa

Liczba aktywnych użytkowników Citibank Online, czyli takich, którzy przynajmniej raz na 30 dni zalogowali się do serwisu, wyniosła na koniec I połowy 2016 roku 320 tys. użytkowników, co stanowi nieznaczny wzrost w porównaniu z analogicznym okresem 2015 roku. Udział aktywnych użytkowników Citibank Online w całym portfelu klientów Banku na koniec I połowy 2016 roku wyniósł 48%.

Na koniec I połowy 2016 roku liczba użytkowników cyfrowych (czyli takich, którzy przynajmniej raz w miesiącu skorzystali z bankowości internetowej Citibank Online lub bankowości mobilnej Citi Mobile na różnych urządzeniach) sięgnęła 333,2 tys., co stanowiło 50% wszystkich klientów detalicznych – to wzrost o ponad 2 p.p. w stosunku do analogicznego okresu w roku ubiegłym.

Udział transakcji dokonanych za pomocą kanałów bankowości internetowej lub mobilnej w transakcjach bankowych ogółem na koniec I połowy 2016 roku wyniósł 97% i wzrósł o 2 p.p. względem analogicznego okresu 2015 roku.

W I półroczu 2016 roku akwizycja kart kredytowych w kanałach internetowych odnotowała wzrost o 104 %. W porównaniu do I półrocza 2015 roku i stanowi obecnie 32% całej akwizycji kart kredytowych w Banku. Sprzedaż internetowa pożyczek i produktów ratalnych przez Internet wzrosła o 208 % w porównaniu do I półrocza 2015 roku.

W odpowiedzi na potrzeby klientów oraz dynamicznie zmieniające się lokalne realia rynkowe, Bank rozpoczął prace nad projektem, w ramach którego powstaje nowy serwis transakcyjny Citibank® Online. Projekt prowadzony jest z wykorzystaniem metodologii „Agile”, co oznacza, że system wdrażany jest w kilku etapach prowadzonych równolegle, a jego poszczególne funkcjonalności i elementy implementowane są co kwartał. Ponadto system budowany w oparciu o technologię RWD (Responsive Web Design). Platformę cechują nowoczesny i intuicyjny design, możliwość swobodnego korzystania na urządzeniach mobilnych oraz wiele innych innowacyjnych funkcjonalności, które będą wprowadzane w kolejnych etapach wdrożenia w drugiej połowie 2017 roku.

W czerwcu 2016 z sukcesem zakończono wdrożenie pierwszego etapu, który obecnie testowany jest zarówno przez klientów (w ramach bezpośrednich wywiadów w laboratorium) jak i grupę wybranych pracowników banku. Zgodnie z przyjętą metodologią projektowa testy i wywiady z użytkownikami pozwalają wprowadzać zmiany na bieżąco i wypracowywać najlepsze rozwiązania.

Bankowość Mobilna

Na koniec I półrocza 2016 roku liczba aktywnych użytkowników bankowości mobilnej Citi Mobile, czyli takich, którzy raz na 30 dni skorzystali z bankowości mobilnej wyniosła ponad 78 tys., co stanowi wzrost o ponad 14,7% w stosunku do I połowy 2015 roku. Udział aktywnych użytkowników bankowości mobilnej względem całego portfela klientów detalicznych wyniósł ponad 11%, co stanowi wzrost o 1,5 p.p. względem analogicznego okresu w 2015 roku.

Od momentu udostępnienia bankowości mobilnej Citi Mobile, czyli od maja 2010 roku, aplikacja została pobrana 230 tys. razy.

Akwizycja bezpośrednia

Departament Sprzedaży Mobilnej działa w 6 największych miastach Polski i okolicach tych miast. Doradcy mobilni pozyskują nowych klientów banku podczas wydarzeń kulturalnych i sportowych, w firmach korporacyjnych oraz jednostkach administracji publicznej, a także w stałych lokalizacjach typu lotniska, kina, stacje.

Obecnie kanał Universal Bankers liczy 93 doradców mobilnych.

Z kanału Universal Bankers Bank pozyskał w pierwszym półroczu 2016 roku:

- 6 605 kart kredytowych, co stanowi wzrost o 51% w porównaniu do pierwszego półrocza 2015 roku;
- 469 Kont Priority w porównaniu do 309 osiągniętych w poprzednim półroczu. Daje to 52% wzrostu w porównaniu do poprzedniego okresu. Dodatkowo portfel pozyskanych kont jest lepszej jakości o czym świadczy wyższa ilość aktywnych kont;
- 48 mln zł kredytów gotówkowych. Produkty kredytowe Bank aktywnie zaczął pozyskiwać pod koniec 2015 roku i jest to obszar, w którym planowany jest dalszy wzrost przy jednoczesnej optymalizacji kosztów.

4.5 Sieć placówek

Bankowy Ekosystem Smart

W obszarze sieci oddziałów bankowych Citi Handlowy opiera strategię dotarcia do klientów o różne typy i formaty punktów kontaktu, dopasowanych do docelowej grupy klientów.

Dla najzamożniejszych klientów obsługiwanych w prestiżowym segmencie Citigold Private Client do dyspozycji oddane są dedykowane placówki lub ich wydzielone sekcje w Oddziałach w Warszawie, Krakowie i Gdańsku. Z kolei klientów zamożnych z segmentu Citigold obsługują na najwyższym poziomie Osobiści Opiekunowie w Centrach Citigold zlokalizowanych w 9 największych miastach Polski. Równolegle Bank rozwinął procesy obsługi zdalnej, co pozwala oferować klientom realizację coraz szerszej palety transakcji w trakcie rozmowy telefonicznej z Opiekunem lub podczas spotkania w dowolnej lokalizacji, bez konieczności wizyty w fizycznym oddziale. Bank wprowadził także nowe narzędzia pozwalające na obsługę produktów z oferty Citigold na iPad'zie – bez użycia papieru i z wykorzystaniem elektronicznego podpisu.

W pierwszej połowie 2016 roku Bank był także obecny w miejscach najchętniej uczęszczanych przez potencjalnych klientów Banku działając w oparciu o standy i mobilne stanowiska sprzedażowe w popularnych centrach handlowych, kinach,

lotniskach oraz stacjach benzynowych. Doradcy Citi Handlowy spotykali się z klientami także podczas atrakcyjnych wydarzeń marketingowych oraz targów branżowych. W oparciu o produkty bankowe dopasowane do potrzeb klientów często podróżujących lub spędzających czas na zakupach, strategia ta nie ulegnie zmianie do końca bieżącego roku i nadal będzie opierała się na obecności w popularnych lokalizacjach, gdzie jest to najbardziej potrzebne i wygodne dla klientów Banku.

Ponadto, Bank kontynuował strategię optymalizacji swojej sieci. Z jednej strony, Bank pracował nad ulepszeniami głównie w obszarze procesów w ramach istniejących placówek Smart poprzez stałą poprawę procesów i konsekwentnie podążając w kierunku digitalizacji dla jeszcze szybszej i bardziej wygodnej obsługi klientów. Z drugiej strony, w pierwszych sześciu miesiącach bieżącego roku Bank zakończył działalność 9 tradycyjnych oddziałów. W przypadku trzech miast – Białegostoku, Torunia i Lublina wiązało się to z rezygnacją z fizycznej obecności na tych rynkach. Wszyscy klienci dotknięci tą zmianą zostali przekierowani do alternatywnych kanałów dostępu, gwarantujących całodobowy, bezpieczny dostęp do usług i produktów Banku za pośrednictwem bankowości internetowej, mobilnej lub telefonicznej.

Liczba oddziałów i pozostałych punktów sprzedaży / kontaktu z klientem na koniec okresu

	30.06.2016 (1)	31.12.2015 (2)	30.06.2015 (3)	Zmiana (1)/(2)	Zmiana (1)/(3)
Liczba placówek*:	36	45	47	(9)	(11)
HUB Gold	8	8	8	-	-
Smart HUB Gold**	2	2	2	-	-
Blue	9	18	20	(9)	(11)
Centrum Inwestycyjne	2	2	2	-	-
Oddziały Smart	14	14	14	-	-
Oddziały korporacyjne	1	1	1	-	-

*Klasyfikacja oddziałów ze względu na rodzaj świadczonych usług. Zgodnie z nią oddziały podzielono na: HUB Gold (oddziały z wydzielonymi strefami do obsługi klientów Citigold), Blue (oddziały bez wydzielonej strefy Citigold), Centrum Inwestycyjne oraz nowoczesne placówki typu Smart.

**Nowy typ oddziałów detalicznych uwzględniony w raportowaniu od trzeciego kwartału 2014, w związku z pojawieniem się placówek typu HUB Gold z wyodrębnioną częścią Smart dedykowaną do obsługi klientów głównie z segmentu Citi Priority.

5. Zmiany w zakresie technologii informatycznych

W pierwszej połowie 2016 roku w obszarze technologii realizowane były projekty, których celem było zwiększanie konkurencyjności Banku poprzez dostarczanie najwyższej jakości usług i produktów, przy szerokim wsparciu rozwiązań innowacyjnych, cyfryzacji i automatyzacji oraz przy jednoczesnej optymalizacji kosztów. Procesy IT Banku realizowane są zgodnie z międzynarodowymi standardami, co w I kwartale 2016 roku zostało potwierdzone pozytywnym wynikiem audytu recertyfikacyjnego zgodności ze standardem ISO 20000 (zarządzanie usługami IT) oraz audytu nadzorczego standardów ISO 27001 (zarządzanie bezpieczeństwem informacji) oraz ISO22301 (zapewnienie ciągłości pracy).

W pierwszej połowie 2016 roku wprowadzone zostały poniższe rozwiązania:

- **w obszarze bankowości instytucjonalnej:**
  - implementacja modułów elektronicznych formularzy dla klientów instytucjonalnych;
  - uruchomienie modułu do obsługi kredytu handlowego w obszarze usług finansowania handlu;
  - uruchomienie obsługi kart Mastercard w obszarze kart przedpłaconych;
- **w obszarze bankowości detalicznej:**
  - rozwój platformy mobilnej dla klientów detalicznych (CitiMobile) – kolejne zmiany usprawniające działanie i funkcjonalność platformy;
  - wdrożenie rozwiązania systemowego do obsługi nowych funduszy inwestycyjnych (PZU, Fidelity) dla klientów bankowości detalicznej;
  - wdrożenie nowych rozwiązań systemowych do obsługi produktów i procesów, które pojawiły się w ofercie Banku po nawiązaniu współpracy z firmą ubezpieczeniową Warta;
  - optymalizacja kanałów obsługi klienta detalicznego - implementacja aplikacji CitiPlanner na urządzenia iPad;
  - zmiany w procesie windykacji, wdrożone w aplikacji COLLT;
- **w zakresie dostosowania systemów Banku do zgodności z wymaganiami regulacyjnymi:**
  - wdrożenie nowego rozwiązania do wyliczenia podatku CIT, PIT i VAT w związku ze zmianami podatkowymi;
  - uruchomienie rozwiązania wymaganego do dostosowania się do raportowania regulacyjnego FATCA;
  - implementacja systemowa wymagań wynikających z Rekomendacji P i W Komisji Nadzoru Finansowego;
- **w obszarze infrastruktury teleinformatycznej Banku oraz bezpieczeństwa informacji:**
  - wdrożenie kolejnych mechanizmów zabezpieczających platformy internetowe Banku;
  - wdrożenie infrastruktury WiFi w kolejnych lokalizacjach Banku;

- implementacja Telefonii VOIP w kolejnych lokalizacjach Banku; wraz z modernizacją infrastruktury rejestracji głosowych połączeń telefonicznych (voice recording);

Trwające i jeszcze nieukończone inicjatywy i modyfikacje systemów, które będą miały wpływ na działalność Banku w najbliższych okresach:

- **w obszarze bankowości instytucjonalnej:**
  - wdrożenie nowej platformy ECS+ do obsługi kart komercyjnych dla klientów instytucjonalnych;
  - modernizacja platformy Prime/Online do obsługi kart przedpłaconych;
  - kontynuacja rozwoju elektronicznej platformy dla usług finansowania handlu zgodnie z potrzebami biznesowymi, a w szczególności obsługą klientów wysoko wolumenowych;
  - implementacja systemów wspierających prace Sub-Sektora Rynków Finansowych w obszarze instrumentów pochodnych;
  - wdrożenie Jednolitego Pliku Kontrolnego, zgodnie z wymaganiem Ministerstwa Finansów jako produktu dla klientów w obszarze wyciągów bankowych;
- **w obszarze bankowości detalicznej:**
  - rozwijanie platformy bankowości internetowej, w szczególności w zakresie poprawy doświadczenia klienta;
  - zwiększenie zakresu automatycznego przetwarzania transakcji;
  - optymalizacja oddziałów SMART wraz z uruchamianiem alternatywnych rozwiązań typu SMART Mini czy SMART Express;
- **w zakresie dostosowania systemów Banku do zgodności z wymaganiami regulacyjnymi:**
  - dostosowanie obsługi płatności SEPA do wymogów regulacyjnych Europejskiego Banku Centralnego;
  - wdrożenie platformy Know Your Customer w celu udoskonalenia procesu identyfikacji klientów;
  - wdrożenie funkcjonalności Jednolitego Pliku Kontrolnego dla Banku, zgodnie z wymaganiem Ministerstwa Finansów;
- **w obszarze infrastruktury teleinformatycznej Bank oraz bezpieczeństwa informacji:**
  - implementacja kolejnych mechanizmów bezpieczeństwa nowej generacji takich jak: anty malware oraz SAD (Suspicious Activity Detection) w systemach bankowych.

6. Zaangażowania kapitałowe Grupy

Zaangażowania kapitałowe Banku podzielone są na portfele zaangażowań strategicznych i zaangażowań do zbycia. W I półroczu 2016 roku Bank kontynuował obroną wcześniej politykę inwestycji kapitałowych. Jej wytycznymi dla portfela zaangażowań strategicznych były: maksymalizacja zysku w długim okresie czasu, wzrost udziałów rynkowych, rozwój współpracy z Bankiem oraz rozszerzanie oferty Banku, a dla portfela zaangażowań do zbycia - optymalizacja wyniku finansowego transakcji kapitałowych oraz minimalizacja ryzyka w obszarach wynikających z tych transakcji.

Portfel zaangażowań strategicznych

Spółki strategiczne obejmują podmioty prowadzące działalność w sektorze finansowym, dzięki którym Bank poszerza swoją ofertę produktową, zwiększa prestiż i wzmacnia pozycję konkurencyjną na rynku usług finansowych w Polsce.

Do spółek strategicznych zaliczamy również spółki infrastrukturalne prowadzące działalność na rzecz sektora finansowego. Bank posiada w nich udział mniejszościowy, ale mają one strategiczne znaczenie dla Banku ze względu na prowadzone przez spółki operacje oraz współpracę z Bankiem.

W przypadku zaangażowań strategicznych w tzw. spółkach infrastrukturalnych Bank planuje zachować swój udział i aktywnie uczestniczyć w wyznaczaniu strategicznych kierunków ich rozwoju w ramach możliwości wynikających z posiadanego prawa głosu. Nadrzędnym celem Banku przy sprawowaniu nadzoru korporacyjnego nad tymi spółkami jest dążenie do rozwoju spółek z zachowaniem niezagrożonej kontynuacji ich aktualnej działalności wykorzystywanej przez uczestników rynków finansowych, w tym również przez Bank.

6.1 Portfel zaangażowań do zbycia

Spółki do zbycia to podmioty, w których zaangażowanie Banku nie ma charakteru strategicznego i obejmują one zarówno same spółki posiadane przez Bank bezpośrednio jak i pośrednio, a także celowe spółki inwestycyjne, za pośrednictwem których Bank prowadzi operacje kapitałowe. Niektóre spośród spółek do zbycia stanowią zaangażowania restrukturyzacyjne, które to zaangażowania Bank objął w wyniku konwersji wierzytelności na udziały kapitałowe.

Założenia strategiczne Banku odnośnie spółek do zbycia przewidują stopniową redukcję zaangażowania Grupy w tych spółkach. Zakłada się, iż poszczególne podmioty będą sprzedawane w najbardziej dogodnym momencie wynikającym z uwarunkowań rynkowych. Portfel spółek do zbycia skupia zaangażowania kapitałowe bez określonej z góry stopy zwrotu. Bank nie planuje nowych inwestycji kapitałowych z przeznaczeniem do sprzedaży w późniejszym okresie. Portfel spółek do zbycia może powiększyć się o ewentualne zaangażowania objęte w wyniku konwersji wierzytelności na udziały kapitałowe oraz o zaangażowania, które Bank obejmie w związku z prowadzoną działalnością operacyjną.

6.2 Celowe spółki inwestycyjne

Według stanu na 30 czerwca 2016 roku w skład Grupy wchodziły dwie spółki inwestycyjne, za pośrednictwem których Bank prowadził operacje kapitałowe. Działalność tych spółek była finansowana poprzez zwrotną dopłatę wspólnika do kapitału oraz z ich wyników finansowych.

W związku z kontynuowaniem przez Bank strategii ograniczenia działalności poprzez celowe spółki inwestycyjne przewiduje się, iż kolejne spółki inwestycyjne będą podlegały sukcesywnemu zbywaniu lub likwidacji.

Według informacji dostępnych w dniu sporządzania sprawozdania finansowego (niezaudytowane) podstawowe dane finansowe opisywanych podmiotów według stanu na 30 czerwca 2016 roku przedstawiały się następująco:

Nazwa spółki	Siedziba	Udział Banku	Suma	Kapitał własny	Wynik finansowy
		w kapitale/głosach w WZ	bilansowa 30.06.2016	30.06.2016	netto za okres 01.01-30.06.2016
		%	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Handlowy - Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	10 986	10 912	77
Handlowy Investments S.A.	Luksemburg	100,00	19 263	18 868	(50)

7. Inne informacje o Grupie

7.1 Nagrody i wyróżnienia

W I półroczu 2016 roku Bank, DMBH i Fundację Kronenberga przy Citi Handlowy uhonorowano prestiżowymi tytułami i nagrodami:

- Citi Handlowy został wyróżniony tytułem **"Etycznej Firmy" Pulsu Biznesu**. W II edycji konkursu biznesowego dziennika wyłoniono 15 firm o najwyższych standardach etycznych, prowadzące kompleksowe, systemowe działania na rzecz budowy i wzmacniania kultury organizacyjnej opartej o wartości i wykazujące na tym polu największą aktywność na tle innych przedsiębiorstw w Polsce.
- W tegorocznej, **14. edycji raportu Forum Odpowiedzialnego Biznesu znalazły się 23 inicjatywy CSR Citi w Polsce**. Publikacja "Odpowiedzialny Biznes w Polsce. Dobre Praktyki" stanowi jedyne tego typu opracowanie, podsumowujące najważniejsze inicjatywy z zakresu CSR w Polsce.
- Fundacja Kronenberga przy Citi Handlowy otrzymała tytuł **„Dobroczyńcy Roku”** w kategorii fundacja korporacyjna – projekt społeczny. Nagrodę tę przyznano jej za realizowany wspólnie z Fundacją Przedsiębiorczości Kobiet program „Biznes w kobiecych rękach”.
- Citi Handlowy został **laureatem Białego Listka Polityki**. Otrzymują go firmy, które deklarują wdrażanie wszystkich najistotniejszych kategorii zarządczych rekomendowanych przez normę ISO 26000 oraz ciągle doskonalą swoje działania w tym zakresie na rzecz efektywnego zarządzania wpływem swojej firmy.

7.2 Zaangażowanie społeczne Banku

Realizacja strategii społecznej odpowiedzialności Banku jest koordynowana przez **Fundację Kronenberga przy Citi Handlowy**, która w jego imieniu wspiera działania na rzecz dobra publicznego. W I połowie 2016 roku działania Fundacji skupiały się na prowadzonych przez nią programach.

Realizacja poszczególnych programów przedstawiała się następująco:

- **Hi – Tech Startup** - Hi- Tech Starto to projekt realizowany przez Fundację Kronenberga przy Citi Handlowy we współpracy z Akademickimi Inkubatorami Przedsiębiorczości oraz Instytutem Badań Stosowanych Politechniki Warszawskiej. Ma na celu komercjalizację koncepcji technologicznych, dzięki czemu ich twórcy mają szansę znalezienia zatrudnienia w organizacjach zainteresowanych ich rozwiązaniami technologicznymi, mogą sprzedawać swoje koncepcje inwestorom lub rozpocząć własną działalność gospodarczą. Po przejściu rygorystycznego procesu selekcji, 10 projektów zostało zidentyfikowanych jako "inwestycje gotowe". Podczas gali finałowej projektu w czerwcu 2016 zaprezentowały się 3 najbardziej perspektywiczne startupy.
- **Nagroda Emerging Market Champions Citi Handlowy** – nowy program uruchomiony w 2014 roku. Jego celem jest promocja przedsiębiorstw z sukcesem rozwijających działalność zagranicą. W ramach projektu przeprowadzane są badania diagnozujące klimat prowadzenia biznesu w Polsce oraz globalny potencjał krajowych firm. W pierwszej połowie 2016 roku ruszył proces zbierania zgłoszeń do konkursu. Rozpoczęto też prace nad kwestionariuszem tegorocznych badań, które dotyczyć będą konkurencyjności polskich firm na rynkach zagranicznych.
- **Nagroda im. prof. Aleksandra Gieysztora**: najbardziej prestiżowa nagroda przyznawana corocznie za starania na rzecz ochrony polskiego dziedzictwa kulturowego instytucjom, bądź osobom prywatnym. Laureatem XVII edycji zostali Krystyna Zachwatowicz – Wajda i Andrzej Wajda. Uhonorowano ich za wybitne dokonania w sferze filmu i teatru promujące polską kulturę, a także za upowszechnianie wiedzy o potrzebie ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce i wpływ na jego utrwalanie i popularyzację.
- **Odzyskiwanie dzieł sztuki**: program, którego celem jest odzyskiwanie dóbr kultury utraconych przez Polskę w czasie I i w wyniku II wojny światowej. W pierwszej połowie 2016 roku Fundacja Kronenberga uruchomiła aplikację Art Sherlock. Jest to autorski projekt Fundacji Communi Hereditate, zrealizowany we współpracy z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Fundacją Kronenberga przy Citi Handlowy. To pierwsze tego typu rozwiązanie, które

całkowicie zrewolucjonizuje identyfikację dzieł sztuki pochodzących z grabieży wojennych. Dzięki aplikacji możliwe będzie automatyczne rozpoznanie obiektu jedynie na podstawie fotografii wykonanej za pomocą telefonu komórkowego.

- **Korzenie:** program, w ramach którego Fundacja przypomina historię Banku oraz osobę i dokonania jego twórców – rodu Kronenbergów. W pierwszej połowie 2016 roku kontynuowano działania rozpoczęte w latach poprzednich. Począwszy od 2014 roku można korzystać do wewnętrznych działań Fundacji i Banku ze stworzonego w ramach programu „Korzenie” archiwum cyfrowego, które zawiera ponad 31 tys. stron skanów dokumentów oraz materiałów ikonograficznych dotyczących działalności Banku Handlowego i rodziny Kronenbergów. Materiały są wykorzystywane do działań promocyjnych, przy okazjach związanych z jubileuszami Banku i Leopolda Kronenberga.
- **Program Wolontariatu Pracowniczego w Citi Handlowy:** program, którego celem jest rozwijanie zaangażowania społecznego obecnych i byłych pracowników Banku. W 2016 roku przeprowadzono XI edycję Światowego Dnia Citi dla Społeczności. W jego ramach zrealizowano 217 projektów. Wolontariusze Citi i ich znajomi i przyjaciele zaangażowali się prawie 3300 razy pomagając ponad 30 000 osób.
- **Program Dotacji:** konkurs grantowy, poprzez który Fundacja Kronenberga przy Citi Handlowy wspiera najbardziej wartościowe projekty realizowane przez instytucje non-profit w sferze edukacji i rozwoju lokalnego. W pierwszej połowie 2016 roku przyznano 6 dotacji.

VI. Istotne czynniki ryzyka związane z działalnością Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

1. Istotne czynniki ryzyka i zagrożenia związane z otoczeniem Grupy

1.1 Gospodarka i otoczenie makroekonomiczne

Wynik referendum w Wielkiej Brytanii i opowiedzenie się za wyjściem z Unii Europejskiej są negatywnym czynnikiem dla perspektyw wzrostu nie tylko w Wielkiej Brytanii, ale także w strefie euro i w krajach regionu Europy Środkowej. Trudno jednoznacznie określić jak będą wyglądały przyszłe relacje Wielkiej Brytanii z Unią Europejską, ale cały proces podobnie jak wyniki wyborów parlamentarnych w państwach UE, w których dużą popularnością cieszą się partie z poza głównego nurtu politycznego, stwarzają ryzyko, dla przyszłego kształtu UE i unijnego budżetu. W rezultacie przepływ funduszy unijnych do Polski istotnie mógłby się zmniejszyć, co negatywnie wpłynęłoby na perspektywy wzrostu gospodarczego. Jednocześnie doszłoby do pogorszenia jakości źródeł finansowania deficytu obrotów bieżących i zahamowany zostałby przyrost rezerw walutowych, których poziom może być istotny w przypadku ostatecznego rozwiązania kwestii kredytów walutowych.

Kwestia przewalutowania kredytów walutowych na złotowe nie została jeszcze rozwiązana i przypadku gdyby ostatecznie przyjęty projekt mocno obciążył sektor bankowy mogłoby to zagrozić stabilności sektora finansowego, co wpłynęłoby negatywnie na sytuację fiskalną kraju, akcją kredytową oraz wzrost PKB. Jednocześnie najprawdopodobniej przyjęcie takich rozwiązań doprowadziłoby do obniżenia ratingu Polski przez agencje ratingowe, prowadząc do wzrostu kosztów obsługi długu i prawdopodobnej wyprzedaży krajowych aktywów przez inwestorów zagranicznych.

Utrzymuje się niepewność dotycząca skali spowolnienia gospodarczego oraz stabilności makroekonomicznej w Chinach, wyniku wyborów prezydenckich w USA oraz wydarzeń geopolitycznych w Europie. Ta niepewność może ciążyć na aktywności gospodarczej na świecie, a w szczególności może negatywnie wpływać na wydatki inwestycyjne. To mogłoby mieć negatywny wpływ na wzrost gospodarczy Polski oraz głównych partnerów handlowych, co mogłoby prowadzić do obniżek stóp procentowych oraz osłabienia złotego.

Tempo zacieśnienia polityki pieniężnej w USA wciąż pozostaje czynnikiem ryzyka dla aktywów gospodarek wschodzących, w tym Polski. Jeśli amerykański bank centralny zdecyduje się na szybsze podwyżki stóp procentowych niż oczekuje tego rynek mogłoby to doprowadzić do zwiększonego odpływu kapitału z rynków wschodzących, w tym również z Polski.

1.2 Ryzyko związane z regulacjami prawnymi

Wszelkie zmiany w polityce gospodarczej i systemie prawnym mogą mieć znaczny wpływ na sytuację finansową Grupy. Z punktu widzenia regulacji dotyczących działalności sektora bankowego, szczególne znaczenie mają ustawy, akty wykonawcze do nich, w tym rozporządzenia Ministra Finansów, uchwały Zarządu Narodowego Banku Polskiego („NBP”), zarządzenia Prezesa NBP oraz uchwały Komisji Nadzoru Finansowego („KNF”) oraz rekomendacje nadzorcze, a także akty prawa Unii Europejskiej.

Wśród wyżej wskazanych regulacji prawnych oraz nadzorczych najważniejsze to:

- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe;
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku o Narodowym Banku Polskim;
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny;
- Ustawa z dnia 15 września 2000 roku Kodeks spółek handlowych;
- Dopuszczalny stopień koncentracji kredytów i sumy wierzytelności (ustawa Prawo bankowe);
- Maksymalny poziom kapitałów własnych, jakie mogą być przeznaczone na inwestycje na rynku kapitałowym (ustawa Prawo bankowe);

- Określenie standardów płynności, wypłacalności oraz standardów ryzyka kredytowego (uchwały KNF);
- Zarządzanie ryzykiem w banku (ustawa Prawo bankowe, uchwały KNF);
- Tworzenie i odprowadzanie rezerw obowiązkowych (ustawa o NBP, ustawa Prawo bankowe, uchwały KNF oraz uchwały Zarządu NBP);
- Przepisy dotyczące podatków i innych świadczeń o podobnym charakterze;
- Ustawa z dnia 7 lipca 2005 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz o zmianie niektórych innych ustaw ograniczających maksymalne oprocentowanie od kredytu konsumenckiego i maksymalne kwoty opłat związanych z tym kredytem;
- Ograniczenia w udzielaniu kredytów walutowych zabezpieczanych hipotecznie wynikające z Rekomendacji S oraz Rekomendacji S(II) Komisji Nadzoru Bankowego;
- Ustawa z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów;
- Ustawa z dnia 23 sierpnia 2007 roku o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym;
- Ustawa z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2001 roku o kredycie konsumenckim;
- Ustawa z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim;
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 roku o usługach płatniczych;
- Ustawa z dnia 30 maja 2014 roku o prawach konsumenta;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi;
- Ustawa z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych;
- Ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 roku o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych;
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2013 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych;
- Ustawa z dnia 14 grudnia 1994 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (BFG);
- Ustawa z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe, również w zakresie tzw. upadłości konsumenckiej;
- Ustawa z dnia 15 maja 2015 roku Prawo restrukturyzacyjne;
- Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 roku o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym;
- Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym;
- Ustawa z dnia 21 lipca 2006 roku o nadzorze nad rynkiem finansowym;
- Ustawa z dnia 15 stycznia 2015 roku o obligacjach;
- Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o wykonywaniu Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie poprawy wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA;
- Ustawa z dnia 15 stycznia 2016 roku o podatku od niektórych instytucji finansowych;
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 roku oraz rozporządzenia wykonawcze do ww. rozporządzenia wydane przez Komisję Europejską (tzw. „EMIR”);
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 wraz z aktami wykonawczymi;
- Rekomendacja A Komisji Nadzoru Finansowego dotycząca zarządzania ryzykiem towarzyszącym zawieraniu przez banki transakcji na rynku instrumentów pochodnych;
- Rekomendacja T Komisji Nadzoru Finansowego dotycząca dobrych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych;
- Rekomendacja I dotycząca zarządzania ryzykiem walutowym w bankach oraz zasad dokonywania przez banki operacji obciążonych ryzykiem walutowym;
- Rekomendacja M Komisji Nadzoru Finansowego dotycząca zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach;
- Rekomendacja U dotycząca dobrych praktyk w zakresie bancassurance;

- Rekomendacja D dotycząca zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w bankach. Rekomendacja zastąpiła poprzednią Rekomendację D. W stosunku do poprzedniej wersji Rekomendacji D wprowadzono zapisy dotyczące m.in. zarządzania danymi (w tym ich jakością), zasad współpracy pomiędzy obszarami biznesowymi i technicznymi, systemu informacji zarządczej obszarów technologii informacyjnej i bezpieczeństwa teleinformatycznego oraz tzw. „przetwarzania w chmurze” (ang. cloud computing). Zaktualizowano i doprecyzowano również oczekiwania nadzorcze dotyczące m.in. planowania strategicznego w obszarze technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego, wdrażania nowych i modyfikacji istniejących rozwiązań informatycznych, współpracy z zewnętrznymi dostawcami usług oraz zarządzania ryzykiem związanym z bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego;
- Rekomendacja P dotycząca zarządzania ryzykiem płynności finansowej w bankach;
- Rekomendacja W dotycząca zarządzania ryzykiem modeli w bankach;
- Uchwała Komisji Nadzoru Finansowego nr 584/2015 z dnia 17 listopada 2015 roku w sprawie wydania Rekomendacji dotyczącej bezpieczeństwa transakcji płatniczych wykonywanych w Internecie przez banki, krajowe instytucje płatnicze, krajowe instytucje pieniądza elektronicznego i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe;
- Wytyczne Komisji Nadzoru Finansowego z 16 grudnia 2014 roku dotyczące zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w powszechnych towarzystwach emerytalnych, zakładach ubezpieczeń i reasekuracji, towarzystwach funduszy inwestycyjnych, podmiotach infrastruktury rynku kapitałowego, firmach inwestycyjnych. Wytyczne stanowią dostosowaną do potrzeb poszczególnych sektorów wersję „Rekomendacji D dotyczącej zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w bankach”. KNF oczekuje, że odpowiednie działania mające na celu wdrożenie standardów wskazanych w wytycznych zostaną zrealizowane przez podmioty nadzorowane nie później niż do 31 grudnia 2016 roku. Wytyczne te mają zastosowanie do Banku w obszarze działalności Biura Zarządzania Usługami Maklerskimi, jak również do Domu Maklerskiego Banku Handlowego S.A.;
- Wytyczne Komisji Nadzoru Finansowego z 24 maja 2015 roku dotyczące świadczenia usług maklerskich na rynku OTC instrumentów pochodnych. Wytyczne stanowią nadzorczą interpretację przepisów aktów prawnych regulujących zasady sprzedaży instrumentów pochodnych OTC. Celem wytycznych jest przedstawienie rekomendowanych rozwiązań dotyczących instrumentów pochodnych OTC w szczególności w zakresie organizacji nadzoru nad sprzedażą tych produktów, prowadzenia działań reklamowo-promocyjnych oraz informacyjnych, szkolenia pracowników sprzedaży, badania odpowiedniości, a także zamieszczania w dokumentacji wskazanych rodzajów postanowień. KNF oczekuje, że standardy opisane w Wytycznych będą wdrożone przez podmioty, które są jego adresatami nie później niż do dnia 30 września 2016 roku. Wytyczne te mają zastosowanie do Banku w obszarze działalności Subsektora Rynków Finansowych (działalność skarbową), jak również do Domu Maklerskiego Banku Handlowego S.A.;
- Zasady Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych wydane uchwałą z dnia 22 lipca 2014 roku KNF. Zasady są zbiorem reguł określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne instytucji nadzorowanych przez KNF, w tym relacje z udziałowcami i klientami, ich organizację, funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych, a także organów statutowych i zasad ich współdziałania. Zasady mają zastosowanie do Banku, jak również do Domu Maklerskiego Banku Handlowego S.A.

Regulacje prawne oraz nadzorcze, które mogą mieć wpływ na działalność Banku w kolejnych okresach:

- W dniu 4 czerwca 2016 roku weszła w życie ustawa z dnia 31 marca 2016 roku o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz niektórych innych ustaw, implementująca do polskiego porządku prawnego:
  1. dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 roku w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i zmiany dyrektyw 2003/41/WE i 2009/65/WE oraz rozporządzeń (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 1095/2010;
  2. dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/91/UE z dnia 23 lipca 2014 roku zmieniającą dyrektywę 2009/65/WE w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) w zakresie funkcji depozytariusza, polityki wynagrodzeń oraz sankcji;
  3. a także częściowo dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/14/UE z dnia 21 maja 2013 roku zmieniającą dyrektywę 2003/41/WE w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami;
  4. dyrektywę 2009/65/WE w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS);
  5. dyrektywę 2011/61/UE w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi w odniesieniu do nadmiernego polegania na ratingach kredytowych.

Ustawa przewiduje okres 6 miesięcy na dostosowanie prowadzonej działalności do zmienionych regulacji – tzn. do 4 grudnia 2016 roku

Powyższa regulacja, uzupełniona jest:

1. Rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) Nr 231/2013 z dnia 19 grudnia 2012 roku uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE w odniesieniu do zwolnień, ogólnych warunków dotyczących prowadzenia działalności, depozytariuszy, dźwigni finansowej, przejrzystości i nadzoru, mające wpływ na działalność depozytariuszy. Rozporządzenie z dnia 19 grudnia 2012 roku dotyczy m.in. obowiązków depozytariusza wobec alternatywnych funduszy inwestycyjnych;
2. Rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) z dnia 17 grudnia 2015 roku uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/UE w odniesieniu do obowiązków depozytariuszy. Projekt

Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2015 roku dotyczy obowiązków depozytariuszy wobec funduszy inwestycyjnych otwartych.

Obydwa wyżej wymienione rozporządzenia UE mają bezpośrednie zastosowanie w Polsce.

- W dniu 23 grudnia 2015 roku zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym UE rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2365 z dnia 25 listopada 2015 roku w sprawie przejrzystości transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ponownego wykorzystania oraz zmiany rozporządzenia (UE) nr 648/2012 (Dz.Urz. L 337/1). Celem regulacji jest między innymi zwiększenie przejrzystości transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych. Nakłada ono obowiązek m.in. na kontrahentów (pojęciem tym objęte są także banki), spółki inwestycyjne (UCITS), podmioty nimi zarządzające, ZAFI, obowiązek zgłaszania do repozytorium transakcji typu repo, sell/buy-back, pożyczek papierów wartościowych. Przepisy Rozporządzenia weszły w życie w dniu 12 stycznia 2016 roku aczkolwiek obowiązek raportowania wskazanych transakcji zacznie obowiązywać najwcześniej od początku 2017 roku w zależności od terminu wejścia w życie przepisów wykonawczych;
- W dniu 12 czerwca 2014 roku opublikowane zostały w Dzienniku Urzędowym UE Dyrektywa MiFID II oraz Rozporządzenie MiFIR (zwane dalej łącznie „MiFID II”). Pakiet regulacyjny MiFID II wchodzi w życie w styczniu 2018 roku (w wyniku przesunięcia pierwotnej daty obowiązywania), z zastrzeżeniem ewentualnych dalszych zmian w prawie lub opóźnień w zakresie wdrożeń do systemu prawa. MiFID II zastąpi obecnie obowiązujący pakiet MiFID I (Dyrektywę MiFID 1, Dyrektywę MiFID 2, Rozporządzenie MiFID). Na pakiet MiFID II będą składały się także odpowiednie akty wykonawcze takie jak rozporządzenia wykonawcze i delegowane. Nowe regulacje mają na celu zbudowanie bardziej bezpiecznego, solidnego, przejrzystego oraz bardziej odpowiedzialnego systemu finansowego. MiFID II w szczególności wprowadza zmiany w strukturze organizacji rynków poprzez uregulowanie oraz odpowiednio wprowadzenie tam gdzie uznaje to za potrzebne m.in. zorganizowanych platform obrotu (OTF) oraz wielostronnych platform obrotu (MTF), w znacznym stopniu rozszerza dotychczasową zasadę przejrzystości w zakresie transakcji rynku finansowego (przejrzystość przed i potransakcyjna), wzmacnia dotychczasowe uprawnienia regulatorów unijnych oraz lokalnych (m.in. EBA, ESMA, KNF), w tym uprawnienia interwencyjne regulatorów, co do zakazu oraz ograniczenia danej działalności podmiotu na rynku finansowym. Istotną część pakietu MiFID II stanowią regulacje mające na celu wzmocnienie ochrony inwestorów/ klientów poprzez wprowadzenie udoskonalonych rozwiązań organizacyjnych w zakresie ochrony aktywów klientów oraz obszaru zarządzania produktem (product governance), zwiększenie zakresu produktów objętych regulacją MiFID, zmiany w zakresie klasyfikacji klientów, dodatkowe wzmocnienie dotychczasowych regulacji dotyczących zachęt (świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, przyjmowanych lub wręczanych w związku ze świadczoną usługą), zarządzania konfliktami interesów oraz szereg innych mających na celu zapewnienie przestrzegania zasad rzetelności oraz profesjonalizmu w zakresie usług na rynku finansowym;
- Nowa ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji uchwalona w dniu 10 czerwca 2016 roku Ustawa jest następstwem konieczności implementacji dwóch aktów prawa EU: Dyrektywy Parlamentu Europejskiego ustanawiającej ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji w odniesieniu do instytucji kredytowych oraz firm inwestycyjnych (Dyrektywa BRR) oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie systemów gwarancji depozytów (Dyrektywa DGSD). Ustawa ta ma zastąpić dotychczasową ustawę o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym. Przygotowane rozwiązania z zakresu przymusowej restrukturyzacji regulują kwestie zarządzania kryzysowego wobec podmiotu zagrożonego niewypłacalnością w sposób kompletny poprzez:
  - Ustanowienie wymogu przygotowania odpowiednich rozwiązań na etapie tworzenia planów przymusowej restrukturyzacji w tym określenia wymogu utrzymywania minimalnego poziomu zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji;
  - Określenie zasad i źródeł finansowania podejmowanych działań;
  - Umożliwienie zastosowanie pełnego wachlarza instrumentów, oraz
  - Nadanie Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu uprawnienia do udzielania różnych form wsparcia podmiotowi przejmującemu instrumenty właścicielskie, prawa majątkowe lub zobowiązania podmiotu w restrukturyzacji.
- Projekt Ministerstwa Finansów z dnia 25 maja 2016 roku ustawy o kredycie hipotecznym implementujący Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/17/UE z dnia 4 lutego 2014 roku w sprawie konsumentskich umów o kredyt związanych z nieruchomością mieszkalnymi i zmieniająca dyrektywy 2008/48/WE i 2013/36/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 1093/2010, która powinna już być implementowana w marcu 2016 r.
- Dnia 12 czerwca 2014 roku w dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej opublikowane zostały: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie nadużyć na rynku oraz uchylające dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE - tzw. MAR – Market Abuse Regulation oraz Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/57/UE z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie sankcji karnych za nadużycia na rynku – tzw. MAD – Market Abuse Directive. Przyjęcie Rozporządzenia w sprawie nadużyć na rynku (MAR) będzie wiązało się między innymi z:
  - Rozszerzeniem istniejących do tej pory przepisów dotyczących nadużyć na rynku m.in. o nadużycia na elektronicznych platformach obrotu;
  - Wprowadzeniem jednoznacznego zakazu stosowania prowadzących do nadużyć strategii realizowanych za pomocą transakcji wysokich częstotliwości;
  - Uznaniami za winne nadużyciom na rynku i obciążeniem surowymi grzywnami osób, które dopuszczają się manipulacji stawkami odniesienia, takimi jak LIBOR;
  - Wprowadzeniem zakazu nadużyć zarówno na rynkach towarowych, jak i powiązanych z nimi rynkach instrumentów pochodnych, oraz wzmocnieniem współpracy pomiędzy organami regulacyjnymi rynku finansowego i rynku towarowego;

- Możliwością nakładania grzywien w wysokości, co najmniej trzykrotności zysku osiągniętego w drodze nadużyć na rynku lub co najmniej 15% obrotów w przypadku przedsiębiorstw (państwa członkowskie będą mogły dodatkowo podjąć decyzję o podwyższeniu tych minimalnych stawek).

Wyżej wymienione akty prawne weszły w życie w dniu 3 lipca 2014 roku i w tym dniu rozpoczął się 24 miesięczny okres, w którym Komisja będzie musiała przyjąć środki wykonawcze do rozporządzenia, a państwa członkowskie dokonać transpozycji dyrektywy do prawa krajowego.

Dwuletni okres przygotowawczy przed wejściem w życie Rozporządzenia MAR służy środowisku emitentów do prac, mających na celu wypracowanie nowych, akceptowanych także przez nadzorcę, standardów raportowania.

- Dnia 23 grudnia 2015 roku w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej opublikowana została Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 roku w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylająca dyrektywę 2007/64/WE (tzw. PSD 2), której celem jest wyeliminowanie luk regulacyjnych w zakresie usług płatniczych, zapewnienie większej jasności prawa i spójne stosowanie ram legislacyjnych w całej Unii, zagwarantowanie dotychczasowym oraz nowym uczestnikom rynku równorzędne warunki działania, umożliwiając upowszechnienie nowych sposobów płatności wśród szerokiego kręgu użytkowników, zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumentów a w rezultacie podniesienia efektywności całego systemu płatności i harmonizacji ryzyka w obszarze usług płatniczych. Termin transpozycji dyrektywy do prawa krajowego upływa w dniu 13 stycznia 2018 roku;
- Dnia 4 maja 2016 roku w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej opublikowane zostało Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE. Rozporządzenie weszło w życie 25 maja 2016 roku i zacznie obowiązywać 25 maja 2018 roku. Rozporządzenie dokona zmiany w zakresie zasad ochrony danych osobowych w na obszarze Unii Europejskiej, w tym zastąpi polską ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych.
- Projekt Rekomendacji Z Komisji Nadzoru Finansowego dotyczący zasad ładu wewnętrznego w Bankach. Projekt w ocenie Komisji odnosi się do kluczowego zagadnienia z punktu widzenia stabilnego i ostrożnego zarządzania bankiem, decydującego o prawidłowym funkcjonowaniu sektora bankowego. Rekomendacja zawiera postanowienia dotyczące prowadzenia działalności przez banki, lecz także dotyczące organów wewnętrznych banku, jego pracowników, jak też akcjonariuszy oraz interesariuszy, w tym zwłaszcza do klientów banków i budowania wzajemnych relacji odnoszących się do:
  - Zarządzania ryzykiem - zarówno samej organizacji systemu zarządzania ryzykiem, jak i poszczególnych istotnych elementów procesu zarządzania ryzykiem;
  - Zarządzania konfliktami interesów, nie tylko na poziomie członków Zarządu i Rady Nadzorczej, ale także pozostałych pracowników banku;
  - Relacji wewnętrznych oraz relacji zewnętrznych z klientami – między innymi poprzez określenie obowiązujących w banku odpowiednich systemów wynagradzania odnoszących się do wszystkich pracowników, kodeksów etyki czy też zasad wprowadzania nowych produktów bankowych;

Relacji z akcjonariuszami – w tym polityki dywidendowej, spójnej ze strategią działania Banku.

1.3 Konkurencja w sektorze bankowym

W pierwszej połowie 2016 roku banki prowadziły działania adaptacyjne polegające na dostosowywaniu modeli biznesowych do nowych warunków rynkowych, które podnoszą koszty działania. Doprowadziło to do zwiększonej konkurencji w obszarach charakteryzujących się wyższą rentownością takich jak np. kredyty gotówkowe dla klientów indywidualnych. W kolejnych miesiącach należy spodziewać się utrzymania tego trendu redefinicji modeli biznesowych w kierunku ograniczania kosztów, odchodzenia od segmentów rynku o niższej rentowności oraz zaostrzania się konkurencji w segmentach i produktach przynoszących wyższe zwroty.

Ostatnie lata przyniosły wzmożoną aktywność na rynku fuzji i przejęć w sektorze finansowym. W przyszłości można spodziewać się jeszcze pewnych ruchów konsolidacyjnych, szczególnie wśród instytucji średniej wielkości. Trudna sytuacja właścicieli niektórych instytucji finansowych jak również wymagające otoczenie rynkowe instytucji finansowych działających na polskim rynku, skłania niektóre banki do rezygnacji z obecności na polskim rynku. Przejmowanie tych instytucji przez podmioty już operujące na polskim rynku bankowym w dłuższej perspektywie może spowodować ograniczenie konkurencji w sektorze.

Istotnym ryzykiem dla sektora bankowego pozostaje nierozwiązany problem kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych. Ostatnie proponowane rozwiązania pozwalają przypuszczać, iż problem ten zostanie zapewne odroczony w czasie, a w najbliższym okresie sektor bankowy poniesie koszty zwrotu wartości części pobranego spread'u bez konieczności przymusowego przewalutowania portfela kredytów walutowych.

Ważnym wyzwaniem, przed którym stoi sektor bankowy jest również sytuacja w sektorze SKOK. Część kas objęta jest postępowaniem naprawczym pod nadzorem Komisji Nadzoru Finansowego, a ich przyszłość pozostaje niepewna. Ewentualna upadłość kolejnych kas, może oznaczać konieczność dalszego wykorzystywania funduszy zgromadzonych w Bankowym Funduszu Gwarancyjnym. Ciężar uzupełnienia wykorzystanych środków spadnie w większości na sektor bankowy, co w kolejnych latach może negatywnie wpływać na wyniki instytucji finansowych.

2. Istotne czynniki ryzyka i zagrożenia związane z Grupą i jej działalnością

2.1 Ryzyko płynności

Niezgodność w terminach zapadalności kredytów oraz finansujących je depozytów jest typowa dla działalności bankowej i występuje również w Banku. Może ona powodować potencjalne problemy z bieżącą płynnością w przypadku skumulowania się większych wypłat klientów. Za zarządzanie aktywami i pasywami Banku, w tym regulację i kontrolę ryzyka płynności, odpowiada Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku, którego strategię realizuje Sub-Sektor Rynków Finansowych.

Podstawowym zadaniem Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku jest zarządzanie strukturą bilansu w celu zwiększania jego dochodowości, określanie dopuszczalnych rozmiarów ryzyka finansowego podejmowanego w poszczególnych zakresach działalności, koordynacja polityki cenowej w zakresie stóp procentowych oraz podejmowanie decyzji w sprawie systemu cen transferowych w Banku.

W ramach zarządzania ryzykiem płynności Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku odpowiada za przygotowanie i wdrożenie jednolitej polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku, zatwierdza roczne plany płynnościowe i plany finansowania strony aktywnej Banku oraz limity płynnościowe dla Banku, jak również plan działania w sytuacjach awaryjnych w zakresie płynności. Ustala ponadto wartości progowe (limity) dla poszczególnych źródeł finansowania oraz prowadzi cyklicznie przegląd raportów ryzyka płynności.

Baza depozytowa Banku jest stabilna i zdywersyfikowana. Ponadto Bank posiada duży portfel płynnych papierów wartościowych, dobrą dostępność do środków na rynku międzybankowym oraz wysokie fundusze własne. Poziom ryzyka płynności w I półroczu 2016 roku był niski.

2.2 Ryzyko walutowe

Bank dokonuje operacji walutowych w imieniu klientów oraz na rachunek własny, utrzymując się w ramach ustalonych limitów na otwarte pozycje walutowe. W związku z tym Bank ponosi ryzyko walutowe. Za kontrolę ryzyka walutowego odpowiedzialny jest Departament Ryzyka Rynkowego, współpracujący z Sub-Sektorem Rynków Finansowych zarządzającym płynnością i pozycją walutową. W I półroczu 2016 roku ryzyko rynkowe pozycji własnych Banku kształtowało się na niskim poziomie.

2.3 Ryzyko stopy procentowej

Podobnie jak inne banki działające w Polsce, Bank jest narażony na ryzyko wynikające z niedopasowania terminów zmian stóp procentowych aktywów i finansujących je pasywów (ryzyko luki terminów przeszacowania), jak również wrażliwości wartości dłużnych papierów wartościowych oraz instrumentów pochodnych opartych o stopy procentowe na zmiany rynkowych stóp procentowych (ryzyko ceny). W aspekcie ryzyka luki przeszacowania, ryzyko stopy procentowej może wystąpić w przypadku braku możliwości zrekompensowania spadku dochodów z tytułu obniżki stóp procentowych naliczanych od udzielonych kredytów poprzez obniżenie poziomu odsetek wypłacanych deponentom. Analogicznie, ryzyko dotyczy także sytuacji, gdy nie jest możliwe rekompensowanie wzrostu oprocentowania naliczanego deponentom poprzez podniesienie stóp oprocentowania naliczanych kredytobiorcom. W aspekcie ryzyka ceny, ryzyko stopy procentowej może wystąpić w przypadku negatywnego oddziaływania zmian rynkowych stóp procentowych na wycenę instrumentów portfela handlowego i w efekcie na wynik finansowy Banku oraz na wartość portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży obniżając fundusze własne Banku. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej należy do zadań Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku, który m.in. tworzy politykę cenową Banku w odniesieniu do ryzyka stopy procentowej. Poziom ryzyka stopy procentowej w I półroczu 2016 roku kształtował się w przedziale średnim do wysokiego zarówno w przypadku portfeli handlowych, jak i portfeli bankowych.

2.4 Ryzyko kredytowe i ryzyko kontrahenta

Ryzyko kredytowe i ryzyko kredytowe kontrahenta to potencjalna strata powstała w wyniku niezdolności klienta do uregulowania umownych zobowiązań wskutek niewypłacalności lub innych przyczyn, po uwzględnieniu zabezpieczenia, ochrony kredytowej nieruchomości oraz innych umów ograniczających stratę. W przypadku ryzyka kontrahenta wielkość ekspozycji Banku jest zmienna w czasie. Brak rozliczenia transakcji w terminie naraża Bank na dodatkowe ryzyko zmiany wartości kontraktu. Bank ustanawia limity na podejmowane ryzyko kredytowe i ryzyko kontrahenta na poziomie ekspozycji wobec podmiotu lub grupy powiązanych podmiotów gospodarczych. Dodatkowo ustanawiane są limity portfelowe wspierające proces zarządzania i bieżącego monitorowania portfela kredytowego. Proces aktywnego zarządzania jakością portfela obejmuje nadawanie ekspozycjom nie tylko odpowiedniego ratingu, ale również nadawanie im właściwej wewnętrznej klasyfikacji, rozpoznawanie utraty ich wartości oraz stosowanie odpowiednich działań naprawczych bądź windykacyjnych. Bank tworzy wymagane przepisami odpisy z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych. Zdaniem Zarządu, obecny poziom odpisów z tytułu utraty wartości jest właściwy. W związku z możliwością zmiany warunków zewnętrznych lub zaistnienia innych okoliczności, które mogłyby negatywnie wpłynąć na klientów, nie ma pewności, że w przyszłości konieczność tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości stosownych do istniejącego portfela kredytowego nie będzie miała negatywnego wpływu na sytuację finansową Banku, oraz że istniejący poziom odpisów z tytułu utraty wartości i zabezpieczenia okażą się wystarczające dla pokrycia możliwych strat z działalności kredytowej.

2.5 Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne definiowane jest, jako możliwość poniesienia strat w wyniku niewłaściwych lub zawodnych procesów wewnętrznych, czynników ludzkich, systemów technicznych lub zdarzeń zewnętrznych. Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko utraty reputacji, związane ze zdarzeniami ryzyka operacyjnego, z praktykami biznesowymi oraz rynkowymi, jak również ryzyko prawne i ryzyko braku zgodności. Ryzyko operacyjne nie obejmuje ryzyka strategicznego i ryzyka potencjalnych strat

wynikających z decyzji związanych z podejmowaniem ryzyka kredytowego, rynkowego, ryzyka płynności lub ryzyka związanego z działalnością ubezpieczeniową.

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zapewnienie spójnego i efektywnego podejścia do identyfikacji, oceny, ograniczania, kontroli, monitorowania oraz sprawozdawczości w zakresie tego ryzyka, jak również efektywnej redukcji poziomu narażenia na ryzyko operacyjne, a w konsekwencji redukcji ilości zdarzeń ryzyka operacyjnego i dotkliwości ich skutków (polityka niskiego poziomu tolerancji dla strat operacyjnych).

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym ma również na celu pełną integrację procesów zarządzania tym ryzykiem z procesami podejmowania decyzji biznesowych (tzn. strategia biznesowa będzie wspierana oceną ryzyka operacyjnego, a biznes będzie oceniany na podstawie wcześniej ustalonych wskaźników kontroli i ryzyka operacyjnego).

System zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest zbudowany w sposób, który zapewnia prawidłowe zarządzanie ryzykiem na każdym etapie, tj.: identyfikacji, oceny, przeciwdziałania, kontroli, monitorowania i raportowania.

Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wdrożenie i funkcjonowanie właściwego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym (poprzez wprowadzanie odpowiednich regulacji wewnętrznych), zapewnia spójność systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym ze Strategią Banku oraz jego właściwe funkcjonowanie w organizacji poprzez analizę informacji umożliwiających ocenę, czy system jest adekwatny do profilu ryzyka operacyjnego. W przypadku zidentyfikowania potrzeby zmian, system zarządzania ryzykiem operacyjnym jest usprawniany poprzez wprowadzenie niezbędnych korekt.

Realizacja założeń strategii przez Zarząd Banku oceniana jest przez Radę Nadzorczą, wspieraną przez Komitet ds. Audytu oraz Komitet ds. Ryzyka i Kapitału na podstawie syntetycznych raportów przedkładanych przez Zarząd, co najmniej raz w roku, określających skalę i rodzaje ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank, metody zarządzania ryzykiem operacyjnym, prawdopodobieństwo jego występowania, ocenę potencjalnego negatywnego wpływu metody zarządzania ryzykiem operacyjnym, jak też wyniki monitorowania profilu ryzyka operacyjnego i apetytu na ryzyko operacyjne. Rada Nadzorcza, po dokonaniu oceny, w razie konieczności może zlecić poddanie jej rewizji.

Departament Audytu, odpowiada za niezależną ocenę efektywności procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym i ocenę adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym za jego regularne przeglądy. Rezultaty badań audytu wewnętrznego oraz zewnętrznego są uwzględniane w systemie informacji zarządczej i w procesie podejmowania decyzji związanych z zarządzaniem ryzykiem i zarządzaniem Bankiem.

Łączna kwota strat operacyjnych brutto, zaksięgowanych w I półroczu 2016 roku nie przekracza zaakceptowanego poziomu apetytu na ryzyko operacyjne.

VII. Perspektywy rozwoju Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

1. Ogólne cele rozwoju Grupy

Odpowiadając na wyzwania stawiane przez skomplikowane warunki rynkowe Grupa skupia się na obszarach, w których posiada istotną przewagę konkurencyjną, podejmując szereg inicjatyw mających na celu zwiększenie atrakcyjności oferowanych usług. W segmencie klientów detalicznych najważniejsze działania obejmują rynek kart kredytowych oraz obsługę klientów zamożnych, natomiast w segmencie przedsiębiorstw największy priorytet nadawany jest obsłudze firm globalnych oraz największych przedsiębiorstw krajowych. Wśród innych obszarów aktywnej działalności banku znajdują się: rynek wymiany walut, bankowość transakcyjna oraz powiernictwo papierów wartościowych, a także instytucjonalna działalność maklerska.

Efektywna akwizycja nowych klientów z rynków docelowych oraz pogłębienie relacji z obecnymi klientami stanowią jedno z najważniejszych zadań stojących przed Grupą. Zarówno w segmencie bankowości przedsiębiorstw, jak i bankowości detalicznej Bank koncentruje się na pozyskiwaniu rachunków operacyjnych i zwiększaniu uproduktowania klientów.

Zgodnie z przyjętą przez Bank strategią, największy nacisk położony jest na innowacyjne rozwiązania oraz najwyższą jakość obsługi. Takie podejście gwarantuje nieustanne dostosowywanie oferty usług i produktów w sposób odpowiadający wysokim a jednocześnie wciąż zmieniającym się wymaganiom klientów. Pozwala to efektywnie konkurować na rynku usług finansowych i wyznaczać nowe trendy rozwoju sektora bankowego.

Zachodzące zmiany na rynku usług finansowych wymuszają na Banku konieczność ciągłego dopasowywania oferty oraz modelu biznesowego do oczekiwań i potrzeb klientów. Z jednej strony obserwowana jest zmniejszona częstotliwość wizyt w oddziałach, z drugiej rosnące znaczenie kanałów zdalnych w obsłudze klientów. Bank wychodząc naprzeciw tym zmianom kontynuuje proces optymalizacji sieci dystrybucji opartej na koncepcji placówek typu Smart zlokalizowanych w dużych aglomeracjach. Rozwój kanałów zdalnych i zwiększenie sprzedaży produktów za pomocą rozwiązań mobilnych, pozostają przy tym komplementarnym elementem przyjętej strategii działań.

Silna pozycja kapitałowa i wysoka płynność stanowią o przewadze konkurencyjnej Banku. Wykorzystanie jej, a także poprawa efektywności operacyjnej pomaga w realizacji strategicznego celu, jakim jest wzrost wartości Grupy. Mocna pozycja Banku stanowi gwarancję bezpieczeństwa dla klientów, co przekłada się na wysokie zaufanie do instytucji, natomiast ciągła poprawa jakości usług i procesów pozwala na budowanie silnej marki Banku. Dalszy rozwój nowych technologii pozwoli na opracowywanie i wdrażanie przełomowych innowacji, które umocnią rynkową pozycję Banku. Dla klientów istotne jest efektywne wykorzystanie globalnego charakteru Citi Handlowy umożliwiającego dostęp do usług Banku na całym świecie.

1.1 Bankowość instytucjonalna

Zgodnie z przyjętą strategią Bank skupia się na trzech obszarach działań w obszarze bankowości przedsiębiorstw. Należą do nich: utrzymanie wiodącej pozycji w segmencie międzynarodowych korporacji, podtrzymanie pozycji lidera w obsłudze największych firm lokalnych, jak również wzmocnienie pozycji wśród firm sektora MSP. Bank zamierza utrzymać pozycję

poprzez akwizycję nowych klientów, oraz pogłębienie relacji z obecnymi klientami z wybranych branż, jak również zapewnienie wsparcia dla klientów rozwijających działalność poza granicami kraju (inicjatywa Emerging Market Champions). Bank zamierza pełnić rolę Strategicznego Partnera polskich przedsiębiorstw i aktywnie wspierać ekspansję polskiego przemysłu. W zakresie oferty produktowej bank planuje także dalszą intensyfikację współpracy z klientami charakteryzującymi się wysokim potencjałem na prowadzenie transakcji walutowych, poszukujących dopasowanych rozwiązań z zakresu zarządzania gotówką oraz produktów finansowania handlu.

Bank zamierza uzyskać lepszą efektywność poprzez doskonalenie procesów, koncentrację na innowacjach oraz podnoszenie jakości usług. Realizacja tych zadań pozwoli utrzymać pozycję lidera w obszarze transakcji walutowych oraz przełożyć się na wzrost ilości otwieranych i prowadzonych rachunków operacyjnych.

Dodatkowo Grupa uważa, że działalność w zakresie sekurytyzacji jest jednym z obszarów biznesowych, który zyskiwał w ostatnim czasie na znaczeniu. Grupa podejmując decyzję o inwestowaniu w papiery sekurytyzacyjne opiera się na rachunku ekonomicznym, mierząc opłacalność inwestycji wobec potencjalnych ryzyk. Sekurytyzacja jest obecnie standardowym i powszechnie stosowanym produktem na rynkach globalnych. Jego znaczenie zwiększa się także na rynku polskim. Grupa zamierza być aktywnym uczestnikiem tego segmentu rynku.

1.2 Działalność maklerska

Ze względu na dużą ekspozycję DMBH na inwestorów instytucjonalnych oraz zagranicznych, aktywność klientów z tych segmentów jest kluczowym czynnikiem wpływającym na wyniki działalności DMBH. Ze strony krajowych inwestorów instytucjonalnych decydujące znaczenie mają wpływy do funduszy inwestycyjnych, które są pochodną koniunktury na rynku akcji.

1.3 Bankowość detaliczna

Bank będzie nadal koncentrować się na tych segmentach klientów i produktach, w których posiada przewagę konkurencyjną. Oznacza to dalszy wzrost w obszarach zarządzania majątkiem (*wealth management*) i bankowości relacyjnej, skoncentrowany na segmentach klientów zamożnych (CitiGold) oraz tzw. aspirujących do zamożnych. W obszarze klientów Gold Bank będzie dążył do ugruntowania pozycji lidera i zapewnienia, że Citi Handlowy pozostaje bankiem pierwszego wyboru, dzięki pełnemu wachlarzowi produktów bankowych, usług dodatkowych, przywilejów oraz wyjątkowej obsłudze skoncentrowanej na potrzebach klienta. Odpowiadając na potrzeby klientów aspirujących do grona zamożnych Bank wprowadza ofertę Citi Priority. Pakiety produktowe, wyjątkowa karta debetowa, globalne przywileje i nacisk na cyfrową obsługę klientów stanowią o wyjątkowości oferty i doskonale adresują potrzeby tej grupy klientów, dla której kluczowe są nowoczesne technologie, globalny styl życia i elastyczność w dostępie do usług bankowych. Samoobsługowe oddziały Smart, jak i nowe funkcjonalności w obrębie Citibank Online wspierają tę elastyczność.

Pozycja lidera na rynku kart kredytowych stanowi główny element przewagi konkurencyjnej Banku i jest czynnikiem generującym akwizycję nowych klientów. Głównym celem w tym obszarze jest utrzymanie pozycji lidera w zakresie użytkowania i obrotu na karcie kredytowej, jak również wzmocnienie akwizycji nowych kart kredytowych poprzez dopasowanie oferty kart kredytowych do otoczenia rynkowego oraz potrzeb klientów.

Wraz z rozwojem sieci nowoczesnych oddziałów typu Smart Bank planuje wprowadzenie kolejnych innowacyjnych rozwiązań technologicznych mających na celu przyspieszenie procesów obsługi i sprzedaży.

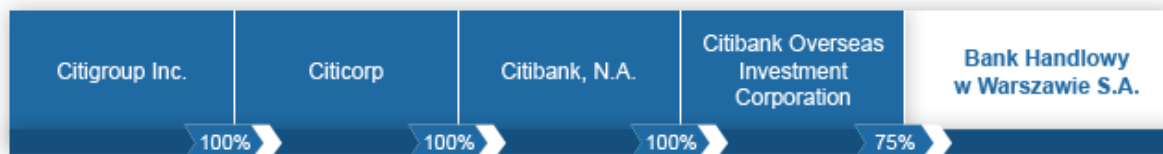
VIII. Informacje inwestorskie

1. Struktura akcjonariatu i notowania akcji Banku na GPW

1.1 Akcjonariat

Jedynym akcjonariuszem Banku, który posiada co najmniej 5% udziałów w kapitale i głosach na Walnym Zgromadzeniu Banku jest Citibank Overseas Investment Corporation (COIC) – spółka w ramach grupy Citi skupiająca zagraniczne inwestycje. COIC jest jednocześnie strategicznym udziałowcem większościowym Banku. Na przestrzeni I półrocza 2016 roku liczba akcji będących w posiadaniu COIC, a także jej udział w kapitale oraz głosach na Walnym Zgromadzeniu Banku (WZ) nie ulegała zmianom i wyniosła 97 994 700, co stanowi 75% udziału w kapitale i głosach na WZ.

Miejsce Banku Handlowego w Warszawie S.A. w strukturze grupy Citi pokazuje następujący diagram:

Pozostałe akcje (32 664 900, co równoznaczne jest z 25% kapitału akcyjnego) stanowią tzw. free float, czyli znajdują się w wolnym obrocie i są notowane na GPW.

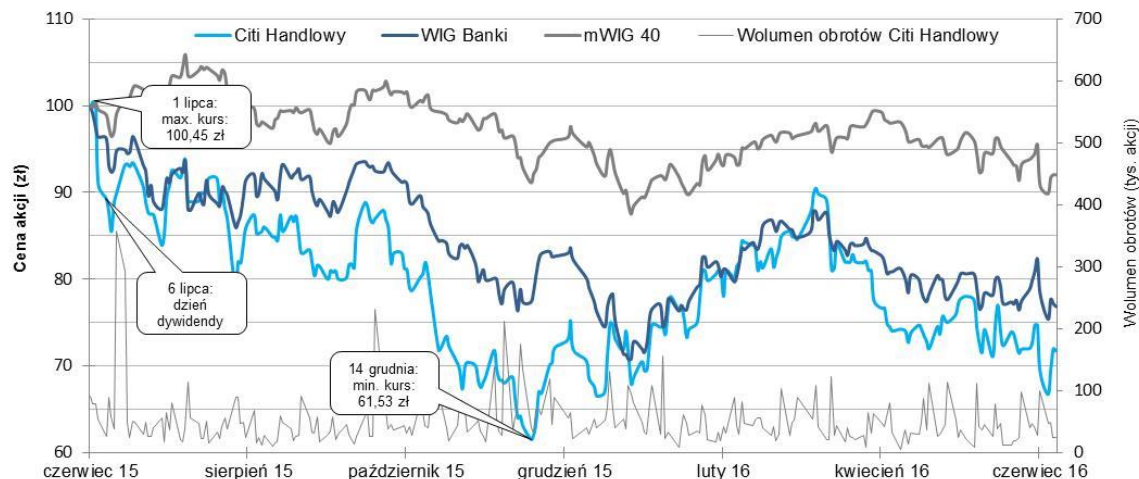
1.2 Notowania akcji Banku na GPW

Cena akcji Banku na koniec I półrocza 2016 roku wyniosła 71,70 zł, co oznacza spadek o 28,3% w horyzoncie ostatnich 12 miesięcy (tj. do ceny zamknięcia z dnia 30 czerwca 2015 roku w wysokości 99,96 zł). Spadki zanotowały również w porównaniu do I półrocza 2015 roku indeksy WIG-Banki i mWIG 40 odpowiednio o 23,1% oraz 7,9%.

W I półroczu 2016 roku kurs akcji Banku zanotował spadek o 0,3%, zdecydowanie niższy od spadku, który odnotował branżowy indeks WIG-Banki o 6,6%. Spadek indeksu WIG-Banki odzwierciedla niekorzystną sytuację sektora bankowego panującą na warszawskim rynku akcji.

Najwyższy poziom kursu akcji Banku od końca I półrocza 2015 roku został osiągnięty w dniach 1 lipca 2015 roku i wyniósł 100,45 zł. Średnia cena akcji Banku w ostatnich 12 miesiącach wyniosła 79,31 zł, a średnie dzienne obroty akcjami Banku wyniosły około 51 tys.

Notowania akcji Banku i wolumen obrotów na tle indeksów WIG-Banki i mWIG40 od końca I półrocza 2015 roku
(30/06/2016 = 71,70 zł)

Na koniec czerwca 2016 roku kapitalizacja Banku wyniosła 9,4 mld zł (wobec 9,4 mld zł na 30 grudnia 2015 roku i 13,1 mld zł na koniec I półrocza 2015 roku). Wskaźniki giełdowe na koniec czerwca 2016 roku kształtowały się na następujących poziomach: cena / zysk (P/E) – 14,4 (wobec 15,0 na 30 grudnia 2015 roku i 14,2 na koniec I półrocza poprzedniego roku), cena / wartość księgową (P/BV) – 1,4 (wobec 1,4 na 30 grudnia 2015 roku i 1,8 na koniec czerwca 2015 roku).

2. Dywidenda

W dniu 21 czerwca 2016 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło decyzję o przeznaczeniu 98,6% jednostkowego zysku netto za 2015 rok na wypłatę dywidendy, co oznacza, że kwota dywidendy przypadająca na jedną akcję wyniosła 4,68 zł.

Poniższa tabela prezentuje historię dywidend od 1997 roku, tj. od dnia debiutu Banku na GPW.

Rok obrotowy	Dywidenda (zł)	Zysk netto na akcję (zł)	Dywidenda na akcję (zł)	Stopa wypłaty dywidendy
1997	130 000 000	6,21	1,40	22,5%
1998	93 000 000	3,24	1,00	30,8%
1999	186 000 000	5,08	2,00	39,4%
2000	130 659 600	1,57	1,00	63,8%
2001	163 324 500	1,25	1,25	99,8%
2002	241 720 260	1,86	1,85	99,6%
2003	241 720 260	1,86	1,85	99,7%
2004	1 563 995 412	3,17	11,97	*)
2005	470 374 560	4,51	3,60	79,8%
2006	535 704 360	4,75	4,10	86,4%
2007	620 633 100	6,19	4,75	76,8%
2008**	-	4,94	-	-
2009	492 586 692	4,02	3,77	94,0%
2010	747 372 912	5,72	5,72	99,9%
2011	360 620 496	5,52	2,76	50,0%
2012	756 519 084	7,72	5,79	75,0%
2013	934 216 140	7,15	7,15	99,9%
2014	970 800 828	7,43	7,43	99,9%
2015	611 486 928	4,75	4,68	98,6%

*) Współczynnik wypłaty dywidendy za rok 2004 - 100%, dodatkowo podział zysku z lat poprzednich.

** 18 czerwca 2009 Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku postanowiło, że zgodnie z zaleceniami Komisji Nadzoru Finansowego dla całego sektora bankowego dywidenda za 2008 rok nie zostanie wypłacona.

3. Rating

Bank posiada pełny rating od międzynarodowych agencji ratingowych: Moody's Investors Service („Moody's”) i Fitch Ratings („Fitch”).

Na dzień 30 czerwca 2016 roku Bank posiadał następujące ratingi nadane przez agencję Moody's:

Ocena dla depozytów długoterminowych	A3
Ocena dla depozytów krótkoterminowych	Prime-2
Baseline Credit Assessments (BCA)	Baa3
Adjusted Basline Credit Assessments (Adjusted BCA)	Baa2
Długoterminowa ocena Counterparty Risk Assessment	A2
Krótkoterminowa ocena Counterparty Risk Assessment	Prime-1
Perspektywa ratingu depozytów długoterminowych:	stabilna

Na dzień 30 czerwca 2016 roku Bank posiadał następujące ratingi nadane przez agencję Fitch:

Rating długoterminowy podmiotu (<i>Long-term IDR</i>)	A-
Perspektywa ratingu	Stabilna
Rating krótkoterminowy podmiotu (<i>Short-term IDR</i>)	F2
Viability rating (VR)*	bbb+
Rating wsparcia	1

*Viability rating to ocena wewnętrznej, niezależnej od czynników zewnętrznych wiarygodności kredytowej danej instytucji.

4. Relacje inwestorskie w Banku

Integralnym elementem polityki informacyjnej Banku, której celem jest zaspokajanie potrzeb informacyjnych wszystkich osób i instytucji zainteresowanych informacjami o Spółce, są relacje inwestorskie, zapewniające informacje obecnym i potencjalnym inwestorom, analitykom rynku kapitałowego oraz agencjom ratingowym. Narzędziami polityki informacyjnej w relacjach inwestorskich są:

- systematyczne kontakty z inwestorami i analitykami w formie telekonferencji i spotkań, również w siedzibie Banku, w których biorą udział członkowie Zarządu Banku;
- wsparcie Biura Prasowego podczas kwartalnych konferencji prasowych dla mediów, organizowanych po publikacji sprawozdań okresowych;
- publikowanie na stronie internetowej na bieżąco informacji na temat Banku i jego przedsięwzięć, a także wszystkich raportów okresowych i bieżących. Strona internetowa umożliwia również kontakt z Biurem Relacji Inwestorskich, który dysponuje szeroką wiedzą na temat Banku i jego grupy kapitałowej.

IX. Zasady ładu korporacyjnego w Grupie

1. Dobre praktyki w Banku

Od 2003 roku Bank przestrzega zasad ładu korporacyjnego przyjętych przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. pierwotnie w formie „Dobrych praktyk w spółkach publicznych 2002” a następnie znowelizowanych w formie dokumentów: „Dobrych Praktyk w spółkach publicznych 2005” i „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2008”, a od 1 stycznia 2016 roku w formie dokumentu „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016” (DPSN) dostępnych na stronie www.corp-gov.gpw.pl, która jest oficjalną stroną Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. poświęconą zagadnieniom ładu korporacyjnego spółek notowanych na Głównym Rynku GPW oraz na NewConnect.

Głównym celem przyjęcia zasad ładu korporacyjnego jako standardu funkcjonowania Banku było i jest zbudowanie przejrzystych relacji pomiędzy wszystkimi organami i podmiotami zaangażowanymi w funkcjonowanie Banku, a także zapewnienie, aby zarządzanie Spółką oraz jej przedsiębiorstwem było wykonywane w sposób właściwy, staranny oraz lojalny wobec wszystkich akcjonariuszy. Chęć zapewnienia transparentności działania Banku Handlowego w Warszawie S.A., w tym w szczególności relacji i procesów zachodzących pomiędzy organami statutowymi Spółki, doprowadziła do przyjęcia w celu stosowania w Banku dobrych praktyk objętych dokumentem DPSN.

Zarząd po zapoznaniu się z dokumentem „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016”, postanowił zadeklarować wolę przestrzegania przez Bank zasad ładu korporacyjnego zawartych w tym dokumencie, przyjętym przez Radę Nadzorczą Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Uchwałą nr 26/1413/2015 z dnia 13 października 2015 roku z zastrzeżeniem:

- niestosowania Rekomendacji IV.R.1. (odbyte zwyczajnego walnego zgromadzenia w możliwie najkrótszym terminie po publikacji raportu rocznego) do zwyczajnego walnego zgromadzenia Banku, które odbędzie się w 2016 r;
- stosowania Rekomendacji IV.R.2. (e-walne), pod warunkiem podjęcia decyzji przez Zarząd każdorazowo przed odbyciem takiego zgromadzenia;
- niestosowania Zasady VI.Z.2. (ustalenie okresu pomiędzy przyznaniem w ramach programu motywacyjnego opcji lub innych instrumentów powiązanych z akcjami spółki, a możliwością ich realizacji, który powinien wynosić minimum 2 lata).

Rada Nadzorcza postanowiła zaakceptować politykę Banku wobec stosowania zasad ładu korporacyjnego zawartych w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016”.

Ponadto, w 2016 roku zwołując Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku, Zarząd podjął decyzję, że na tym Zgromadzeniu nie będzie stosowana rekomendacja IV.R.2. pkt 2) i pkt. 3) zawarta w Rozdziale IV DPSN, zgodnie z którą jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu lub zgłaszane spółce oczekiwania akcjonariuszy, o ile spółka jest w stanie zapewnić infrastrukturę techniczną niezbędną dla sprawnego przeprowadzenia walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, powinna umożliwić akcjonariuszom udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu takich środków, w szczególności poprzez dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad walnego zgromadzenia oraz wykonywanie, osobiście lub przez pełnomocnika, prawa głosu w toku walnego zgromadzenia.

Zarząd Banku podejmując przedmiotową decyzję wziął pod uwagę nadal istniejące ryzyka natury prawnej i organizacyjno - technicznej, które mogą mieć negatywny wpływ na przebieg zgromadzenia. Ryzyka te związane są z zapewnieniem akcjonariuszom nieuczestniczącym osobiście w obradach dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym oraz prawo głosu w toku walnego zgromadzenia, poza miejscem odbywania walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu komunikacji elektronicznej. Ryzyka te dotyczą problemów technicznych, opóźnień w transmisji danych uniemożliwiających zabranie głosu lub głosowanie, bądź długie oczekiwanie walnego zgromadzenia, aby jeden akcjonariusz mógł komunikować się ze spółką lub oddać głos drogą elektroniczną. Konsekwencją problemów technicznych może być ryzyko rozszerzenia akcjonariusza z tytułu komunikacji lub braku możliwości głosowania w trakcie zgromadzenia. Należy pamiętać, że to spółki, co do zasady, ponoszą odpowiedzialność względem akcjonariuszy za sprawne przeprowadzenie walnego zgromadzenia. Praktyczne wykorzystanie nowych technik związanych z udziałem akcjonariuszy w walnych zgromadzeniach w spółkach publicznych w tym w bankach jest niewielkie.

Bank natomiast przeprowadził transmisję obrad Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia w 2016 roku w sieci Internet oraz dokonał rejestracji obrad i umieścił zapis z obrad na stronie internetowej Banku po ich zakończeniu.

Komisja Nadzoru Finansowego uchwałą z dnia 22 lipca 2014 roku wydała dokument pod nazwą Zasady Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych (“Zasady”).

Zasady są zbiorem reguł określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne instytucji nadzorowanych przez KNF, w tym relacje z udziałowcami i klientami, ich organizację, funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych, a także organów statutowych i zasad ich współdziałania.

Celem Zasad jest podniesienie poziomu ładu korporacyjnego w instytucjach finansowych oraz zwiększenie przejrzystości ich działania, co ma przyczynić się do pogłębiania zaufania do rynku finansowego w Polsce.

Zarząd Banku Handlowego w Warszawie S.A. w dniu 9 grudnia 2014 roku zadeklarował wolę przestrzegania Zasad przez Bank. Z kolei Rada Nadzorcza w dniu 18 grudnia 2014 roku zaakceptowała przestrzeganie Zasad pozostających w ramach kompetencji Rady Nadzorczej.

W odniesieniu do trzech zasad podjęto decyzję o ich niestosowaniu:

- a) § 11.2 (transakcje z podmiotami powiązanymi) – zasada ta nie będzie stosowana w zakresie umów związanych z bieżącą działalnością operacyjną, w szczególności związanych z płynnością z uwagi na charakter transakcji i ilość zawieranych umów.
- b) § 8.4 (e-walne) – obecnie dostępne rozwiązania informatyczne nie gwarantują bezpiecznego i sprawnego przeprowadzenia elektronicznego walnego zgromadzenia. Zarząd dostrzega jednak wagę takiego sposobu udziału akcjonariuszy w zgromadzeniu Banku i dlatego osobną decyzję w tej sprawie będzie podejmował przed każdym walnym zgromadzeniem.
- c) § 16.1 (język polski na posiedzeniach Zarządu) –posiedzenia Zarządu, w których biorą udział cudzoziemcy, w szczególności cudzoziemcy będący członkami Zarządu nieposługujący się językiem polskim, odbywają się w języku angielskim. Jednocześnie wnioski na Zarząd, wszelkie materiały oraz protokoły z posiedzeń przygotowywane są i archiwizowane w języku polskim i angielskim.

W sprawozdaniu z działalności Banku oraz sprawozdaniu z działalności grupy kapitałowej Banku za 2015 rok wyodrębnioną częścią tych sprawozdań jest oświadczenie Zarządu Banku o stosowaniu w Banku zasad ładu korporacyjnego w 2015 roku. Oświadczenie zawiera informacje wskazane w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (tekst jedn. Dz.U. z 2014 roku poz.133).

Należy podkreślić, iż chęć zapewnienia transparentności działania Banku, w tym w szczególności relacji i procesów zachodzących pomiędzy organami statutowymi Spółki, doprowadziła do wprowadzenia również poniżej przedstawionych dobrych praktyk korporacyjnych w Banku.

1.1 Transparentność

Bank stale podejmuje działania, których celem jest osiągnięcie większej przejrzystości organizacji Banku, podziału kompetencji i funkcjonowania poszczególnych jego organów oraz ich wzajemnych relacji. W tym celu:

- Bank publikuje swoje sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) od 1 stycznia 2005 roku;
- co najmniej połowa członków Rady Nadzorczej, w tym jej Przewodniczący, są obywatelami polskimi, a w skład Rady Nadzorczej wchodzi członkowie niezależni;

- w ramach Rady Nadzorczej Banku funkcjonuje Komitet ds. Audytu, w którego skład wchodzi dwaj członkowie niezależni, w tym jeden jest Przewodniczącym Komitetu;
- wynagrodzenia członków organów spółki odpowiadają wielkości spółki i odzwierciedlają zakres obowiązków i odpowiedzialności;
- wszystkie istotne regulacje wewnętrzne, a także dokumenty i informacje związane z Walnymi Zgromadzeniami Banku, dostępne są w siedzibie Banku oraz na jego stronach internetowych.

1.2 Ochrona akcjonariuszy mniejszościowych

Bank zapewnia należyłą ochronę praw mniejszości w granicach, w jakich pozwala na to kapitałowy charakter Banku i związany z nim prymat większości nad mniejszością. W szczególności, dla równego traktowania akcjonariuszy, Bank stosuje m.in. następujące praktyki:

- Walne Zgromadzenia Banku zawsze odbywają się w siedzibie Banku, która mieści się w Warszawie;
- Bank może zorganizować Walne Zgromadzenie w sposób umożliwiający akcjonariuszom udział w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystywaniu środków komunikacji elektronicznej;
- umożliwi się przedstawicielom mediów obecność na Walnych Zgromadzeniach;
- zgodnie z praktyką przyjętą w Banku, wszystkie istotne materiały na Walne Zgromadzenie, w tym projekty uchwał wraz z uzasadnieniem i opinią Rady Nadzorczej, udostępniane są akcjonariuszom najpóźniej na 14 dni przed terminem odbycia Walnego Zgromadzenia w siedzibie Banku oraz na jego stronie internetowej;
- Walne Zgromadzenie posiada stabilny regulamin określający szczegółowo zasady prowadzenia obrad i podejmowania uchwał;
- w Walnym Zgromadzeniu uczestniczą członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu, którzy, w ramach swoich kompetencji, udzielają uczestnikom Zgromadzenia wyjaśnień i informacji o Banku;
- uczestnikom Walnego Zgromadzenia zgłaszającym sprzeciw wobec uchwały zapewnia się możliwość uzasadnienia sprzeciwu. Dodatkowo, każdy uczestnik Zgromadzenia ma możliwość złożenia swojego pisemnego oświadczenia do protokołu posiedzenia.

2. Dobre praktyki w Domu Maklerskim Banku Handlowego S.A. i Handlowy Leasing Spółka z o.o.

Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. („DMBH”) i Handlowy Leasing Spółka z o.o. („HL”) nie są spółkami publicznymi i nie mają obowiązku poddania się Dobrym Praktykom Spółek Notowanych na GPW 2016 i składania oświadczeń w tym zakresie, jednak z uwagi na istotną rolę pełnioną przez te podmioty w Grupie Kapitałowej, należy wskazać na poniższe okoliczności.

DMBH jest członkiem Izby Domów Maklerskich - jako członek Izby jest zobowiązany do przestrzegania Kodeksu Dobrej Praktyki Domów Maklerskich, opracowanego przez Izbę Domów Maklerskich. Kodeks ten nie reguluje kwestii ładu korporacyjnego, ale przede wszystkim dotyczy zasad ochrony tajemnicy zawodowej, relacji z klientami, postępowania pracowników domu maklerskiego, w tym w relacjach z innymi domami maklerskimi. DMBH jest podmiotem regulowanym ustawą o obrocie instrumentami finansowymi i w związku z tym przestrzega poza przepisami kodeksu spółek handlowych pewnych elementów ładu korporacyjnego wynikających z przepisów tej ustawy i rozporządzeń wykonawczych. Między innymi zgodnie z art. 103 ww. ustawy w skład zarządu powinny wchodzić co najmniej 2 osoby posiadające wykształcenie wyższe, co najmniej 3 letni staż pracy w instytucjach rynku finansowego oraz dobrą opinię w związku ze sprawowanymi funkcjami. W skład zarządu powinny wchodzić osoby posiadające wiedzę, kompetencje i doświadczenie niezbędne do zarządzania domem maklerskim, w tym zarządzania ryzykiem, z uwzględnieniem zakresu, skali i złożoności prowadzonej działalności. Komisja Nadzoru Finansowego jest informowana przez DMBH o zmianach w zarządzie. Dodatkowo DMBH ma obowiązki raportowe do KNF (w tym o zmianach w Zarządzie, o treści określonych uchwał walnego zgromadzenia). Ustawa o obrocie reguluje też kwestie nabycia akcji domu maklerskiego oraz przewiduje, że dom maklerski obowiązany jest posiadać centralę na terytorium Polski.

Od dnia 1 stycznia 2015 roku DMBH podlega Zasadom Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych, („Zasady”) przyjętych uchwałą KNF z dnia 22 lipca 2014 roku. W dniu 23 grudnia 2014 roku Zarząd DMBH zadeklarował wolę przestrzegania Zasad przez DMBH, a Rada Nadzorcza zaakceptowała przestrzeganie Zasad pozostających w ramach kompetencji Rady Nadzorczej.

Trzy zasady nie są stosowane przez DMBH:

- a) § 11 ust. 2 (transakcje z podmiotami powiązаныmi) – zasada ta nie będzie stosowana w zakresie umów związanych z bieżącą działalnością operacyjną;
- b) § 22 ust. 1 i ust.2 (niezależność członków organu nadzorującego) - zasady te nie są stosowane biorąc pod uwagę bieżący skład Rady Nadzorczej.

HL działa jako spółka w branży leasingowej. HL działa zgodnie z kodeksem spółek handlowych. W HL został ustanowiony organ nadzoru w postaci Rady Nadzorczej mimo braku wymogu kodeksowego w tym zakresie, celem sprawowania ciągłego nadzoru nad działalnością spółki.

3. Władze Banku

3.1 Zmiany w składzie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej w I półroczu 2016 roku

3.1.1 Zmiany w składzie Zarządu Banku w I półroczu 2016 roku

W skład Zarządu Banku w I półroczu 2016 roku wchodził:

Sławomir S. Sikora	Prezes Zarządu Banku
David Mouille	Wiceprezes Zarządu Banku
Maciej Kropidłowski	Wiceprezes Zarządu Banku
Barbara Sobala	Wiceprezes Zarządu Banku
Witold Zieliński	Wiceprezes Zarządu Banku
Katarzyna Majewska	Członek Zarządu Banku od 11 stycznia 2016 roku
Czesław Piasek	Członek Zarządu Banku

W dniu 3 grudnia 2015 roku Rada Nadzorcza Banku postanowiła powołać z dniem 11 stycznia 2016 roku Panią Katarzynę Majewską na stanowisko Członka Zarządu Banku na trzyletnią kadencję.

3.1.2 Zmiany w składzie Rady Nadzorczej w I półroczu 2016 roku

W skład Rady Nadzorczej w I półroczu 2016 roku wchodził:

Andrzej Olechowski	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Shirish Apte	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Igor Chalupec	Członek Rady Nadzorczej
Jenny Grey	Członek Rady Nadzorczej od 21 czerwca 2016 roku
Mirosław Gryszka	Członek Rady Nadzorczej
Frank Mannion	Członek Rady Nadzorczej
Dariusz Mioduski	Członek Rady Nadzorczej do 30 czerwca 2016 roku
Anna Rulkiewicz	Członek Rady Nadzorczej
Anand Selvakesari	Członek Rady Nadzorczej od 21 czerwca 2016 roku
Stanisław Sołtysiński	Członek Rady Nadzorczej
Zdenek Turek	Członek Rady Nadzorczej
Anil Wadhvani	Członek Rady Nadzorczej do 20 czerwca 2016 roku
Stephen Volk	Członek Rady Nadzorczej

Rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej Banku złożyli: Pan Anil Wadhvani – z dniem 20 czerwca 2016 roku i Pan Dariusz Mioduski – z dniem 30 czerwca 2016 roku

W dniu 21 czerwca 2016 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku powołało do Rady Nadzorczej na trzyletnie kadencje Panią Jenny Grey i Pana Ananda Selvakesari.

3.2 Zasady dotyczące powoływania i odwoływania członków Zarządu

Zarząd Banku składa się z pięciu do dziewięciu członków. Każdy członek Zarządu Banku jest powoływany przez Radę Nadzorczą na okres indywidualnej kadencji trzech lat. Co najmniej połowa członków Zarządu powinna legitymować się obywatelstwem polskim. Mandaty członków Zarządu wygasają:

- z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie Zarządu z działalności Banku i sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka Zarządu;
- z chwilą śmierci członka Zarządu;
- z dniem odwołania członka Zarządu;
- z dniem złożenia na ręce Przewodniczącego Rady Nadzorczej rezygnacji na piśmie.

3.3 Uprawnienia członków Zarządu

Zarząd, w drodze uchwały, podejmuje decyzje w sprawach Banku, niezastrzeżonych przez prawo i Statut do kompetencji innych organów Banku.

Zarząd w drodze uchwały:

- 1) określa strategię Banku,
- 2) tworzy i znosi komitety Banku oraz określa ich właściwość,
- 3) ustala i przedkłada Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia swój regulamin,
- 4) ustala i przedkłada Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia regulaminy gospodarowania funduszami specjalnymi tworzonymi z zysku netto,
- 5) określa daty wypłaty dywidendy w terminach ustalonych przez Walne Zgromadzenie,

- 6) ustanawia prokurentów, pełnomocników ogólnych oraz pełnomocników ogólnych z prawem substytucji,
- 7) decyduje w sprawach określonych w regulaminie Zarządu,
- 8) rozstrzyga w sprawach wniesionych przez Prezesa Zarządu, Wiceprezesa lub członka Zarządu,
- 9) decyduje samodzielnie o nabyciu i zbyciu nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości,
- 10) uchwała projekt rocznego planu finansowego Banku, przyjmuje plany inwestycyjne oraz sprawozdania z ich wykonania,
- 11) przyjmuje sprawozdania z działalności Banku i sprawozdania finansowe,
- 12) formułuje wnioski w sprawie podziału zysku albo sposobu pokrycia strat,
- 13) zatwierdza politykę kadrową, kredytową i zasady prawne działalności Banku,
- 14) zatwierdza zasady gospodarowania kapitałem Banku,
- 15) zatwierdza strukturę zatrudnienia,
- 16) ustala zasadniczą strukturę organizacyjną Banku, powołuje i odwołuje Szeferów Sektorów, powołuje i odwołuje Szeferów Pionów oraz ustala ich właściwość,
- 17) ustala plan działań kontrolnych w Banku oraz przyjmuje sprawozdania z przeprowadzonych kontroli,
- 18) rozstrzyga w innych sprawach, które, zgodnie ze Statutem, podlegają przedłożeniu Radzie Nadzorczej lub Walnemu Zgromadzeniu,
- 19) podejmuje decyzje o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych Banku lub udziela upoważnienia wskazanym osobom do podjęcia takiej decyzji, jednakże w odniesieniu do spraw wchodzących do kompetencji Komitetów powołanych w Banku, decyzje są podejmowane po zasięgnięciu opinii właściwego Komitetu.

Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania w Banku, w tym opracowuje, wprowadza oraz aktualizuje pisemne strategie, procedury oraz podejmuje działania w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, kontroli wewnętrznej oraz szacowania kapitału wewnętrznego, jak również dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.

4. Inne zasady

4.1 Informacje o posiadaczach papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne w stosunku do Banku

Wszystkie wyemitowane przez Bank akcje są akcjami zwykłymi na okaziciela, akcje te nie dają żadnych specjalnych uprawnień kontrolnych w stosunku do Banku.

4.2 Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Banku oraz wszelkich ograniczeń w zakresie wykonywania prawa głosu przypadających na akcje Banku

Poza ograniczeniami wynikającymi z Prawa bankowego - art. 25 i następne, Statut Banku nie przewiduje innych ograniczeń dla przenoszenia akcji Banku.

X. Inne informacje o władzach Banku i zasady zarządzania

1. Informacje o łącznej liczbie akcji Banku będących w posiadaniu członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej

Według informacji posiadanych przez Bank - jednostkę dominującą, spośród członków Zarządu i członków Rady Nadzorczej, posiadanie akcji Banku zadeklarowały następujące osoby:

Imię i nazwisko	Funkcja	Liczba akcji na dzień przekazania niniejszego skonsolidowanego raportu półrocznego za I półrocze 2016 roku	Liczba akcji na dzień przekazania poprzedniego okresowego raportu kwartalnego za I kwartał 2016 roku
Andrzej Olechowski	Przewodniczący Rady Nadzorczej	2 200	2 200
Razem		2 200	2 200

Członkowie Zarządu i członkowie Rady Nadzorczej nie zadeklarowali posiadania opcji na akcje Banku.

2. Informacje o wszelkich umowach zawartych między Bankiem, a członkami Zarządu, przewidujących rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Banku przez przejęcie

Z zakresu stosunku pracy, spośród umów o pracę zawartych między Bankiem, a członkami Zarządu Banku, wyłącznie w przypadku jednego Członka Zarządu jego umowa o pracę zawiera postanowienie mówiące o odszkodowaniu pieniężnym w wypadku jej rozwiązania za wypowiedzeniem.

Każdego z członków Zarządu Banku obowiązuje zawarta z Bankiem odrębna umowa o zakazie konkurencji. Zgodnie z jej zapisami, w przypadku rozwiązania stosunku pracy z Bankiem, w okresie 12 miesięcy (w przypadku jednego Członka Zarządu przez 6 miesięcy) od dnia rozwiązania umowy o pracę, Członek Zarządu jest obowiązany powstrzymać się od zajmowania działalnością konkurencyjną wobec Banku. Z tytułu powyższego ograniczenia Bank będzie zobowiązany do wypłaty Członkowi Zarządu odszkodowania.

3. Zasady zarządzania

W I półroczu 2016, roku nie nastąpiły zmiany zasad zarządzania Bankiem, a zasady te przedstawione zostały w Nocie do Skróconego Śródrocznego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku.

XI. Oświadczenia Zarządu Banku

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu Banku, którego członkami na dzień sporządzenia sprawozdania są: Pan Sławomir S. Sikora – Prezes Zarządu, Pan Maciej Kropidłowski – Wiceprezes Zarządu, Pan David Mouillé – Wiceprezes Zarządu, Pani Barbara Sobala - Wiceprezes Zarządu, Pan Witold Zieliński – Wiceprezes Zarządu, Pani Katarzyna Majewska i Pan Czesław Piasek - Członek Zarządu, półroczne dane finansowe oraz dane porównawcze zaprezentowane w „Skróconym śródrocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres 6 miesięcy kończący się 30 czerwca 2016 roku” oraz w „Skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres 6 miesięcy kończący się 30 czerwca 2016 roku” zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Banku i Grupy oraz osiągnięty przez Bank i Grupę wynik finansowy. Zawarte w półrocznym skonsolidowanym raporcie „Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w I półroczu 2016 roku” zawiera prawdziwy obraz rozwoju, osiągnięć oraz sytuacji (wraz z opisem podstawowych rodzajów ryzyka) Grupy w I półroczu 2016 roku.

Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., dokonujący przeglądu „Skróconego śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres 6 miesięcy kończący się 30 czerwca 2016 roku” oraz „Skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres 6 miesięcy kończący się 30 czerwca 2016 roku”, został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący przeglądu spełniali warunki konieczne do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z przeglądu tych sprawozdań, zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami zawodowymi.

Pozostałe informacje wymagane Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r., poz. 133 z późniejszymi zmianami), zostały uwzględnione w Skróconym Śródrocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Banku.

podpisy Członków Zarządu

23.08.2016 roku ..... Data	Sławomir S. Sikora ..... Imię i nazwisko	Prezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
23.08.2016 roku ..... Data	Maciej Kropidłowski ..... Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
23.08.2016 roku ..... Data	David Mouillé ..... Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
23.08.2016 roku ..... Data	Barbara Sobala ..... Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
23.08.2016 roku ..... Data	Witold Zieliński ..... Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu Dyrektor Finansowy ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
23.08.2016 roku ..... Data	Katarzyna Majewska ..... Imię i nazwisko	Członek Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
23.08.2016 roku ..... Data	Czesław Piasek ..... Imię i nazwisko	Członek Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis